

Η ΦΟΡΝΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘΜΟΣ 4
30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1931
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 1
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΧ. 10

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

Ἀπὸ τὰ 25 ΕΚΛΕΚΤΑ ΕΡΓΑ ἄλλα λύουν ὅλας τὰς ἀπορίας, ποὺ θὰ συναντᾶτε σὲ κάθε στιγμή τῆς ἡμέρας, ἄλλα θὰ σᾶς τέρπουν καὶ θὰ σᾶς διδάσκουν εὐχάριστα καὶ ὅλα θὰ εἶναι ἀληθινοὶ σας βοηθοὶ καὶ σύντροφοι. Εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ κάθε οἰκογένεια, γιὰ κάθε σπῖτι. Ἡ ἐκλογή ἐγένετο μὲ τοιοῦτον τρόπον ὥστε τὰ 25 ἔργα αὐτὰ θὰ ἀποτελοῦν πλήρη βιβλιοθήκην τερπνὴν καὶ ὠφέλιμον.

25 ΕΚΛΕΚΤΑ ΕΡΓΑ

30 ΤΟΜΟΙ

ΕΠΙ ΕΚΛΕΚΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ
ΤΙΜΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΔΡΑΧΜΑΙ 1500
ΠΑΡΩΡΤΕΑΙ ΕΙΣ 30 ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΔΟΣΕΙΣ
Ἡ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 1350
ΘΑ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΜΟΣ ΤΟΝ ΜΗΝΑ

1. Πανδέκτης ἡ Ἑγκυκλοπαίδεια κατὰ κλάδους, περιλαμβάνουσα εἰς 2 πυκνοτυπωμένους τόμους ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις. Εἰκοσι καὶ πλέον ἔργα (4 Λεξικά, 1 Ἀτλας, 15 ἐγκυκλοπαιδικὰ ἔργα) συγκεντρωμένα μεθοδικῶς εἰς ἓν Βιβλίον εὐχρηστον, ἀμφοτέρων, ἀπαραιτήτων εἰς κάθε σπῖτι.

2. Παγκόσμιος Ἱστορία. Γ. Οὐέλς. (G. Wells). Τόμοι 2 μετὰ πολλῶν χαρτῶν καὶ εἰκόνων. Διαφωτίζει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν ὄντων καὶ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὰς μακροαἰώνας περιόδους τοῦ παρελθόντος μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἔργον μεγίστης ἀξίας, καταπληκτικῶς καινοτόμον, μεταφρασθὲν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου.

3. Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος. Τόμοι 2 μετὰ πολλῶν χαρτῶν καὶ εἰκόνων. Ὅλοι οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν τόποι. Ἡ ζωὴ, ἡ φυσικὴ διάπλασις τοῦ ἐδάφους, ἡ συγκοινωνία, τὰ ἔθνη, τὰ ἔθιμα, αἱ ἐργασίαι, τὰ προϊόντα, ἡ βιομηχανία, τὸ ἐμπόριον, τοπεῖα κλπ.

4. Μπέρτου Ν. Ὁ Τζιόττο, πολυτελὲς ἔκδοσις. Ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τοῦ διασημοῦ ζωγράφου μετὰ 35 ὁλοσελίδων εἰκόνων.

5. Ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν. Εἶναι ἕνας πολὺτιμος ὁδηγὸς δι' ὅλους πῶς νὰ προοδεύουν καὶ νὰ μὴ σκοτίζονται εἰς τὴν ζωὴν.

6. Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ τοῦ ΣΠΙΤΙΟΥ. Χαριτάκη Κ. ἱατροῦ, τόμοι 2. Ὅ,τι λείπει καὶ χρειάζεται εἰς ὅλους. Ἀσθένειαι—Παθήσεις—Θεραπείαι—Ἀτυχήματα—Δηλητηριάσεις—Πρῶται βοήθειαι—Βρεφοκομία—Παιδοκομία—Γεννησιολογία—Γυναικολογία—Υγιεινὴ—Προφυλακτικὴ—Φάρμακα—βότανα κλπ.

7. Πρόχειρος Δικηγόρος. Κουντουριώτου Ν. καὶ Πατσούρου Β. δικηγόρων. Πῶς θ' ἀποφεύγετε τὰ δικαστήρια. Πῶς θὰ ξεύρετε τί νὰ κόμειτε, ὅταν μπλέξετε Ἀγοραί, πωλήσεις, ἐνοικιάσεις, προίκα, κληρονομίαι, διαθήκαι, δωρεαί, συμβόλαια, συμφωνητικὰ, αἰτήσεις, ἀγωγαί, μηνύσεις καὶ ἐν γένει ὁδηγίαι διὰ κάθε περιστατικὸν τῆς ζωῆς σας.

8. Γατοπούλου, Τὰ ἑκατὸ Ἑλληνικὰ χροῖνια. Ἐκδοσις εἰκονογραφημένη. Αἱ περιεργότεραι καὶ ὠραιότεραι σελίδες ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα εἰς τὸ διάστημα αἰῶνος γεγονότα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχείων τῆς οἰκογενείας Ζαΐμη καὶ ἄλλων ἱστορικῶν ἀρχείων καὶ πηγῶν.

9. Καμπούρογλου Δ. Ἀπομνημονεύματα μιᾶς μακρᾶς ζωῆς. (Ἀπομνηνάκια ἐντυπώσεων καὶ μελετῶν 1852—1862.)

10. Λίψ. Αἱ περὶ τοῦ Κόσμου καὶ τῆς ζωῆς ἀντιλήψεις καὶ τὰ ἰδεώδη περὶ μορφώσεως, μετὰ φρασὶς Παναγιωτίδου.

11. Μῦθοι τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ Ρώμης, ὑπὸ Guerber

12. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τῶν βορείων λαῶν, ὑπὸ Guerber.

13. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τῶν Κελτικῶν φυλῶν (Γάλλων).

14. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τοῦ Μεσαίωνος.

15. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τῶν Σέρβων.

Οἱ ἀνωτέρω 5 τόμοι «Μῦθοι καὶ παραδόσεις» εἶναι τὰ ἀριστουργήματα τῆς ΛΑΤΙΝΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης. Μέσα εἰς θελκτικὰς ἱστορίας περιλαμβάνονται ἡ ζωὴ καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν λαῶν καὶ τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ ὅποια διηγηθῆσαν διὰ τῆς παραδόσεως ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν μέχρι σήμερον, πρὸς δὲ ἡ ἐπιστημονικὴ σημασία καὶ ἡ προέλευσις αὐτῶν. Ἐκδοσις πολυτελὲς μετ' εἰκόνων.

16. Βουτυρᾶ Δημοσθ. Ἡ Ἐπανάστασις τῶν ζώων. Συμβολικὸ καὶ μὴ συμβολικὸ διήγημα ποὺ σέρνει σειρὰ διηγημάτων ἄλλων.

17. Νιρβάνα Παύλου, Ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ἐκλεκτὰ διηγήματα.

18. Οὐίλιαμς. Ἡ βασιλεία τοῦ Ροβεσπιέρου (1793—1794) μετὰ φρ. Μπάμπη Ἀννίνου.

19. Καζαντζάκη Γαλ. Οἱ ἑπτὰ ἀδελφές. Μυθιστόρημα

20. Παλαμᾶ Κ. Δεκατετράστιχα

21. Σκίπη Σ. Οἱ μεγάλοι Λογοτέχναι, ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τῶν.

22. Τανάγρα Α. Νενίκηκας με Ναζωραῖε. Ἱστορικὸν Μυθιστόρημα τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου. Προῖον μακρᾶς μελέτης τῶν πηγῶν τῆς πάλης Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑθνισμοῦ.

23. Τουργένιεφ, Βροχές Ἀνοιξιὰτικες. Μετ. πάλμπη Ἀννίνου

24. Φαγκέ. Φιλολογικὴ Μύησις. μεταφρ.

25. Τὰ ἔθνη καὶ ἡ φιλοσοφία τῶν. Wundt. μετ. Γ. Παπαϊωάννου.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ Α' 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΑΡΙΘΜΟΣ 4 1931

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 4

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 68-77

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
ΑΘΗΝΑΣ

ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ
Ἡ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 10

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 25

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ Καρ. Χατζη

ΗΜΕΡΟΜ. 29-9-78

ΑΡΙΘ. 23462

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ σχολικὰ βιβλία	108	ΠΟΙΗΣΙΣ	Σελ.
Ἡ ἔρευνά μας διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἑλλ. βιβλίου	109	Οἱ ποιηταὶ τοῦ 10' αἰῶνος Ἀθανάσιος Χριστόπουλος	128
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ		ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ	
Π. Δ. Παναγοπούλου Ὁ φόρος τῶν χοί(η)ρων	112	Γνωμικὰ Ἀρχαίων Συγγραφέων	129
Μπ. Ἀννίνου Νοσοκόμοι καὶ Κομπογιαννίται	114	Γ. Δ. ΖΗΣΗ «Βέβαια! Φταίει τὸ σχολεῖο!»	130
ΙΣΤΟΡΙΑ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ		ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
Ἱστορία τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι	117	Γιατὶ ἐγένετο ὁ Τρωϊκὸς Πόλεμος	133
Η. G. WELLS Παγκόσμιος Ἱστορία. Ἡ Γῆ ἐν χρόνῳ καὶ χώρῳ	121	Βυζαντινὲς Ἱστορίαι	136
ΥΓΙΕΙΝΗ - ΙΑΤΡΙΚΗ		Αἱ ἐκδόσεις τοῦ μηνὸς	140
Κωστῆ Α. Χαριτάκη Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ τοῦ Σπιτιοῦ	125	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	142
		ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ	144
		ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΙΣ	144
		ΔΙΑΦΩΡΑ	144

ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε. - ΑΘΗΝΑΙ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

«Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ» κυκλοφορεῖ εἰς 50.000 ἀντίτυπα.

Τὰ Σχολικὰ Βιβλία

Τὸ νομοσχέδιον.

Τὸ νομοσχέδιον τῶν σχολικῶν βιβλίων εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς. Καίτοι ἀκόμη δὲν εἶναι τίποτε ὁριστικῶς γνωστόν, ἐν τούτοις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βέβαιον, ὅτι ἡ πρότασις τοῦ βουλευτοῦ Ἀθηνῶν κ. Μακκᾶ, περὶ μονοπωλήσεως τῶν σχολικῶν βιβλίων, δὲν εὗρεν ὁπαδούς καὶ φαίνεται ὅτι ἐγκατελείφθη.

Ἀντιθέτως, ἔγιναν δεκταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὅλαι σχεδὸν αἱ ὑποδείξεις τοῦ ὑπομνήματος τῶν συγγραφέων. Οὕτως, ἐσαφηνίσθη ὁ σκοπὸς τοῦ ἀναγνωστικοῦ καὶ διωρθώθη ἡ διάταξις, καθ' ἣν ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἠδύνατο νὰ ἀναθέτῃ τὴν σύνταξιν βιβλίων εἰς ἐπιτροπὰς καὶ ἄτομα.

Ἐπίσης τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐδέχθη κατ' ἀρχὴν νὰ διορθώσῃ καὶ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῶν βιβλίων, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ νομοσχέδιον ὀρίζεται διὰ τὴν 30 Ἰουνίου. Συζητεῖται δὲ ἵνα ἡ ὑποβολὴ αὕτη ὀρισθῇ μεταξὺ τῶν μηνῶν Σ(ε)βρίου καὶ Δ(ε)βρίου.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὅσος μακρότερος χρόνος δοθῇ πρὸς συγγραφὴν τῶν βιβλίων, τόσον περισσότεροι συγγραφεῖς θὰ κατέλθουν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ καλύτερον θὰ ἐπεξεργασθῶν τὰ βιβλία τῶν. Τούναντίον, ἂν ὀρισθῇ βραχὺ τὸ διάστημα τῆς ὑποβολῆς, τὰ βιβλία θὰ γραφῶν προχείρως, θὰ κατηγορηθῶν ὡς κακὰ καὶ ὁ νόμος θὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀποτυχῶν καὶ θὰ πέσῃ μετὰ τὴν πρῶτην ἀλλαγὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Εἶναι τιμὴ τοῦ σημερινοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Γ. Παπανδρέου καὶ τῶν συντακτῶν τοῦ νομοσχεδίου κ. κ. Μιλτ. Κουντουρᾶ καὶ Δ. Λάμπρα νὰ σταθῇ καλὰ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἡ νεωτεριστικὴ πράγματι ἐργασία τῶν αὐτῶν καὶ νὰ μὴ ριψοκινδυνεύσῃ ἀπὸ ἀσημάντους λεπτομερείας.

Εἶναι τὸ μόνον νομοσχέδιον σχολικῶν βιβλίων ἀπὸ τοῦ 1856, τοῦ ὁποῦ τὰς γενικὰς γραμμὰς ἐπιδοκιμάζομεν ὅλοι, δι' αὐτὸ καὶ ἡ προσοχὴ ὅλων μας πρέπει νὰ στραφῇ περὶ τοῦ πῶς τοῦτο θὰ γίνῃ τελειότερον, περὶ τοῦ πῶς δὲν θὰ δημιουργήσῃ ἐχθροὺς καὶ ὑπονομευτάς.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας φέρει ὡς δικαιολογίαν, ὅτι τοῦ χρειάζεται μακρότατον χρονικὸν διάστημα, διὰ νὰ ἐπιβλέψῃ καὶ παρακολουθήσῃ τὴν καλὴν ἐκτύπωσιν τῶν βιβλίων. Ἐπίσης τοῦ χρειάζεται μακρὸς χρόνος διὰ τὴν κρίσιν. Πολὺ σωστά. Ἀλλὰ ὁ χρόνος τῆς κρίσεως καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐκτυπώσεως τῶν βιβλίων δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸν χρόνον συγγραφῆς. Διότι, ὅταν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθῶν βιαστικὰ βιβλία τί χρειάζεται ἡ καλὴ κρίσις καὶ ἡ καλὴ ἐκτύπωσις αὐτῶν;

Ἄλλως τε εἰς τὰ 1917 ὁ ἀνώτερος ἐπὶ πτης τῆς ἐκπαιδεύσεως κ. Μανώλης Τριανταφυλλίδης παρηκολούθησε μόνος τὴν ἐκτύπωσιν ὅλων τῶν ἐγκριθέντων τὴν 31 Αὐγούστου βιβλίων κατὰ τὴν πρῶτην τότε ἐφαρ-

μογὴν τοῦ νόμου τῶν βιβλίων εἰς γλῶσσαν δημοτικὴν, καθὼς καὶ κατὰ τὰ μετέπειτα ἔτη, ἡ δὲ ἐργασία ἐκείνη μένει ἱστορικὴ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν μετὰ τῆς ὁποίας ἐγένετο.

Καὶ εἰς τὰ 1927 ὁ ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος κ. Ἀριστ. Ρουχωτᾶς παρηκολούθησεν ἐπίσης μόνος καὶ ἐπιτυχῶς τὰ κατὰ τὰ τέλη Μαΐου ἐγκριθέντα 30 καὶ πλέον διδακτικὰ βιβλία.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον λοιπόν, ὅτι διὰ τὴν

καλὴν καὶ ἄνετον ἐκτύπωσιν τῶν βιβλίων οἱ μῆνες Ἰούνιος, Ἰούλιος καὶ Αὐγούστος ὑπερ-αρκοῦν. Διὰ δὲ τὴν κρίσιν ἐπίσης εἶναι ἀρκετοὶ οἱ μῆνες Μάρτιος, Ἀπρίλιος καὶ Μάιος. Κατὰ συνέπειαν ἔμπορεῖ νὰ ὀρισθῇ ἡ ὑποβολὴ τῶν βιβλίων εἰς τὸν διαγωνισμὸν μεταξὺ 31 προσηχοῦς Δεκεμβρίου καὶ 28 Φεβρουαρίου 1932.

Ἡ ἔρευνά μας διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἑλλ. Βιβλίου

Τί λέγουσιν οἱ Συγγραφεῖς

— τί γινώμην τῶν Ἐκδοτῶν

Τὸν κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου, τὸν Ἀθηναῖον ἱστοριογράφον καὶ Ἀκαδημαϊκὸν συναντῶμεν καθ' ὁδόν.

— Τὴν γνώμην σας διὰ τὴν κρίσιν τοῦ βιβλίου. Ποῦ τὴν ἀποδίδετε;

— Τὸ βιβλίον θεωρεῖται ἐδῶ πολυτέλεια. Δὲν ἐσυνηρίσαμε νὰ τὸ ἀγαποῦμε. Ἐπειτα καιρὸς νὰ λείψῃ ὁ δανεισμὸς τῶν βιβλίων, εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνας τρόπος ν' ἀγοράζωνται περισσότερον. Ὅλοι τὰ θέλουν δωρεάν. Ἀμα ἐκδοθῇ ἓνα βιβλίον, ζητοῦν ὑπὸ τὸν συγγραφέα φιλικῶς νὰ τοὺς τὸ στείλῃ. Δὲν λογαριάζουν τί στοιχίζει ἓνα βιβλίον διὰ νὰ ἐκδοθῇ. Λεῖπει σ' ἐμᾶς ἡ κοινωνικὴ ἀνατροφή.

— Διὰ τοὺς συγγραφεῖς μας;

— Πρέπει νὰ ἐξυψωθῇ ὁ συγγραφεὺς καὶ τότε θὰ ἐξυψωθῇ καὶ τὸ βιβλίον. Ὅσοι εἶναι ἐπιτήδειοι, κολακεύουν τοὺς πλουσίους διὰ νὰ τοὺς βοηθήσουν. Ἐνας συγγραφεὺς πρέπει νὰ εἶναι ἀξιοπρεπής.

— Μερικοὶ πωλοῦν τὰ βιβλία πού τοὺς στέλλουν.

— Γιατί; Ὅχι; Ὅπως πωλεῖ κανεὶς τὰ παλὰ παπούτσια του, μπορεῖ νὰ πωλῇ καὶ τὰ ἄχρηστα βιβλία....

Καὶ ὁ συμπαθὴς συγγραφεὺς μᾶς ἀπεχαιρέτησε.

Ὁ κ. Ἰω. Κολλάρος, διευθυντὴς τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας», ἐρωτηθεὶς περὶ τῶν αἰτίων τῆς κρίσεως, ἣν διέρχεται τὸ Ἑλλ. βιβλίον, μᾶς εἶπε:

— Ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ κρίσις ἦτο ἐπόμενον νὰ ἐπηρεάσῃ καὶ τὴν κίνησιν τοῦ βιβλίου. Ἡ κυκλοφορία του ἔχει ὑποστῇ ἀρκετὴν μείωσιν. Δυστυχῶς τὸ λογοτεχνικὸν βιβλίον θεωρεῖται πολυτέλεια, ἡ δὲ ἀνωτέρα

τάξις ἀρέσκειται εἰς τὸ ξένον βιβλίον, μολονότι τὸ Ἑλληνικὸν δὲν ὑπολείπεται τοῦ ξένου. Εἶνε ἡ τάσις πρὸς ἐπίδειξιν, ἡ ὁποία παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν, ὅπως καὶ εἰς τὴν κοσμικὴν.

— Ποῖα ἄλλα αἷτια σεῖς θεωρεῖτε;

— Τὴν ἐφημερίδα, ἡ ὁποία κατήντησε περιοδικὸν καὶ βιβλίον. Μὲ μίαν δραχμὴν ἀγοράζει κανεὶς ἐφημερίδα, ἡ ὁποία δημοσιεύει τρία-τέσσαρα μυθιστορήματα καὶ ποικίλην ἄλλην ὕλην.

— Διὰ τὴν τιμὴν τοῦ χάρτου;

— Πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ. Μετὰ τὸν σῆτον, τὸ Κράτος ἔχει τὸ μεγαλύτερον εἰσόδημα ἀπὸ τὸ χαρτί. Ἡ ἰδρυσις ἐγγωρίου βιομηχανίας δὲν ὠφέλησε, διότι ἐνῶ ἡμποροῦσε νὰ συναγωνίζετο, ἔνεκα τοῦ τελωνιακοῦ δασμοῦ, τὸ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προερχόμενον, δὲν ἠθέλησε νὰ ἔχῃ μικροτέρας τιμᾶς. Ἀλλ' ὡς τε τὰ χαρτοποιεῖα δὲν ἠρκέστησαν εἰς τὴν παραγωγὴν μόνον τοῦ χάρτου, ἀλλὰ ἀνέμιχθησαν καὶ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν, διὰ τῆς κατασκευῆς τετραδίων κλπ.

— Ἄλλος λόγος στασιμότητος τοῦ βιβλίου;

— Ἡ ἀνεπάρκεια ἀνταποκριτῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀκαταλλήλων τῶν περισσότερων διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ βιβλίου.

— Αἱ ἐκδόσεις ἡλαττώθησαν πολὺ;

— Βεβαίως. Κατὰ τὸν πόλεμον, ὅτε εἶχεν ἀποκλεισθῇ τὸ ξένον βιβλίον, παρετηρήθη μεγάλη ἐκδοτικὴ κίνησις. Ἐκδοτικοὶ οἴκοι ἀνεφάνιντο σὰν μανιτάρια. Ἀληθὴς ἐπιδημία. Αὐτοὶ ὅλοι μετ' ὀλίγον ἐξηφανίσθησαν. Καὶ συμβαίνει κατ' ἐπιζημίον τῶρα. Πωλοῦν τὰς ἐκδόσεις τῶν, μεταφράσεις κυρίως μυθιστορημάτων, εἰς τὸ τρίτον τῆς ἀρχικῆς ἀξίας. Τοῦτο συντελεῖ ὥστε νὰ μένουν ἀπώλητα τὰ καλὰ βιβλία καὶ νὰ μὴ

προβαίνουν οι παλαιότεροι εκδότες εις νέας εκδόσεις. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὅτι, πλὴν ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Δημητράκου, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἤρχισαν νὰ πωλοῦν μὲ 50 τοῖς 100 ἐκπτώσιν.

—Σεῖς συνεχίζετε τὰς ἐκδόσεις σας;

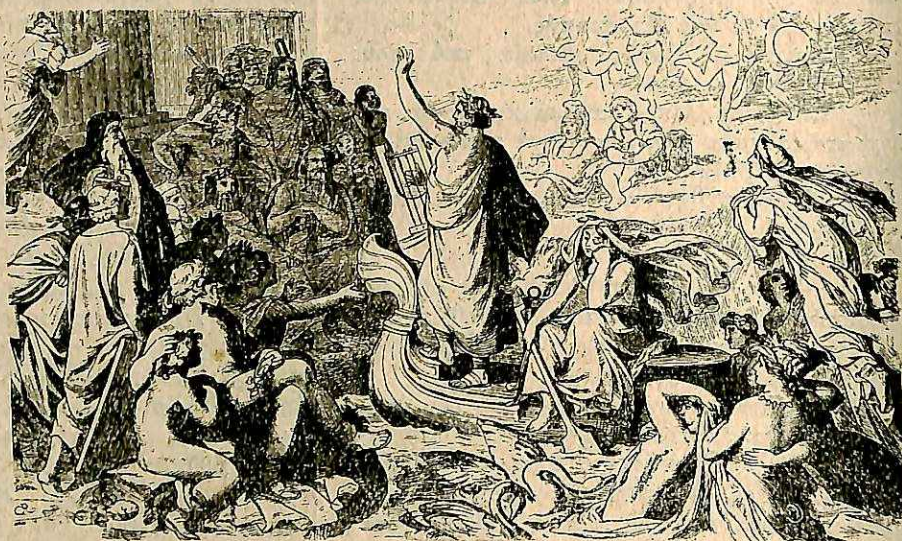
—Ἀνατυπῶν τὰ ἐξαντλημένα «Τραγούδια τῆς πατρίδος μου» τὴν πρώτην ποιητικὴν συλλογὴν τοῦ κ. Παλαμῆ καὶ μίαν νέαν σειρὰν εἰκοσι ἔργων, μυθιστορημάτων καὶ δραμάτων, τοῦ κ. Ξενοπούλου.

Ὁ κ. Ἰ. Μ. Σαλίβερος, νομίζει ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, ἥτις ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα Κράτη μᾶς ἐπλήξε, δὲν εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς κρίσεως τοῦ βιβλίου, φρονεῖ μάλιστα ὅτι δὲν ὑπάρχει κρίσις.

—Τὸ ἐλλ. βιβλίον, μᾶς εἶπεν, ὅταν εἶναι καλὸ κυκλοφορεῖ. Πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος ἐξέδωκα τὸν «Γέρων τοῦ Μωρηᾶ». Πιστεύετε ὅτι εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ διάστημα ἐπωλήθησαν 2500 ἀντίτυπα; Λέγουν ὅτι ἕνεκα τῆς ἀπραξίας παλαιοὶ ἐκδοτικοὶ οἴκοι ἐσταμάτησαν τὰς ἐκδόσεις των. Τοῦτο κατ' ἐμὲ συνέβη διότι δὲν ὑπῆρξαν προσεκτικοὶ εἰς τὰς ἐκδόσεις των, ἀνέθεταν εἰς ἀκατάλληλα πρόσωπα μεταφράσεις ἢ ἐξέδιδαν ἔργα ἄνευ ἐνδιαφέροντος καὶ ἐπόμενον ἦτο νὰ μὴ ἀγοράζωνται. Ἐπειτα παραπονούμεθα δι' ἀκινήσιαν τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ μὴ προσπαθοῦντες νὰ τὸ τονώσωμεν, ἐπιτείνουμεν αὐτὴν καὶ δημιουργοῦμεν πραγματικὴν κρίσιν ἐνῶ, ἂν ὑπάρχῃ πρέπει νὰ τὴν ἀντιμετωπίσωμεν.

—Πῶς νομίζετε ὅτι δύναται νὰ τονωθῇ τὸ ἑλλ. βιβλίον;

—Ἡ ἐνίσχυσις του δύναται νὰ γίνῃ κατὰ διαφόρους τρόπους, ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ πολλοὺς ἀναγνώστας. Πρέπει νὰ κεντήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ πολλοῦ κόσμου, νὰ τὸν κάμωμεν νὰ ἐνδιαφερθῇ. Αὐτὸ θὰ κατορθωθῇ διὰ τῆς ἐκδόσεως νέων ἐκλεκτῶν ἔργων πρωτοτύπων ἢ κατὰ μετάφρασιν, διὰ τῆς ἐπιμελημένης καλλιτεχνικῆς ἐμφανίσεως καὶ διὰ τῆς καθιερώσεως τῆς «Ἑβδομάδος τοῦ βιβλίου». Ὡς θὰ γνωρίζετε εἰς τὴν Ἰταλίαν ἔχει καθιερωθῇ ἡ «Ἑβδομάς τοῦ βιβλίου», ἥδη δὲ καὶ ἡ Γαλλία τὴν ἐμμήθη ὥρισθη ἐφέτος ἡ 14 Μαΐου. Καθ' ὅλον τὸ Κράτος, τὸ βιβλίον τὴν ἡμέραν ἐκείνην κυκλοφορεῖ εὐρύτατα εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις. Κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν γίνεται καὶ ἡ Ἐκθεσίς τοῦ Βιβλίου, εἰς ἣν μετέχουν ὅλοι οἱ ἐκδότες, οὕτω δὲ ἐπέρχεται καὶ ἀμιλλα μεταξύ των συντελεστικῆ τῆς καλυτερεύσεως τοῦ βιβλίου. Ἡμποροῦσε κάλλιστα νὰ εἰσαχθῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἡ καινοτομία αὕτη, νὰ διοργανοῦται κατ' ἔτος Ἑβδομάς διὰ τὸ βιβλίον, δηλαδὴ πράττειν πρῶτα, ἐν εἶδος λαϊκῆς ἀγορᾶς εἰς ὅλας τὰς συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν, ὡς καὶ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος κατ' ἀρχὰς καὶ ἀργότερα καὶ εἰς τὰ χωριά, μερίμνη τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως, νὰ γίνουσι διαλέξεις, ἐν Ἀθήναις δὲ Γενικὴ Ἐκθεσίς τοῦ βιβλίου, τυπογραφίας, βιβλιοδεσίας,

Ἀπὸ τὸ ὅρι ἐκδοθὲν ἔργον «Φιλολογικὴ Μῦθισ» ὑπὸ Φαγγέ, μετάφρασις Γ. Βώκου.

Ὁ Ὀμηρος, καθὼς τὸν παριστάνει ἡ παράδοσις, ἀπαγγέλλων ἐνθους μέρη ἀπὸ τὰς ἀθανάτους, ῥαψωδίας τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσεΐας του.

εἰκονογραφήσεως κλπ. Ἐννοεῖται ὅτι πρέπει νὰ γίνουσι μεγάλα διαφημίσεις τοῦ βιβλίου κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

—Ἄλλον τρόπον ἐνίσχυσε ποῖον ὑποδεικνύετε;

—Τὴν ἴδρυσιν σχολικῶν βιβλιοθηκῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἀγορὰν δι' αὐτὰς ὀρισμένου εἶδους βιβλίων. Ἐπίσης πρέπει νὰ ἱδρυθοῦν καὶ λαϊκαὶ βιβλιοθήκαι. Καὶ τὰ βραβεῖα τὰ ὁποῖα προκηρύσσει ἡ Ἀκαδημία εἶνε πολὺ συντελεστικά.

—Θὰ συνεχίσῃτε τὰς ἐκδόσεις των;

—Βεβαίως· εἰς δύο δὲ εἶδη θ' ἀσχοληθῶμεν. Εἰς μεταφράσεις τῶν νεωτάτων καὶ καλυτέρων λογοτεχνικῶν ἔργων, Γαλλικῶν ἰδίως, καὶ εἰς τὴν ἐκδοσιν 7 φυσιογνωμιῶν τοῦ Ἀγῶνος ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκατονταετηρίδος, πᾶς ὁποίας ἀνέλαβε νὰ συγγράψῃ ὁ κ. Μελάς. Θὰ εἶναι ὅχι ξηρὰ ἱστορικὰ ἐκθέσεις, ἀλλὰ ζωντανεμένα ἀφηγήσεις λογοτεχνικαί, παραστατικαί, ἐπὶ ἱστορικῆς πάντοτε βάσεως.

Ὁ κ. Ξ. Λευκοπαρίδης, διευθυντῆς τῆς ἀριστυστάτου Ἐκδοτικῆς ἐταιρείας «Φλόγα» δὲν θεωρεῖ ὡς αἰτία τῆς κρίσεως τοῦ ἑλλ. βιβλίου οὔτε τὸν γλωσσικὸν διχασμὸν, οὔτε τὴν ἀκρίβειαν τοῦ χάρτου.

—Διότι, μᾶς λέγει, ἐν βιβλίον, τὸ ὁποῖον στοιχίζει 7 δρ. κατ' ἀντίτυπον, πωλεῖται 30-40 δρ. Συνεπῶς ἡ τιμὴ τοῦ χάρτου δὲν παρεμποδίζει τὸν ἐκδότην, ὅστις ἔχει ἀσφα-

λὲς κέρδος, ἐφ' ὅσον ἡμπορεῖ νὰ κυκλοφορῇ τὸ βιβλίον του.

—Τί νομίζετε ἐμποδίζει τὴν κυκλοφορίαν;

—Ἡ ἑλλειψὶς δικτύου ἀνταποκριτῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ πρακτορείων καλῶς ὀργανωμένων. Ἐὰν ὑπῆρχον τοιαῦτα, ἡ κυκλοφορία τοῦ βιβλίου θὰ ἦτο πολὺ μεγαλύτερα καὶ ἐξησφαλισμένη. Ἐχῶ τὴν γνώμην ὅτι, πρὸς τὸ συμφέρον μας, ὅλοι οἱ ἐκδότες πρέπει νὰ ἀποτελέσωμεν μίαν ἑνωσιν πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ ἔχωμεν κοινούς ἀνταποκριτάς. Τότε δὲν θὰ συμβαίνουν αἱ μεγάλα καθυστερήσεις ἢ καὶ αἱ παραβιάσεις τῶν χρηματικῶν ὑποχρεώσεων των. Διότι, ἐὰν δὲν ἐφαίνοντο συνεπεῖς θὰ ἔχοναν ὅλων τῶν ἐκδοτῶν τὴν ἐμπιστοσύνην, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἔστελλον τὰ βιβλία των εἰς τοὺς μὴ ὄντας ἐν τάξει πρὸς τοὺς συναδέλφους των. Αἱ συχναὶ καθυστερήσεις τῶν ἀνταποκριτῶν δυσχεραίνουν πολὺ τὰς ἐκδόσεις.

—Εἰς ποίου εἶδους ἐκδόσεις σκέπτεσθε νὰ ἀσχοληθῇτε;

—Ἐκτὸς τῆς Ποιητικῆς Ἐκλογῆς, ἣν ἐξέδωκα καὶ τοῦ «Ἀθλητισμοῦ» ἐσκέφθην νὰ ἀναθέσω εἰς δοκίμους λογογράφους νὰ γράψουν τὰς βιογραφίας ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὅχι ξηρόν, ἀλλὰ ἀφηγηματικὸν καὶ ψυχογραφικόν. Αὐτῶς οἱ συγγραφεῖς μας ἐφάνησαν ἀπρόθυμοι. Πλὴν ἐνός, καὶ αὐτοῦ ἀριστεροῦ, δύο ἄλλοι ποὺ ἀνέλαβον καὶ ἤρχισαν τὸ ἔργον, ἐσταμάτησαν, δηλώσαντες ὅτι δὲν ἡμποροῦσαν νὰ προχωρήσουν.

ΕΡΓΑ: Χ. ΣΚΑΛΙΣΙΑΝΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ

«Ἡ παιδαγωγοῦσα οἰκογένεια». Τὸ βιβλίον τοῦτο δὲν πρέπει ἀπὸ καμμίαν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν νὰ λείπῃ. Συνδυάζων εἰς αὐτὸ ἡ συγγραφεὺς συναρπάζων λογοτεχνικὸν ὕψος καὶ πρωτοφανῆ σαφήνειαν καὶ ἀπλότητα ἐρευνᾷ βαθύως πάντα τὰ προβλήματα τῆς οἰκογενειακῆς ἀγωγῆς καὶ διαφωτίζει γονεῖς καὶ παιδαγωγούς εἰς τὸ ὕψιστόν των ἔργον. Δρ. 25.—

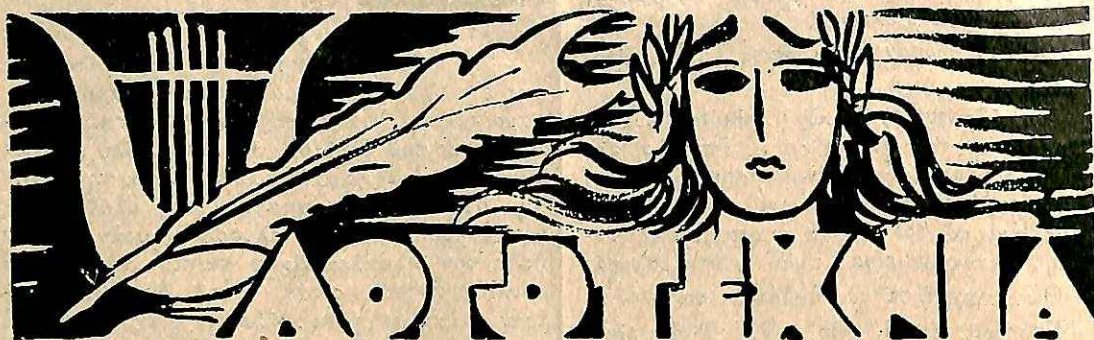
«Σύγχρονος παιδαγωγικῆς». Ὁ γονεὺς, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ στηρίξῃ ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων του, καὶ ὁ διδάσκαλος, ὁ ὁποῖος συναισθάνεται ἐν αὐτῷ τὴν ἀποστολήν, νὰ διαπλάσῃ ἠθικῶς τοὺς ἐμπιστευθέντας εἰς αὐτὸν παῖδας, θὰ εὕρωσιν εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο σοφὸν καὶ ἐμπνευσμένον ὁδηγὸν καὶ παραστάτην εἰς τὸ ἔργον των. Δρ. 25.—

«Σύγχρονος γενικῆς διδακτικῆς». Τὸ βιβλίον

τοῦτο ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ σπουδαιωτάτῃ ἑλλειψιν ἐν τῇ πενιχρᾷ ἁλλῶς τε παιδαγωγικῇ μας φιλοσοφίᾳ. Ἐν αὐτῷ τίθενται μετὰ σαφηνείας αἱ σκοπεῖς, αἱ μέθοδοι, αἱ μορφαὶ καὶ οἱ τύποι τῆς διδασκαλίας, ὡς καὶ αἱ ἀρχαὶ αἱ διέπουσαι τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν κατανομήν τῆς διδασκαλίας ὅλης. Πάντα ταῦτα ἐξετάζονται μὲν καὶ καθ' ἑαυτὰ, ὡς διεμορφώθησαν ἐν τῇ ἱστορικῇ των ἐξελίξει, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰς σύγχρονους κατευθύνσεις τῆς διδασκαλίας, ὡς ἀρχὰς τοῦ σχολείου ἐργασίας. Δρ. 25.—

«Παραισθήματα καὶ ψευδαισθήματα». Ἐπιστημονικὴ ἐξήγησις τῶν ὁπτασιῶν καὶ ἄλλων ἀσυνήθων ψυχικῶν φαινομένων. Δρ. 12.—

«Οἱ παράγοντες τῆς ροῆς τῶν παραστάσεων». Ἐπιστημονικὴ ἀνακρίνωσις γενομένη ἐν τῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ «Ὁ Παρνασσός» Δρ. 8.—

Ο Φόρος τῶν Χοί(ν)ρων

Ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ Διηγῆματα.

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Οἱ Ἕλληνες πολιτευταί, ἀφ' οὗ ἔδειξαν τὰ ἄγρια φορολογικὰ τῶν ἐνστικτὰ ἐπὶ πάντων τῶν προϊόντων ζώων τε καὶ ἀνθρώπων, ἐσχάτως διψῶντες φορολογικοῦ αἵματος δὲν ἀφήκαν τὰ κατημένα τὰ ζῶα ἡσυχα οὐδὲ κατ' αὐτὸν τὸν θάνατόν των καὶ ἐπέβαλον τὸν εἰς πάντας γνωστὸν φόρον ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων. Δὲν ἔρχουν αἱ τόσαι ἐκατόμβαι, αἱ καθ' ἑκάστην προσφερόμεναι εἰς τὸν βωμόν τῆς ἀνθρωπίνης λαιμαργίας, ἀλλὰ προσετέθη ὡς μεγαλύτερα εἰσρενοῖα καὶ ὁ κατὰ τὸν θάνατόν των κεφαλικὸς φόρος. Καὶ ἐνῷ ἄλλοτε ἀνθρώποι ἐπλήρωνον κεφαλικὸν φόρον, διὰ τὰ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ζήσωσι, τώρα, ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ, τὰ ζῶα πληρώνουν κεφαλικὸν φόρον, διὰ τὰ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀποθάνωσι! Ὅποια αὐταπάρνησις καὶ παραδειγματικὴ ἐθελοθυσία διὰ τοὺς δυστρόπους Ἕλληνας φορολογουμένους.

Μόνον οἱ σκύλοι ἐνέβαλον εἰς κάποια ἀμνηστία τὴν φορολογικὴν μηχανὴν τῆς χώρας μας, διότι οὗτοι κέκτηνται τὸ προνόμιον, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον, νὰ μὴ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐδεσμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τοῦτο ὅμως δὲν κατάρθωσαν νὰ ἀπαλλαγῶσι ἀπὸ τὴν φορολογικὴν τσιμπίδα. Καὶ ἀπέφυγον μὲν τὸν θάνατον καὶ τὸν ἐνταφιασμόν ἐντὸς τῶν ἀνθρωπίνων στομάχων, εἶδον ὅμως ἀναγνωρίζοντες μετὰ τῶν κοινωνικὰς διακρίσεις ἀγνώστους μέχρι τοῦδε. Καὶ ἐνῷ εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀριστοκράτου κυνὸς μέχρι τοῦ τελευταίου ἐπαίτου τῶν κρεοπωλείων πάντες μετὰ τῆς αὐτῆς ἡδονῆς βουτοῦν τὴν κεφαλὴν των εἰς τὰ ρεῖθρα τῶν πεζοδρομίων τῆς Νέας Ἀγορᾶς, ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία νομοθετικῶς ἀνεγνώρισε κοινωνικὰς βαθμίδας εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν δημοκρατικὸν γένος τῶν ζώων. Οὕτω λοιπὸν ἔχομεν κύνας πολυτελείας, κυνηγίου, ποιμενικοὺς καὶ..... θήτας ἀπαλλασσομένους διὰ τὴν πενίαν παντὸς φόρου. Φαίνεται ὅτι κάποιοι εἰς τῶν πολιτευτῶν, κατ' ἐξείρεσιν, θὰ εἶχε διαβάσει Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν καὶ εἶδεν ὅτι καὶ ἄλλος νομοθέτης ἐν Ἀθήναις ἀνεγνώρισε διὰ νόμου τὴν κοινωνικὴν διαίρεσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔκαμε τοῦτο διὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὄχι διὰ τοὺς σκύλους. Μόνον αἱ γάται ἀπέφυγον, ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον, τὸν φο-

ρολογικὸν ζυγὸν ἐκ δικαιολογημένης προνοίας τῆς πολιτείας, ἵνα χρησιμεύωσιν ἐκαστοτε πρὸς ἀποκρούσιν τῶν τακτικῶν ἐπιδρομῶν τῷ Κεντρικῷ ταμείου, τῶν ποντικῶν.

Ὡς γνωστὸν, ἡ εἰσπραξὶς τοῦ φόρου τοῦτου γίνεται διὰ τῆς μεθόδου τῆς ὑπενοικιάσεως, ἡ κυριολεκτικώτερον διὰ «τῆς μεθόδου τῶν τοιῶν», καθ' ἣν οἱ τρεῖς γνωστοὶ εἶναι τὸ δημόσιον, ὁ ὑπάλληλος, ὁ ἀντιπροσωπεύων τοῦτο, καὶ ὁ ἐνοικιαστής. ἄγνωστος δὲ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Ἐν τῇ ἀρχῇ λοιπὸν τοῦ ἔτους εἰς τὴν πρωτεύουσιν ἐκάστης ἐπαρχίας ἐνεργεῖται ἡ πλειοδοτικὴ δημοπρασία τοῦ φόρου τῶν σφαζομένων ζώων καὶ ὁ πλειοδοτήσας ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ δημόσιον τὸν φόρον, ἀναλαμβάνων ἐπίσης ἅπαντα τὰ προνόμια καὶ δικαιώματα τοῦ δημοσίου διὰ τὴν εἰσπραξὴν τοῦτου ἐκ τῶν ἰδιωτῶν. Εἰς ἕκαστον χωρίον διορίζει ὁ ἐνοικιαστής ἀντιπρόσωπόν του ἐφορῶντα μήπως λάθρᾳ ἀποθάνῃ τι ἐκ τῶν φορολογουμένων ζώων.

Ἐν τῷ χωρίῳ N.... κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου διωρίσθη εἰς ἐκ τῶν χωρικῶν ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ προσήλθε πρὸς τοῦτον, διὰ νὰ λάβῃ τὰς καταλλήλους ὁδηγίας διὰ τὴν εἰσπραξὴν τοῦ φόρου. Ὁ ἐνοικιαστής, ἀφ' οὗ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν σημείωσιν πόσον φόρον πρέπει νὰ πληρῶνῃ ἕκαστον εἶδος ζώου καὶ διπλοτύπους ἀποδείξεις πληρωμῆς, ἐπέστησεν ἰδίᾳ τὴν προσοχὴν του ἐπὶ τὴν εἰσπραξὴν τοῦ φόρου τῶν χοίρων, διότι ὁ φόρος τούτων εἶναι ὁ μεγαλύτερος πάντων.

—«Μὰ θὰ πληρώνουν φόρον καὶ οἱ χῆροι;» ἠρώτησε μετ' ἀπορίας ὁ ἀντιπρόσωπος.

—«Βέβαια καὶ οἱ χοῖροι καὶ μάλιστα περισσότερον ὅλων καὶ πρόσθε μήπως σοῦ διαφύγῃ κανεὶς χοῖρος;» ἀπήντησεν ὁ ἐνοικιαστής.

—«Ὅσο γιαντὸ μὴ σὲ μέλλῃ τοὺς ξέρω στὰ δάχτυλα τοὺς χῆρους τοῦ χωριοῦ μας.»

Καὶ οὕτω, καλῶς συνεννοημένοι διὰ τὴν εἰσπραξὴν τοῦ φόρου τῶν χοίρων, ἀπεχωρίσθησαν. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὁ ἀντιπρόσωπος δούς λογοδοσίαν εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, παρουσίασε καὶ τὰ ὄνόματα τριῶν οἵτινες ἤρνούντο νὰ πληρῶσωσι τὸν φόρον

τῶν χῆρων, ἐνῷ οἱ ἄλλοι τέσσαρες χῆροι τοῦ χωριοῦ ἐπλήρωσαν τοῦτον. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἦγοντο πρὸς τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου οἱ τρεῖς ἀρνούμενοι νὰ πληρῶσωσι τὸν φόρον τῆς χηρείας.

—«Γιατὶ, βρέ, δὲν πληρώνεις τὸν φόρον;» ἔρωτᾷ τὸν πρῶτον προσελθόντα χῆρον ὁ δικαστὴς ὠργισμένος.

—«Μὰ, κύριε εἰρηνοδίκη, δέν, δέν.....»

—«Σιωπὴ! καταδικάζεσαι εἰς τὸ τετραπλάσιον καὶ τὰ ἔξοδα» καὶ ἐν τῷ ἅμα ὁ παριστάμενος χωροφύλαξ θέσας τὴν βαρεῖαν χεῖρα τοῦ νόμου ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ἀπήγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν εἰσπράκτορα ἢ εἰς τὴν φυλακὴν.

—«Νὰ καὶ ἄλλος ὅμοιος» ἀνακράζει βαθμηδὸν ὀργιζόμενος περισσότερον ὁ δικαστὴς ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ δευτέρου χῆρου.

—«Μωρέ, δέν θὰ μάθετε νὰ πληρώνετε τοὺς φόρους;»

—«Δέν ἤξερα, κύριε εἰρηνοδίκη· ἄλλη φορὰ θά...»

—«Τίποτα, τίποτα· ἄγνοια νόμου δέν ἐπιτρέπεται· καταδικάζεσαι εἰς τὸ τετραπλάσιον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς δίκης.» Σπεύδει καὶ ὁ δεῦτερος χῆρος πρὸς συνάντησιν τοῦ πρώτου.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν πλέον τοῦ τρίτου χῆρου ὁ δικαστὴς ἐγένετο ἐκτὸς ἑαυτοῦ.

—«Μωρέ ἀθεόφοβε, ἔσφαξες τὸ γουροῦνί σου ποῦ θὰ πήγαινε 70—80 ὀκάδες, τῶφαγες καλὰ-καλὰ, δέν ἐπλήρωνες καὶ τὸν φόρον;»

ΕΡΓΑ Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Διηγῆματα. Ἡ ἑκδοσις περιλαμβάνει 39 ἐκ τῶν καλυτέρων διηγημάτων τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως. Τὰ ἐπεισόδια τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὰς ὑποθέσεις των ἐκτίθενται μὲ ἀπλότητα, μερικὰ μὲ χιοῦμορ, ἄλλα συγκινοῦν, γενικῶς δὲ παρατηρεῖται ἐπιτυχὴ καὶ ἀβίαστον προσπάθειαν πρὸς ἀκριβῆ ἀναπαράστασιν λαϊκῶν σκηνῶν..... Δρ. 35.—

Ἑκλεκτὰ Διηγῆματα. Ἡ σειρὰ περιλαμβάνει 14 διηγῆματα κατὰλληλα καὶ γιὰ μαθητὰς ἀκόμη..... Δρ. 15.—

Ἡ Δασκάλα. Διήγημα..... Δρ. 7.50

Ἐντυπώσεις Ἐπιθεωρητοῦ » 7.50

Περίληψις Ψυχολογίας..... » 7.50

—«Ποιὸ γουροῦνι, κύριε εἰρηνοδίκη; Ἐγὼ δέν ἔσφαξα γουροῦνι, ποιὸς νὰ τὸ φάη; μήπως ἔχω τὴ γυναικα;»

—«Πῶς! δέν ἔσφαξες γουροῦνι; γιατί σὲ ἔφεραν ἐδῶ;»

—«Μ' ἔφεραν γιατί εἶμαι χῆρος, δέν ἔχω γυναικα καὶ λένε πῶς οἱ χῆροι πληρώνουν φόρο· γιαντὸ μ' ἔφεραν ἐδῶ· σὰν εἶχα γυναικα καὶ γουροῦνι, ἐπλήρωννα ἕκατὸ φόρους, ὄχι ἕνα.»

Κατόπιν τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης ἡ συνέχεια τοῦ δικαστηρίου ἦτο ἀδύνατος· ἐσείετο ὁλόκληρον ὑπὸ τῶν γελῶτων. Ἐνεκεν ἐνὸς ὀρθογραφικοῦ λάθους τοῦ ἀντιπροσώπου τέσσαρες χῆροι ἐπλήρωσαν τὸν φόρον τῆς χηρείας, δύο ἦσαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἰς ἧτο τὸ ἀντικείμενον τῆς θυμῆδος τοῦ ἀκροατηρίου καὶ τοῦ δικαστοῦ. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν ὁπωσδήποτε τῆς ἡσυχίας ἔρωτᾷ ὁ δικαστὴς τὸν δικαζόμενον χῆρον:

—«Καὶ οἱ ἄλλοι δύο γουροῦνια εἶναι ἡ χῆρι;»

—«Χῆροι, ἀπαντᾷ ὁ δικαζόμενος.

—«Βγάλτε τοὺς ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ πέτε τοὺς νὰ κάμουν ἀνακοπὴ καὶ νὰ ἔλθουν στὴν ἄλλη συνεδρίασι νὰ τοὺς ἀθωώσωμεν. Διαλύεται ἡ συνεδρίασις! Αὐριοῦν θὰ δικασθῶσιν αἱ ἄλλαι ὑποθέσεις.»

Μόλις ἔφτασαν στὸ χωριὸ οἱ πολυπαθεῖς χῆροι ἔσπευδον, διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσι ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς χη[ο]ρείας, νὰ λάβωσιν ἀνὰ μίαν Κίρκην ἕκαστος, μεταβληθέντες οὕτω ἀπὸ χῆρων εἰς ἀληθινούς χοίρους!

ΜΠ. ΑΝΝΙΝΟΥ (ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἡ σειρὰ περιλαμβάνει εἰς πέντε τεύχη τὰς κατωτέρω μονογραφίας συγγραφείσας ἐπὶ τῇ βάσει ἱστορικῶν ἐγγράφων καὶ ἄλλων αὐθεντικῶν πηγῶν.

I.—Ἡ ἀπολογία τοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀνδρυντοῦ.— Νοσοκόμοι καὶ κομπογιαννῖται.

II.—Οἱ φιλέλληνες τοῦ 1821.— Ἡ χολέρα τοῦ 1854.

III.—Αἱ στολαὶ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.— Αἱ Ἀθῆναι κατὰ τὸ 1850.

IV.—Ὁ Παπουλάκης.— Ἐκστρατεία ἱερῶν.

V.—Ὁ Βύρων ἐν Ἑλλάδι.— Ἡ ἐνωσις τῆς Ἑπτανήσου.

Ἐκαστον τεύχος ἐκ σελ. 120—160 τιμᾶται..... Δραχ. 20.—

Νοσοκόμοι καὶ Κομφοριαννῖται

Ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ
Ἱστορικῆς Σημειώματα
τεύχος Ι

Μπ. ANINNOY
Ἑθνικὸν ἀριστεῖον

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀγῶνος ἡ ἱατρικὴ τέχνη δὲν ἤμιλλαν ἐν Ἑλλάδι. Ἡ σπουδὴ αὐτῆς εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Δύσεως ἦτο λίαν δυσχερὴς καὶ πολυδάπανος. Ἐὰν δὲ τινες τῶν εὐπορωτέρων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐπιχειρήσουν τὸ μακρὸν καὶ κινδυνώδες ταξίδιον καὶ, παραμένοντες ἐπὶ τινα ἔτη, νὰ ἐκμάθουν τὴν ἐπιστήμην εἰς τι τῶν πανεπιστημίων τῆς Ἱταλίας, καὶ εἰδικῶς εἰς τὰ τῆς Πίζης ἢ τῆς Παδοῦς, ἐπιστρέφοντες κατόπιν μετὰ τὸ διπλωμὰ των, ἐπρωτίμων νὰ ἐξασκήσουν τὸ ἐπάγγελμα των εἰς κέντρα πολυανθρωπότερα τῆς Ἀνατολῆς, εἰς Κωνσταντινούπολιν ἢ εἰς Σμύρνην ἢ καὶ ἄλλα, ὅπου τὰ κέρδη φυσικῶς τῷ λόγῳ ἦσαν σημαντικώτερα. Ὅλγοι ἦσαν οἱ ἐγκαθιστάμενοι ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπιστροφήν των εἰς τὴν πατρίδα γῆν, συνηθέστερον δὲ ἀπερράδιον νὰ ἐπιστρέψουν περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου των, ἀφοῦ ἤθελον πλουτίσει ἐξασκούντες ἄλλοι τὸ ἐπάγγελμα των. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἐξέλεγον ὡς τόπον διαμονῆς κατὰ προτίμησιν τὰς πόλεις, ὅπου, πλὴν τῶν ὁμογενῶν, εἶχον τὴν πελατείαν καὶ τῶν προκρίτων ὀθωμανῶν καὶ τῶν χαρεμίων των. Κέντρον τοιοῦτο πρὸς ἐπικερδῆ ἐξάσκησιν τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἐγένοντο κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος τὰ Ἰωάννινα καὶ αὐτὴ ἡ αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, ὅπου ὑπῆρξεσαν ὡς ἱατροὶ δύο τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ὁ ποιητὴς Ἰωάννης Βηλαράς, καὶ ὁ ὡς πολιτικὸς κατόπιν τοσούτου διαπρέψας Ἰωάννης Κωλέττης.

Τούτου ἕνεκα ὁ λοιπὸς τῆς χώρας πληθυσμὸς σπανιώτατα καταφεύγων εἰς τὸν ἱατρὸν τῆς πλησιεστέρας πόλεως, ὁσάκις ὑπῆρχε τοιοῦτος, ἐθεραπεύετο ἐμπειρικῶς κατὰ τὰ ὑπάρχοντα ἀπειράριθμα συνταγολόγια καὶ ἱατροσόφια τῆς δημόδους ἱατρικῆς, πασιγνώστως κοινὰ καὶ ἀπὸ αἰώνων ἡδὴ ἐν χρήσει παρὰ τῷ λαῷ. Ὅστις θέλει νὰ ἴδῃ τὴν ποιικίαν τῶν παραδόξων τούτων πολλὰς θεραπευτικῶν μέσων, δύναται ν' ἀνατρέξῃ εἰς διάφορα δημοσιευθέντα ἱατροσόφια, ἀναγόμενα καὶ εἰς τὴν μεσαιωνικὴν καὶ εἰς τὴν νεωτέραν ἐποχὴν καὶ θ' ἀπαντήσῃ ἐν αὐτοῖς πράγματα περιεργότατα. Ἐν Γεωπονικόν, ἐκδοθέν κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ἐν Ἑνετίᾳ, περιέχει, παρεκτός τῶν κηπουρικῶν ὁδηγίων, καὶ πλῆθυν ἱατρικῶν συμβουλῶν διὰ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, ἐξ ὧν τινες ἤρχιζαν λόγῳ χάριν ὡς ἐξῆς: «Ἐπαρε λαγὸν ζωντανὸν ἀρσενικόν...» περίπτωσις περιέργουσα τὸν πάσχοντα εἰς δεινὴν πολλὰς ἀπορίαν, διότι καὶ ἡ σύλληψις λαγωῦ ζωντανοῦ δὲν ἦτο εὐχερὲς κατερθώμα καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ φύλου ἡλάττωνε τὰς πιθανότητας τῆς εὐρέσεως τοῦ φαρμάκου κατὰ πεντήκοντα τοῖς ἑκατόν. Καὶ ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ φάρμακα ρίζαι καὶ βοτάναι ἱαματικά, ἐγγύματα καὶ ἐκχυλίσματα καὶ ξηρία καὶ ἀλοιφαί, ἀποδεδειγμένης θεραπευτικῆς ἰδιότητος εἰς μερικάς περιπτώσεις. Ἀλλ' ἡ φαντασία ἐνίοτε ἀκολάστως ἐνέμετο τὰ ἔδαφος τοῦ μυστηρίου, ὁσάκις ἰδίως τὴν θεραπευτικὴν ἐξήσκουν γραῖδα, χαίροντα κρυφίως τὴν φήμην μαγισσῶν, ἀποδίδοντα δὲ τὰ νοσήματα εἰς ὑπερφυσικὰς ἐπηρείας. Τότε πολλὰς τὰ παραγγελλόμενα φάρμακα ἢ

ἀλεξιθέρια κατέπλησσαν διὰ τὸ τερατώδες καὶ ἐνέπουλον δεισιδαίμονα τρόπον. Ἦσαν ταῦτα λείψανα παλαιῶν προλήψεων, αἵτινες ἐδέσποζον εἰς τὸν κόσμον καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν φασφόρος ἤδη ἀνέτελλεν ἡ ἡὺς τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Ὁ κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα ἀκμάσας περιβόητος Κορνήλιος Ἀγρίππας ἐπρέσβευεν, ὅτι ἡ καρδία γλαυκὴ, ἀποτιθεμένη ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ κόλπου γυναικὸς κοιμωμένης ἠνάγκαζεν αὐτὴν ν' ἀποκαλύψῃ πάντα τὰ μυστικά της· ὅτι διὰ τῆς προσψύσεως τοῦ τραχήλου διὰ χειρὸς νεκροῦ θανάτῳ αἰφνιδίως, ἐθεραπεύοντο αἱ χοιράδες· ὅτι ὁ τοκετὸς τῶν γυναικῶν διηκολύνετο, τοποθετουμένου ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον τῆς λεγοῦς βέλους, φονεύσαντος ἐκ περιτροπῆς ἄνθρωπον, σὺν καὶ ἄρκτον! Πολλὴ δὲ πρὸ αὐτοῦ ὁ μέγας Πλίνιος ἐδόξαζε, καὶ δὲν ἐδίστασε ποσῶς νὰ συστήσῃ ἐν πάσῃ ἀφελείᾳ, τὸ ἐξῆς ἀπλοῦς στατον μέσον πρὸς θεραπείαν τοῦ ἄλγους, τοῦ προερχομένου ἐξ ἰσχυροῦ τῆς χειρὸς κτυπήματος κατενεχθέντος κατ' ἄλλου. «Ἐμπυττον, λέγει, τὴν τύψαντα χεῖρά σου, δὸς κατόπιν τὰ πτύελα εἰς ζῶον τετράπονον νὰ τὰ φάγῃ, καὶ τὸ ἄλγος, παύρηται αὐθωρεῖ!»

Ἵπῃρχον πρὸς τούτοις φάρμακα εἰδικά, «ἐστεμμένα ὑπὸ χιλιάδων ἐπιτυχιῶν», ὡς θὰ ἔλεγε σημερινὴ τις ρεκλάμα τῆς τελευταίας σελίδος τῶν ἐφημερίδων, πρὸς θεραπείαν ὀρισμένης νόσου ἢ παθήσεως, προϋνόντα ἀποκρύφου κατασκευῆς, τῆς ὁποίας τὸ μυστικὸν αὐστηρῶς φυλαττόμενον, ἦτο προνομίον οἰκογενειῶν τινῶν καὶ μετεδίδετο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν καὶ τὸ ἔθιμον τοῦτο διασφύζεται ἐτι καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν. Ἵπῃρχον ὡσαύτως οἱ ἐμπειρικοὶ χειρουργοί, οἱ εἰδικῶς θεραπεύοντες κατὰ γὰρ ἰδίως καὶ ἐξαρθρώσεις μελῶν μετὰ μεγάλης ὀνύας δεξιότητος. Τέλος ὑπῆρχον οἱ ἀγύρται, οἱ κομπογιαννῖται λεγόμενοι, οἱ περιεργόμενοι τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία καὶ διαλαλοῦντες τὰ σωτήρια αὐτῶν ἐμπορεύματα. Ἀξιόλογον εἰκόνα τούτων παρέχει ὁ Ἀλέξανδρος Σούτσος εἰς τοὺς ἐπομένους στίχους τῆς γνωστῆς αὐτοῦ κωμῆδιος ὁ «Ἀσώτος», ἐνθα ὁ ἱατρὸς Ἰππικουάνας, κομπάζων ἐπὶ τῇ ἐπιστημονικῇ του μορφῇ, λέγει:

Δὲν εἰμ' ἐγὼ Ζαγοριανὸς νὰ περπατῶ στὸ δρόμο
Μὲ ἀλοιφαί, μ' ἐμπλάστρια, μὲ βότανα στὸν ὄμο
Καὶ μετὰ δοντάγραν, συριγγῶν καὶ νυστεριῶν χαρχάλι
Μὲ τὸ σαμουροκάλπακο νὰ τρέχω στὸ κεφάλι
Νὰ σκοῦζω ἀπὸ τὸ κουτσὸ καὶ ψόφι μὲ μούλαρι
«Καλὸς γιατρός! πουλῶ ζωὴ! ποῖδὲ θέλει, ποῖδὲ
[θὰ πάρῃ,»

Ἀλλ' εἰς τὰ στρατόπεδα κυρίως καὶ πρὸ πάντων ὑπῆρχεν ἀνάγκη χειρουργῶν, ὡς τοιοῦτοι δὲ παρῃ κολουθῶν τινες τῶν ἐμπειρικῶν, ἐξασκούντες αὐτόθι τὴν τέχνην των. Τούς ἰκανωτέρους ἐξ αὐτῶν καὶ τοὺς μᾶλλον εὐδοκίμουνας ἐκράτουν παρ' αὐτοῖς οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ καπεταναῖοι ὡς ἰδιαίτερος των ἱατροῦς· δὲν ἀπέλειπον ὅμως οὗτοι νὰ παρέχουν καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς τὴν ἱατρικὴν των συνδρομὴν. Ἀλλως τε καὶ οἱ γρηαιότεροι τῶν μαχητῶν παρείχον

εἰς τοὺς νεωτέρους πάντοτε προχείρους ὁδηγίας περὶ τῆς θεραπείας τῶν τραυμάτων διὰ τῶν παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων δοκιμασθέντων ἄλλοτε φαρμάκων. Ἐκ τῶν ἐμπειρικῶν ἱατρῶν ἐπιστημώτατοι κατὰ τὸν ἄγωνα ὑπῆρξαν οἱ δύο ἀδελφοὶ Γιατράκοι, ὁ Παναγιώτης καὶ ὁ νεώτερος Ἠλίας. Ἀνήκοντες εἰς οἶκον ἰσχυρὸν τῆς Λακεδαίμονος, ὅστις, καθ' ὃ ἐκ τῆς ἐπωνυμίας ἐμφαίνεται, δὲν ἦτο ἄσχετος πρὸς τὴν ἱατρικὴν τέχνην, ὁπλαρχηγοὶ δὲ ἰδίου σώματος, ἀντεπροσώπευον παρὰ τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ τοῦ Ἀγῶνος τοὺς δύο ὁμηρικὸς κασιγνήτους, τὸν Ποδολαίριον καὶ τὸν Μαχάονα.

Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδες
ἱητῆρ' ἀγαθῶ.

Ἡ ἱατρικὴ των τέχνη κυρίως συνίστατο εἰς τὴν ἐμπειρικὴν των χειρουργίαν, δὲν ἀπείχε δὲ πολὺ τῆς ἐμπειρικῆς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τῆς Ἰλιάδος (Δ.213) Ἀῦτινα δ' ἐκ ζωστήρος ἀκρότος ἔλκεν οἰστόν· τοῦ δ' ἐξελκομένου, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι. Αὐσε δὲ οἱ ζωστήρα παναίολον ἡδ' ὑπένερθεν ζωμά τε καὶ μίτην, τὴν χαλκήρεος κάμον ἄνδρες. Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἔλκος, ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς οἰστός, αἶμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἦπια φάρμακα εἰδὼς πάσας, τὰ οἱ ποτε πατρὶ φίλα φρονέων πόρε [Χείρων.

Φαίνεται ἐν τούτοις ὅτι ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς Παναγιώτης ἐκέντητο, παρεκτός τῶν πρακτικῶν, καὶ ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ἃς ἀπέκτησε διατρίψας ἐν Ἱταλίᾳ. Τοῦτο ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἀντιστηπτικῆς μεθόδου, τὴν ὁποίαν ἠκολούθει, μεταχειρίζόμενος τὴν ρακίην, ἥτοι τὸ ἐξόχως ἀντιστηπτικὸν οἶον πνευμα, διὰ τὴν θεραπείαν τῶν τραυμάτων. Ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἡ ἱκανότης του περὶ τὰς χειρουργικὰς παθήσεις ἦτο παρὰ πάντων ἀνεγνωρισμένη, βραδύτερον δὲ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος, ὁ περίφημος διὰ τὰς ἰδιοτροπίας του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν του ἀξίαν βασιλεὺς ἱατρὸς Ραῖζερ δὲν ἀπηξίου νὰ προσκαλῇ ἐνίοτε καὶ τὸν Γιατράκον καὶ νὰ συμβουλευέται αὐτόν.

Ὅχι ὀλίγοι Ἕλληνες, σπουδάζαντες εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, ἦλθον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἀγῶνος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ προσέφερον τὰς ἐκδουλεύσεις των εἰς τὴν πατρίδα των, διακριθέντες βραδύτερον καὶ εἰς ἄλλους κλάδους τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἀλλὰ καὶ φιλέλληνας ἱατροὶ ἦλθον ἀριστοί, ὧν πολλοὶ καὶ ὡς πολεμισταὶ διεκρίθησαν, μὴ πάντες ταῦτοχρόνως ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξασκῶν φιλανθρώπως τὸ ἔργον των εἰς τὰ στρατόπεδα. Ἐξ αὐτῶν τινες μὲν ἀπέθανον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἀγῶνος, ἄλλοι παρέμειναν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τινες ἐπανέκαμψαν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν χώραν των.

Ἐνίοι ἱατροὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀναφέρονται οἱ ἀκόλουθοι κατ' ἐθνικότητα: Γάλλοι, οἱ Dumont, ἀποθανόντες ἐν Ἀθήναις τὸ 1852, Bernardi, ὑπηρετήσας κυρίως ὑπὸ τὸν Φαβιέρον, ἀποθανὼν ἐν Πάτραις, Chardonnet, ὑπηρετήσας ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Τζώρτζ, ἀποθανὼν ἐν Ἀθήναις τὸ 1842, Marchand, διαμεινὼς ἐν τῇ πολιτικῇ τῆς Ἀκροπόλεως, ὑπηρετήσας ὡσαύτως ὑπὸ τὸν Τζώρτζ καὶ ἀποθανὼν ἐν Πάτραις τὸ 1830, Dandré, ἐπιστρέψας ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τὸν Ἀγῶνα, καὶ οἱ ἐπίσης ἐπιστρέψαντες Bailli μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του Blondeau, πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ φιλελ-

ληνικοῦ ἐν Παρισίοις κομιτάτου· Γερμανοί, ὁ ἐκ Δρέσδης Bohrmann, ἀποθανὼν ἐν Βονίτση τὸ 1834, ὁ ἐκ Μεκλεμβούργου Boltemann, ἀποθανὼν ἐν Ἀργεὶ τὸ 1822, ὁ ἐκ Φραγκφούρτης Knöler, ἀποθανὼν ἐν Μεσολογγίῳ τὸ 1823, ὁ πρῶστος Ἑλσπερ, ὁ παρευρεθείς ἐν Πέτα, ὁ ἐκ Βυρτεμβέργης Boyon, ἀποθανὼν ἐν Ναυπλίῳ τὸ 1826 καὶ ὁ ἐπιζήσας μέχρις ἐσχάτων καὶ ἀποθανὼν ἀρχίατρος Treyber, ἐκ Σαξωνίας. Ἑλβετοὶ ἦσαν ὁ Amster, ἀποθανὼν ἐν Μήλῳ τὸ 1827 καὶ ὁ Gosse, Ἀγγλοὶ, Geddy, ὑπηρετῶν ὑπὸ τὸν Τζώρτζ καὶ ἀποθανὼν ἐν Δραγομέσῳ τὸ 1826, ὁ Braidfields, ὅστις ἦτο ἱατρός τοῦ Κόχραν, ὁ Fallon καὶ ὁ Millingen, ὅστις ὅμως, ἐλθὼν μετὰ τοῦ Βύρωνος, προσκολλήθη, ὡς λέγεται, βραδύτερον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἰβραήμ. Ἰταλοὶ, ὁ μετὰ τοῦ Βύρωνος ἐλθὼν Bruno, ἀποθανὼν ἐν Ναυπλίῳ τὸ 1827, ὁ ἐπίσης ἀκολουθῶν τὸν Βύρωνα Sola Tita καὶ ὁ Scambella. Δανὸς δὲ ὁ Jebassen, ὁ ἀποθανὼν ἐν Ἀργεὶ τὸ 1821, κατὰ τὴν εἰς τὴν πόλιν ταύτην εἰσβολὴν τοῦ Κεχαγιάμπεη.

Ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα ἀπομένει τὸ στάδιον εὐρὺ εἰς τοὺς ἐμπειρικοὺς καὶ τοὺς ἀγύρτας. Ὁ Ραιμπὼ εἰς τὰ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἀπομνημονεύματά του διηγείται ὅτι νεαρὸς Ἕλλην εἶχε τραυματισθῇ σοβαρῶς πρὸ τῆς Τριπολιτσᾶς διὰ σφαίρας ἐξορυξάσης τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν του. Τὴν ἀπεχθὴ πληγὴν, ἐξ ἧς ἔρρεε δυσώδης πύον, ἐθεράπευσεν ἐμπειρικῶς τις ἱατρός τοῦ στρατοπέδου, ἡ ἱσας δ' ἐπῆλθε χάρις εἰς τὴν εὐρωστίαν τοῦ ὄργανοις τοῦ πάσχοντος καὶ τὴν φύσιν βεβαίως μᾶλλον ἢ χάρις εἰς τὴν ἱκανότητά τοῦ ἱατροῦ. Ἐν τούτοις αὐτὸς ἐπῆρθη ἔκτοτε καὶ ἐκόμπαζε διὰ τὴν θεραπείαν ταύτην καὶ ἡ φήμη του ἐπὶ τοσούτου ἠῤῥῆσεν ἐν βραχεῖ ὁμοῦ μετὰ τὰ κέρδη του, ὥστε μετ' ὀλίγον ὁ ρυπαρὸς καὶ ἐλκεῖνος ἐκεῖνος ἀγύρτης περιεφέρετο οὐχὶ πεζὸς πλέον, ἀλλ' ἐφ' ἡμιόνου καὶ μετὰ σχετικῶς πλούσιας περιβολῆς.

Οἱ ἐμπειρικοὶ ἱατροὶ προέβαινον ἐνίοτε καὶ εἰς ἀκρωτηριασμοὺς μελῶν, ὁσάκις τοῦτο καθίστατο ἀναπόφευκτον. Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κιουταχῆ πολιτικῆς τῆς Ἀκροπόλεως ἱατροῦ τῆς ἐν αὐτῇ φρουρᾷ ἦτο ὀθωμανὸς τις χειρουργὸς ὀνομαζόμενος Κούρταλης· οὗτος ἐνοσήλυσεν καὶ ἀπεπειράθη νὰ διασώσῃ τὸν φιλέλληνα γάλλον Ρομπέρ, ὅστις κατὰ τὴν περιβόητον εἰσοδὸν των ὑπὸ τὸν Φαβιέρον ἀνδρῶν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν δεινῶς ἐτραυματίσθη. Ἀμφότεροι οἱ πόδες του εἶχον θραυσθῇ ἐκ τοῦ τραύματος καὶ πεσὼν εἰς τάφρον τινὰ, ἡμύνη ἐπὶ πολλὴν ὥραν κατὰ τῶν ἐπιπεσόντων κατ' αὐτοῦ παλυαρίθμων ἐλθρῶν, ἐσώθη δὲ ὡς ἐκ θαύματος ὑπὸ τῶν προσδραμόντων συγγρόφων του, φέρον ἐπὶ τοῦ σώματος 26 ἐν ὅλῳ πληγὰς. Καὶ πάσας μὲν σχεδὸν ταύτας ἐθεράπευσεν ὁ ρηθεὶς ὀθωμανὸς ἱατρός, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τοῦ ἀποκόψῃ τοὺς πόδας, ἐλλείψει τῶν ἀπαιτούμενων ἐργαλείων καὶ ὁ δυστυχὴς τραυματίας ἀπέθανεν ἐν τῷ μέσω φρικτῶν ἀλγηδόνων.

Καὶ ὅμως πόση ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἀληθοῦς ἐπιστημονικῆς συνδρομῆς καὶ περιθάλψεως κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους τῶν σεπέρσεων καὶ τῶν κακουχιῶν, συναίσθανται πᾶς τις ὁ διεξελθὼν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀγῶνος. Οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ σεπάρουμενοι πάντων τῶν ἐπιτηδείων, οἱ λιμώττοντες καὶ διψῶντες, οἱ ἐκτεθειμένοι εἰς πάσας τὰς ἀποσφαίρικὰς ἐπηρεάς, οἱ κατευνάζοντες τὴν πείναν των δι' ἀκαθάρτων τροφῶν, οἱ κατακλινόμενοι ἐπὶ τῇ ξηρᾷ γῆς, ὑφίσταντο

βασάνους και κακουχίας περιγράφοντας, ό ταύτα δ' αναλογιζόμενος σήμερα εξίσταται και θαυμάζει την καρτερίαν μάλλον και άντοχήν των γενναίων αυτών της πατρίδος προμάχων, ή την αναμφισβήτητον αυτών άνδρείαν. Υπό τοιούτους όρους βίου και διαίτης και αυτά τὰ ελαφρότατα των παθημάτων απέκτων χαρακτήρα δεινόν και πολλάκις τραγικόν. Ούτω μία των φοβερωτάτων μαστίγων κατά την προμνημονευθείσαν πολιορκίαν της Ακροπόλεως απέβη ή φθειρίσας, ήτις, ένεκα της έκτάκτου άκαθαρσίας των ρακενδύτων στρατιωτών, έλαβε διαστάσεις φοβεράς και άπαισίας νόσου. Ο συγγραφεύς της «Ιστορίας του Τακτικού Στρατού της Ελλάδος» Βυζάντιος διηγείται, ότι επί του σώματος δύο αδελφών εκ Μαγνησίας καταγομένων, στρατιωτών άμφοτέρων του πρώτου πεζικού τάγματος, άποθανόντων και κηδευθέντων εν μιᾷ και τῇ αὐτῇ ημέρα, παρατηροῦντο τραύματα, ή μάλλον έλκη, έχοντα μέγεθος ενός λεπτοκαρύου, πλήρη δέ των άποτροπαίων εκείνων διαβρωτικῶν εντόμων. Οί άτυχεῖς πολεμισταί ύφίσταντο άκόμη και την τύχην του Φερεκύδους!

Αλλ' ἄς άποστρέψωμεν τὸ βλέμμα ἀπὸ τὰ οἰκτρά και ἀηδέστατα ταῦτα θεάματα και ἄς προσπαθώσωμεν, χωρίς νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ θέματός μας, νὰ μεταπηδήσωμεν εἰς ἀντικείμενα ἱλαρώτερα. Ἐλπίζω δὲ ὅτι θὰ κατορθώσω νὰ προκαλέσω τὴν θυμηδίαν των ἀναγνωστῶν μου, παραθέτων τὴν ἐπομένην εἰκόνα ἐνὸς τῶν ἀγυρτῶν ἱατρῶν τῆς ἐποχῆς, οἷαν ἀνεῦρον αὐτὴν ἀναδιφῶν τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν» τοῦ 1825.

Συνέβη τότε νὰ ἀποβιώσῃ ἐν Ἀθήναις κάποιος Γεώργιος Ματζουράνης εκ Σαλαμίνος. Ἐπειδὴ δ' ἔφερον οὗτος χρηματικὸν τι ποσὸν και ἡγέρθη διαφορά μεταξύ των κληρονόμων του, ἐπενέβη ή ἐγγχώριος ἀρχή, ήτις ἀνακαλύψασα τὸν θεραπευόντα τὸν θανόντα ἐμπειρικὸν ἱατρὸν, ἐπροσχάλεσεν αὐτὸν και τὸν καθυπέβαλεν εἰς ἀνάκρισιν. Ἴδου ἐπὶ λέξει ή ἐξέτασις, ή παρέγουσα ἰδέαν σαφῇ περὶ των περιέργων ἱατρικῶν ἡθῶν τῆς ἐποχῆς:

- Ἐρ.—Πῶς ὀνομάζεσαι;
 Ἀπ.—Ρήγας.
 Ἐρ.—Πόθεν εἶσαι;
 Ἀπ.—Ἀπὸ τὴν Σάμον.
 Ἐρ.—Πότε ἦλθες ἐδῶ;
 Ἀπ.—Φέτος τὸν Ἀπρίλιον.
 Ἐρ.—Ποῖαν τέχνην κάμνεις;
 Ἀπ.—Τὴν ἱατρικὴν.
 Ἐρ.—Ποῦ τὴν ἔμαθες;
 Ἀπ.—Εἰς τὴν Σμύρνην και Πόλιν.
 Ἐρ.—Ἀπὸ ποῖον;
 Ἀπ.—Ἀπὸ τὸν πατέρα μου.
 Ἐρ.—Τίς ἦτο ὁ πατέρας σου;
 Ἀπ.—Ο Σίμος Μωραΐτης.
 Ἐρ.—Ποῖος σ' ἐπροσχάλεσεν εἰς τὸν ἀποθανόντα Μαντζουράνην;
 Ἀπ.—Ο Κωνσταντῖνος Ψάλτης.
 Ἐρ.—Ἀπὸ πολὺ γνωρίζεις τὸν Κωνσταντῖνον;
 Ἀπ.—Ἀφότου ἐτελείωσα τὸν ἀνεμόμυλον τοῦ Κάστρου (!;)

- Ἐρ.—Τί σ' εἶπεν, ὅταν σ' ἐπροσχάλεσε διὰ τὸν ἀσθενή;
 Ἀπ.—Νὰ ὑπάγω νὰ τὸν θεραπεύσω.
 Ἐρ.—Ἐπῆγες;
 Ἀπ.—Μάλιστα.
 Ἐρ.—Τί ἀσθένειαν εἶχε;
 Ἀπ.—Ποῦντα.
 Ἐρ.—Τί ἱατρικὸν τοῦ ἔδωκες;
 Ἀπ.—Συναμικὴν και μάνναν, ἤθελα ὅμως νὰ τὸν πάρω και αἷμα, πλὴν εἶχε πάρει εἰς Σαλαμίνα.

(Ἐνταῦθα ἔπεται ἐρωταπόκρισις, παραλειπομένη ὡς προσκρούουσα τόσον εἰς τὰ καλὰ ἤθη ὅσον και εἰς τὰ καλὰ ἔργα. Ο ἱατρός, δίδων ἐξηγήσεις περὶ των ἀποτελεσμάτων τοῦ χορηγηθέντος φαρμάκου, πληροφοροῦν ὅτι ὁ ἀσθενὴς μετὰ ταῦτα «ἔφαγε τὸν τζουρβάν του και ἔπιε νερόν κρύον»).

- Ἐρ.—Ἐπληρώθης;
 Ἀπ.—Μάλιστα! ἐν φλωρί ὀκτῶ γροσίων.
 Ἐρ.—Και τώρα τὸν ἱατρὸν κάμνεις;
 Ἀπ.—Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου με ἐκράξατε και μοῦ παραγγείλατε νὰ μὴ κάμνω τὸν ἱατρὸν, δὲν τὸν κάμνω, ἀλλὰ φκιάνω μύλους (!) και ἔχω μόνον ἓνα γιανταλῆν.
 Ἐρ.—Πρότερον ἐκῦτταζες πολλούς;
 Ἀπ.—Μάλιστα. Ἐχω τὸ κατάστιχον ὧλων των μακαριτῶν, και ἂν ἀγαπᾶτε, νὰ σᾶς τὸ φέρω.

«Ἐτυχε, προσθέτει ή ἐφημερίς, ἐξ ἧς παρελήφθησαν τ' ἄνωτέρω, ὁ ἱατρός τῆς Πολιτείας νὰ παρ-εῦρίσκετο, ἐνῶ τοῦ ἐγένετο αὐτὴ ή ἐξομολόγησις, και εἶπεν ὅτι τοῦ ἐχρειάζετο νὰ βαλθῇ εἰς τὸν γάιδαρὸν και νὰ πομπευθῇ. Ο δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι καλλίτερός του και ἄς ἔβγῃ εἰς τὸ μεῖδάν».

Ζηλοτυπία ὁμοτέχνου βλέπετε! Ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ ἐξοχώτατος κύριος Ρήγας ἦτο πολὺ τολμηρός, ἀξίῳ νὰ διορθῶνῃ τοὺς ἀνθρωπίνους ὀργανισμούς, ὅπως και τοὺς μύλους τοῦ καφέ! Θαυμαστὴ ὅμως ἰδίως εἶναι ή τελευταία ἀπάντησίς του. Ἐκεῖνο τὸ κατάστιχον, τὸ ὅποιον κρατεῖ, ὧλων των μακαριτῶν οὐδ' ἐπεσκέφθη, εἶναι σάτυρα, ήτις διέφυγε τὸν Μολιέρον, τὸν ἄσπονδον των ἱατρῶν διώκτην.

Οἰασδήποτε ἀξίας βιβλία: Νομικά, Ἱατρικά, Φιλολογικά, Παιδαγωγικά, δύνασθε νὰ τὰ ἀγοράσητε πληρώνοντες αὐτὰ εἰς 20 μηνιαίας δόσεις.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ - ΑΘΗΝΑΙ

Ζητήσατε ὄρους και τιμολόγια.

Ἱστορία τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου και τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι.

Ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453) μέχρι σήμερα.

«Ἡ Φωνὴ τοῦ Βιβλίου» ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλον ἀρχίζει τὴν δημοσίευσιν τῆς ἱστορίας τοῦ Διδακτικοῦ Βιβλίου ἀπὸ τῆς εὐρέσεως τῆς τυπογραφίας, ή ὁποία συμπίπτει με τὴν ἄλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ των Τούρκων. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ διδακτικὸν βιβλίον εἶναι συνδεδεμένον με τοὺς συγγραφεῖς, με τὸ Σχολεῖον, με τὰς διδακτικὰς μεθόδους, κτλ., θὰ συμπεριλάβωμεν ἐκ παραλλήλου και τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἐκείνης μέχρι σήμερα.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α'. 1453—1830

Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453) οἱ νικημένοι ἔφυγον και διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν Ἱταλίαν, Γαλλίαν και εἰς ἄλλα μέρη τῆς Δύσεως φέροντες μαζί των τὰς τέχνας των, τὰς γνώσεις των, τὰ πολύτιμα χειρόγραφα των, εἰς τρόπον ὥστε, ἐνῶ διὰ τοὺς Ἕλληνας ή νίκη τῆς Τουρκίας ἔγινε ἀφορμὴ δεινῆς σκλαβιάς, διὰ τὴν Δύσιν ἔγινεν ἀρχὴ ἀναγεννήσεως. (1)

«Φεύγομεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν· οἱ ἀδελφοί μας ἀπέθανον ή ἤχμαλωτίσθησαν, ὁ αὐτοκράτωρ ἡμῶν ἐφονεύθη, τὸ κράτος μας ὑπεδουλώθη και ἐρχόμεθα νὰ ζητήσωμεν ἄσυλον ἐδῶ εἰς τὴν Εὐρώπην, ή ὁποία δὲν ἠθέλησε νὰ μᾶς βοηθήσῃ», ἔλεγεν ἓνας πολυπαθὴς φυγάς τοῦ Βυζαντίου, ὁ ἐνδοξος Κωνσταντῖνος Λάσκαρης, μετὰ τὴν μοιραίαν καταστροφὴν τοῦ 1453, εἰς τοὺς ἱταλοὺς συνταξιδιώτας του τῆς Σικελίας.

Πολλοί ὅμως γραμματισμένοι τοῦ Βυζαντίου, ὠθούμενοι ἀπὸ τὴν ἀναγέννησιν των γραμμάτων εἰς τὴν Δύσιν, εἶχον μεταφέρει μαζί των, ἀπὸ τὸν 15ον αἰῶνα, τοὺς θησαυροὺς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας. (2)

1. Chassiotis: L' instruction publique chez les grecs.
2. Ἦταν οἱ Ἐμμ. Χρυσολωρᾶς, Θεόδωρος Γα-

Μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς πρωτευούσης προσετέθησαν εἰς αὐτοὺς και ἄλλοι πολυμαθεῖς, οἱ: Λάσκαρης, Χαλκοκονδύλης, Μοσχόπουλος, Μιχαήλ Ἀποστόλου, Ἰωάννης Ἀνδρόνικος, Κάλιστος, Μάρκος Μουσσοῦρος, και ἄλλοι λόγιοι Ἕλληνες. Οἱ λόγιοι οὗτοι βλέποντες ὅτι τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἔχασε διὰ παντὸς τὴν ἐλευθερίαν και τὸν πολιτισμὸν, εὗρισκαν ἀνακουφισιν και παρηγορίαν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλολογίας τὴν ὁποίαν ἐλάτρευον. Ἀφωσιώθηκαν λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν με ζῆλον και θαυμαστὴν ὑπομονήν.

Ἡ τυραννία και ή βαρβαρότης των νικητῶν τοῦ πρώτου αἰῶνος τῆς δουλείας ἔρριψαν εἰς λήθαργον ὅλα γενικῶς. Ἐπὶ ἀρκετὸν δὲ χρονικὸν διάστημα οὐδεμία ὑπῆρξεν ἐκπαίδευσις.

Πραγματικῶς, πῶς νὰ πᾶν κανεὶς στὸ σχολεῖο; Πῶς νὰ περάσῃ τοὺς δρόμους; Μόλις ἐβγαίναν ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι τὰ παῖδιά ἐπεφταν ἀμέσως εἰς χεῖρας των Γιαντισάρων. Τὴν νύκτα λοιπὸν στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, λέγει ἓνα τραγουδάκι δημῶδες (3) τὰ Ἑλληνόπουλα ἔπρεχαν στὸ σχολεῖο διὰ νὰ φωτισθοῦν με τὸν ἀρχαῖον πολιτισμὸν τῆς πατρίδος των. (4)

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν

«Ὅτε ὁ πορθητὴς Μωᾶμεθ ὁ Β' μικρὸν μετὰ τὴν Ἀλυσιν (1453) διέταξε τοὺς φοβισμένους ἀκόμη Χριστιανούς νὰ ἐκλέξουν Πατριάρχην κατὰ τὰ

ἔξῃς, Γεώρ. Τραπεζούντιος, Ι. Ἀργυρόπουλς, Γεώρ. Γεμιστός και ἄλλοι.

3. Φεγγαράκι μου λαμπρό, φέγγε μου νὰ περπατῶ, νὰ πηγαίνω στὸ σχολεῖο, νὰ μαθαίνω γράμματα, τοῦ θεοῦ τὰ πράγματα.
4. Χαρακτηριστικὴν εἰκόνα τοῦ ἐπὶ τουρκοκρατίας ἑλλην. σχολείου ἔχει ζωγραφῆσει ὁ Νικὸλ. Γύζης.

εθιμισμένα άνευ ούδεμιᾶς παραλλαγῆς, ἀπέβλεψαν ὅλοι πρὸς τὸν περὶ τὰ θεῖα σοφὸν καὶ ἐνῆρατον ἄνδρα Γεννάδιον τὸν Σχολάριον καὶ εἰς τὸν Μάρκον τοῦ Ἐφέσου κληρικὸν λίαν ἀγαπητὸν (1) τὸν ὁποῖον καλέσας ὁ Σουλτάνος, δώσας δὲ εἰς αὐτὸν ράβδον ποιμαντικὴν ἀργυρᾶν, ἔπουν σελωμένον καὶ χρήματα, εἶπε «Πατριάρχῃς ἐπ' εὐτυχίᾳ καὶ ἔχε τὴν φιλίαν ἡμῶν ἐν οἷς θέλεις, ἔχων πάντοτε τὰ σὰ προνόμια, ὡς καὶ οἱ περὶ σοῦ Πατριάρχαι εἶχον». Ὁ Γεννάδιος διὰ Βερατίου ἀξιωθείς πολλῶν τιμῶν, καὶ πολιτικὴν περιβληθεὶς ἐξουσίαν ἐφ' ὅλων τῶν ἐν Τουρίᾳ Χριστιανῶν, πρὸς τακτοποίησιν τοῦ Ἑλλ. ἔθνους ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὰ ἔθιμα, προσεκάλεσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τοὺς σφαῖδας καὶ λογίους τοῦ ἔθνους ὅσοι εἶχον ἀπομεινεί, ἐκάλεσε καὶ ἐκ Τραπεζούντος καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν τὰς ἐξορίστους εὐγενεῖς οἰκονομίας τῶν Ἑλλ., καὶ συνεκέντρωσε περὶ ἑαυτὸν, περὶ τὸ Πατριαρχεῖον, ἔτι ἐξοχὸν καὶ ἐπίσημον λείψανον τοῦ ἔθνους. Τὸ Πατριαρχεῖον ἦτο ἡ μόνη πηγὴ, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπευθύνοντο αἱ αἰτήσεις περὶ τῶν Χριστιανῶν εἰς τὴν Ῥώσιν καὶ τὴν ἀνάπαλιν· διὰ δὲ τὴν διευθέτησιν τῶν ὑποθέσεων ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοσμικῶν, ἐχρειάζετο βοηθούς καὶ λειτουργοὺς λογίους καὶ ἐμπείρους. Ἡ θύς καὶ λειτουργοὺς λογίους καὶ ἐμπείρους. Ἡ ἀνάγκη αὕτη ἐπροκάλεσε τὴν συγκρότησιν συστήματος λαϊκῶν ἐκ τοῦ λογιωτέρου μέρους τοῦ ἔθνους, καλουμένων Κληρικῶν καὶ Ἀζιωματικῶν (Ὁφικιαλίων) τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, οἵτινες ἐφρόντιζον περὶ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Ἐξάρχος δὲ τούτων ἦτο ὁ Μέγας Λογοθέτης, μετ' αὐτὸν δὲ εἶποντο ἄλλοι διαφόρους ὀνομασίας ἔχοντες. Μετὰ δὲ τὴν μετάνευσιν τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τῆς Ἀγίας Σοφίας πρῶτον μὲν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων (Σουλτὰν Μεχμέτ τζαμιί) ἐπὶ χρόνον βραχύτατον, εἶτα δ' ἐκείθεν εἰς Παμκακάριστον (Φερχιέ τζαμιί), ἔθνα ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρις Ἰερεμίου τοῦ Β' διέμειναν (1453—1486), ἐκείθεν δὲ εἰς Εὐλόφορταν (Ναὸν τοῦ Ἀγίου Δημητρίου), ὁποῦθεν ἤ εἰς Φανάριον (Ναὸν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου) ἐγένετο μετάνευσιν (1603), οἱ κληρικοὶ οὗτοι ἐκλήθησαν Φαναριῶται, πνευματικοὶ τοῦ Κράτους συρρέοντες ἐν αὐτῷ κληρικῷ ἀξιώματι καὶ τηρεστροφῇ τῶν, ἐκ Πελοποννήσου, Αἰγίου, Ἡπείρου, Τραπεζούντος καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν, ἀριστοκρατίαν τινὰ ἀπαρτίζοντες οὐχὶ ἐπὶ τῆς εὐγενείας τῶν προγόνων στήριζομένην, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος, τῆς παιδείας καὶ τῆς φιλοπατρίας τῶν. Πλὴν τούτου ἕτερος λόγος πολιτικὸς ἐκίνει τούτους ἀκρότη· διότι οἱ Τοῦρκοι ἀπ' αὐτῆς ἐτι τῆς Ἀλώσεως παρελάμβανον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Χριστιανῶν λογίους, Γραμματεῖς ἢ Γραμματικούς, καθότι ἡ μὲν στρατιωτικὴ διοίκησις ἦτο βασιλική εἰς τὰς χεῖρας τῶν, ἡ διοικητικὴ ὅμως καὶ αἱ μετὰ τῶν ξένων διπλωματικαὶ διαπραγματεύσεις διεξήγοντο ὑπὸ Χριστιανῶν καὶ διότι μεγαλύτεραν περὶ τὰ τοιαῦτα πείραν εἶχον καὶ δεξιότητα, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο καταλληλοτέρα πρὸς δήλωσιν τῶν τύπων καὶ ἐκφράσεων τῶν διεθνῶν σχέσεων· διὸ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὅλα τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας τὰ ἔγγραφα ἑλληνιστὶ συνετάσσοντο.

1. Μ. Παράνικα. Σχεδιάσματα περὶ τῆς ἐν τῷ Ἑλλ. ἔθνει καταστάσεως τῶν γραμμάτων κλπ.

Οἱ δύο οὗτοι λόγοι, ὁ ἐκκλησιαστικὸς καὶ ὁ πολιτικὸς, παρεκκλίνον βεβαίως τοὺς εὐγενεῖς καὶ εὐπορότερους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀναλόγως δὲ καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν, ἵνα διατηρῶσι τοὺς σπινθήρας τῶν γραμμάτων κατὰ τὸ δυνατόν καὶ νὰ καλλιερῶσιν ἀδιαλείπτως αὐτά, ὡς εἰ μετὰ ταῦτα καρποὶ ἀπέδειξαν. Οἱ ἐκ τῆς Πατριαρχικῆς λοιπὸν Σχολῆς καὶ ἄλλων δευτερευουσῶν Σχολῶν τῶν Ἐπαρχικῶν πόλεων ἐξερχόμενοι, ἐτι δὲ καὶ οἱ εὐποροῦντες γαικῶν παιδευόμενοι (ὡς καὶ οἱ ἐκ τῶν Ἑνετικῶν κτήσεων, περὶ ὧν θὰ ἴδωμεν κατωτέρω) τελειοτέρων παιδευσιν ἐπιθυμοῦντες μετέβαινον εἰς Ἱταλίαν, ἰδίᾳ δὲ εἰς Ἑνετίαν, Ῥώμην καὶ Πατάβιον, ὅληγα ἐτη μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐνθα τελειοποιούμενοι εἰς τὰ διδασκόμενα μαθήματα ἀπέναντι καὶ τινὰς γνώσεις τῆς λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς γλώσσης. Ἐπιστρέφοντες δὲ ἄλλοι μὲν μετήρχοντο τὸν διδασκαλὸν, λαμβάνοντες οἱ πλεῖστοι τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἄλλοι δὲ τὴν ἱατρικὴν. Ἐκ τούτων δὲ, τῶν μόνων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πεπαιδευμένων, οἱ μὲν προχειρίζομενοι Ἐπισκοποὶ συνέστησαν Σχολὰς εἰς τὰς Ἐπαρχίας τῶν, οἱ δὲ μετερχόμενοι τὴν ἱατρικὴν καὶ μετὰ τῶν Τοῦρκων σχετιζόμενοι διὰ τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν κατάρθωσαν βαθμὴν ὅχι μόνον εἰς τὰ ἡμέτερα ἐκκλησιαστικά πράγματα πολλὴν ἐπίρροσιν νὰ ἐκασκώσιν, ὡς Μεγάλοι Λογοθέται καὶ Ὁφικιαλῖοι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ λάβωσι μέρος καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους Κυβέρνησιν, πρῶτον μὲν Διερχόμενοι γινόμενοι, εἶτα δὲ σύμβουλοι καὶ ἐξ ἀπορρήτων, ὑστερὸν δὲ καὶ Ἡγεμόνες τῶν παρὰ τὸν Ἰστρον Ἡγεμονιῶν, εἰς τὰς αὐτὰς τῶν ὁποίων ὑπενθυμίζουσας τὴν τοῦ Περιάνδρου, ὡς περὶ κέντρα συνήρχοντο, παρὰ τοῖς τελευταῖοις ἰδίως οἱ λογάδες τοῦ ἔθνους, οἱ ἀναμορφωταὶ καὶ μύσται τῆς τότε ἀναγεννωμένης παιδείας.

Οὕτω λοιπὸν τὸ ἔθνος, ἀνακῦψαν ἐκ τοῦ πρῶτου κτηνῆματος, ἤρχισε νὰ συνέρχεται, διὰ δὲ τῆς φυσικῆς του ὑπεροχῆς, ἤρθη ὑπεράνω τῶν ὁμογενῶν λαῶν, ἀμέσως δὲ ἤρξατο καὶ ἡ μαρνανθεῖσα φιλολογία νὰ ἀναβλαστάνῃ, πολλοὶ δὲ λόγοι τοῦ ἔθνους ἐκ τῆς Ἱταλίας ἐπανακίμυτοντες καὶ ἀναζωπυρόντες εἰς τὸ φιλομαθὲς ἔθνος, διὰ τῶν Σχολῶν αἱ ὁποῖαι ἰδρύθησαν, τὸ ζῶπρον τῆς παιδείας, δίδωσαν τὴν γλῶσσαν, ἐνέπνευσαν εὐγενὴ αἰσθηματα εἰς τὰς καρδίας, δίδωκαν καὶ προήγαγον τὸσον τὰ φῶτα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰς Ἐπαρχίας, ὥστε νὰ εἴνε ἀδύνατον νὰ σβεσθῶσι πλέον. «Τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος (λέγει ὁ κήρυξ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ὁ διδασκαλὸς Κωνσταντίνος ὁ Οἰκονόμος) δὲν ἔπαυσε ἐκφέρειν ὡς ἄνθη μικρά, πεπαιδευμένους Ἑλλήνας, οἵτινες διετήρησαν ἀδιάκοπον τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς παιδείας τὴν συνέχειαν, θεραπεύοντες ὅσον ἡδύνατο τοῦ ἔθνους τὴν δυστυχίαν, ὡς φανήσεται ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας, ὅταν συγγραφῇ ὑπ' ἀνδρὸς Ἑλλήνος καταγράφοντος ἐπιμελῶς ὅλων τῶν μετὰ τὴν Ἀλῶσιν γενομένων συγγραφῶν τὰ ἑλληνικά συγγράμματα καὶ τυπωμένα καὶ ἀτύπωτα».

Εἰς τὰς Ἑυρωπαϊκὰς Ἐπαρχίας

Ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεταβαίνοντες εἰς τὰς διαφόρους τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους Ἐπαρχίας εὐρίσκουμεν τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ ποιμνίου προισταμένους, ὡς ὁ Πατριάρχης ἐν Κωνσταντινου-

πόλει. Ὡς δὲ παρὰ ταῦτα τοιοῦτοτρόπως καὶ παρ' ἐκείνοις παρίστατο καὶ ἑτέρα τις κοσμικὴ Ἀρχή, ἡ τῶν Προστώτων ἢ Δημογερόντων, οἵτινες μετὰ τοῦ Ἀρχιερέως, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐκυβέρνηον τὰ κοινὰ τῶν Χριστιανῶν. Οἱ Ἀρχιερεῖς ἔμως κατὰ τὸ πλεῖστον ἦσαν παιδείας ἀτοχοί, ἐνίοτε ὅχι μικρὰς· διὸ ἀπ' αὐτῆς ἐτι τῆς ἀλώσεως μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων καὶ Πατριάρχαι λογιώτατοι ἐκόσμησαν τοὺς θρόνους τῶν Χριστιανῶν Χρυσοστόμων καὶ Γρηγορίων καὶ Ἀθανασίων· Ἀρχιερεῖς δὲ πλεῖστοι ὅσοι, ἄνδρες λόγοι, συγγραφεῖς φιλοπότηται, μὴ ἐντροφῶντες εἰς βιβλιοθήκας πλουσίας, ἐφάνησαν ἀντάξιοι κατὰ τὴν παιδείαν καὶ τὸν ζῆλον τῶν ἀρχαίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων. Τινὲς μάλιστα αὐτῶν καὶ Σχολὰς ἐν ταῖς παροικίαις διέτηρουν καὶ οἱ ἴδιοι τὰ τέκνα τοῦ ποιμνίου ἐδίδασκον. Καὶ οἱ μὲν κάτοικοι τῶν παλαιῶν πόλεων ναυτίλοι ἢ ἔμποροι μετέβαινον διὰ τῶν πλοίων τῶν εἰς Σμύρνην καὶ Αἴγυπτον, τινὲς δὲ εἰς Ἑνετίαν, Γερμανίαν καὶ Ῥωσσίαν δι' ἐμπόριον· διὰ τοῦτο δι' αὐτοὺς ἡ ἀνάγκη τῶν γραμμάτων ἐγένετο αἰσθητή· οἱ κάτοικοι τῶν μεσογειῶν ὅμως εἰσιν διὰ τὸ δύσκολον τῆς συγκοινωνίας στασιώτεροι, πολλὰ ὑφιστάμενοι τῆς ἀμαθείας τὰ δεινὰ. Βαθυδὸν ὅμως ἡπιωτέρως γενομένου τοῦ πολιτεύματος πρὸς τοὺς ὑπάρχους, τὸ ἔθνος ἀνέπνευσε καὶ ἐπεδόθησαν ἱκανῶς εἰς τὸ ἐμπόριον οἱ Ἰωαννῖται, συστήσαντες οἴκους ἐμπορικοὺς ἐν Ἑνετίᾳ καὶ Μόσχᾳ, οἱ Ζαγορίται μετ' αὐτῶν καὶ Μετσοβῖται, πολλοὶ δὲ Θεσσαλοὶ καὶ Μακεδόνες ἐμυμήθησαν αὐτοὺς· οἱ Φιλίππουπολῖται δὲ καὶ οἱ Ἀδριανουπόλῖται ἐτόλμησαν νὰ μεταβῶσι καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας. Οἱ φίλοι τοῦ ἐμπορίου Χῖοι κατόκουν ἐν Σμύρνη καὶ Κωνσταντινῶν πόλει, Χῖοι δὲ καὶ Σμυρναῖοι συνέστησαν ἐμπορικοὺς οἴκους εἰς τὰς κυριώτερας τῆς Εὐρώπης πόλεις, Πάρισι, Ὑδραῖσι, Ὑαριανοῖς καὶ Σπείσιωται καὶ τινες ἄλλοι διὰ τῆς ναυτικῆς ἀπέκτησαν μεγάλη πλοῦτη. Οὕτω δὲ βαθμὴν τῆς ὕλικῆς εὐμερείας προακμῆντες διὰ τοῦ ἐμπορίου, τῆς μικρᾶς βιομηχανίας καὶ τῆς ναυτικῆς, καταφαίνετο ἀπαραίτητως τῶν γραμμάτων ἡ ἀνάγκη εἰς τὸ φιλομαθὲς καὶ εὐφυὲς ἔθνος, ἀνάγκη ἰσχυρά, ἥτις βοηθουμένη καὶ ὑπὸ ἐτέρων εὐνοϊκῶν περιστάσεων παρήγαγε βαθμὴν τὴν αὐξησιν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἐκπαιδευτηρίων.

Μετὰ τὴν Ἀλῶσιν ὅμως ἐπόμενον ἦτο καὶ τὰ γράμματα νὰ πάθουν τραῦμα δεινόν· διὸ κατὰ τὴν πρῶτην μετὰ τὴν Ἀλῶσιν ἐκατονταετηρίδα (1453—1553) μόλις ἔχνη σχολῶν καὶ λογίων τινῶν ἀνδρῶν τῆς ἀκαίεσε τῶν Ἐπαρχιῶν ἀπαντῶμεν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκασταχοῦ παιδευτήρια ἦσαν μικρά καὶ ταπεινά, εἰς μὲν τὰς μεγαλοπόλεις παρὰ ταῖς Ἐπισκοπὰς εἰς δὲ τὰς μικρὰς πόλεις παρὰ τοῖς ναοῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ ταῖς παρακειμέναις Μοναῖς, καὶ ταῦτα ὑπὸ ἱερέων ἢ μοναχῶν διευθυόμενα, οἱ ὅποιοι μετεχειρίζοντο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία.

Εἰς τὰς Ἀσιατικὰς καὶ Ἀφρικανικὰς Ἐπαρχίας

Εἰς τὰς Ἀσιατικὰς Ἐπαρχίας τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, ὁποῦθεν ἄλλοτε ἀνέτειλαν ἀστέρες τῆς Ἑλλάδος φαεινοὶ καὶ κήρυκες τῆς Ἐκκλησίας διαπρύσιοι, μετὰ τὴν βαθμιαίαν αὐτῶν υποταγὴν καὶ τὴν Ἀλῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ πολλὰ,

δεινὰ, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν ἡ ἀχλύς, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἐπεκάθησε βαρυτέρα καὶ τὸ σκότος ἦτο πυκνότερον.

Εἰς τὴν Ἑπτανήσον

Ὅτε ὁ Παπικὸς φανατισμὸς ἐξώπλιζε τοὺς ἀμαθεῖς λαοὺς τῆς Δύσεως κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν ἐναντίον τῶν Μωαμεθανῶν, πράγματι δὲ κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἐπὶ τῶν Σταυροφοριῶν (1096—1220), ἡ Ἀνατολὴ ἐσχετίσθη στενότερον μετὰ τῆς Δύσεως καὶ ἰδίως τῆς Ἱταλίας. Οἱ τυχοδιώκται τῆς παπικῆς στρατιᾶς, οἱ Ἑνετοὶ καὶ ἄλλοι, κατέλαβον τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ διέτριψαν αὐτοὶ ἐπὶ καιρὸν (1204—1211), ἀφῆρπασαν πολλὰ κειμήλια τῆς πρωτεύουσας, διενεμήθησαν τὰ λάφυρα τῆς Αὐτοκρατορίας, ἕκαστος ὅμως τούτων ἦτο ἀσθενὴς διὰ τὸ μικρὸν τῶν δυνάμεων, ἔνωσις δὲ ἀπάντων ἐπίσης ἀδύνατος διὰ τὰ πρὸς ἀλλήλους μίσση, κατ' αὐτῶν δὲ ὑψοῦτο ὁ κολοσσὸς τῆς Ὀθωμανικῆς δυνάμεως, ὅστις βαθμὴν καταβαλὼν τὸ Βυζαντινὸν Κράτος, κατέβαλε καὶ τὸν Φράγκων ἡγεμονίσκων τὰ κρατίδια. Ἐκτοτε πλεῖστοι νέοι Ἱταλοὶ χάριν παιδεύσεως μετέβαινον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐντεῦθεν δὲ ἄλλοι εἰς Ἱταλίαν πρέσβεις πεμπόμενοι, ἐνθα διατρίβοντες ἐδίδασκον τὴν Ἑλληνικὴν.

Μόναί, ὅμως τῆς Ἑνετίας αἱ κτήσεις, αἱ Ἰόνιοι νῆσοι, ἡ Κύπρος, διάφορα φρούρια τῆς Πελοποννήσου καὶ τινὰ ἐκτὸς αὐτῆς, παρέμειναν ἐπὶ πλεῖονα χρόνον, οὐχὶ τόσον διὰ τὸν κραταιὸν τῆς νύμφης τοῦ Ἀδρίου στόλον, ὅσον διὰ τῆς πρὸς τοὺς κατακτηθέντας ἐπικεικῆς πολιτείας τῆς (1). Οἱ Ἑνετοὶ ἤμισαν τοὺς ὑπάρχους κατέθλιβον, σαρφόνως ἐκυβέρνησαν αὐτοὺς, συνιστῶντες παρ' ἐκάστων διοικήσεις ἀριστοκρατικὰς μὲν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε δημοφιλεῖς διὰ τοὺς ἰθαγενεῖς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν Ἑνετοῦ τινος Ἀρμοστοῦ ἢ Προβλεπτοῦ ὑπευθύνου πρὸς τὴν ἀνωτάτην Σύγκλητον. Καίτοι δὲ ἦσαν δυτικοὶ οἱ Ἑνετοὶ, σπανίως ἐν τούτοις ἡ οὐδόλως προσέφυγον εἰς τὸν προσηλυτισμὸν, καθ' οὗς χρόνους μάλιστα ἡ Εὐρώπη ἐκυριαρχεῖτο ὑπὸ τοῦ Πάπα. Ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἐμψυχώνοισιν καὶ νὰ βοηθῶσι τοὺς εὐτυχεῖς Ἰονίους καὶ ἐν γένει τοὺς Ἑλλήνας εἰς ὅ,τι ἡδύνατο οὗτοι ν' ἀναδειχθῶσιν ἄξιοι ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως θρησκείας ἢ ἐθνικότητος εἰς πολλὰς θέσεις εἰς τὸ Πατάβιον καὶ ἄλλοι, τῶν δημοσίων Καταστημάτων διορίζοντο Ἑπτανήσιοι, Κρήτες, καὶ ἄλλοι Ἑλληνες Καθηγηταί, εἰς δὲ τὴν Μητρόπολιν τὸ δικαστικὸν στάδιον, αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ ἄλλα ἀξιόλογα ἦσαν προσιτὰ εἰς πάντα ἱκανὸν ὑπῆκοον. Ἐκ τούτων ἐπεταί, ὅτι αἱ Ἰόνιοι νῆσοι ἐκ τῆς δουλείας πεντακοσίων καὶ πλέον ἐτῶν ἐξέρχονται Ἑλληνικαὶ καὶ Ὀρθόδοξοι.

«Ἡ ἀνεκτικὴ πολιτικὴ καὶ τὸ συγγονευτικὸν πνεῦμα τῆς Ἑνετικῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους, ὁμολογητέον, λέγει ὁ Κ. Παπαρηγόπουλος, ἦτον ἀξιοθαύμαστος. Μίαν μόνον θέλομεν ἐπιφέρει λέξιν περὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως».

1. Ἐπὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως οἱ Ἑνετοὶ κατέχον τὰς Ἰονίους νήσους (1380-1397), τὴν μὲν Κέρκυραν καταλαβόντες τῷ 1387, τὴν Ζάκυνθον τῷ 1482, τὴν Κεφαλληνίαν τῷ 1499, τὴν Λευκάδα τῷ 1684 καὶ τὰ Κύθηρα τῷ 1717.

τοῦτο ἦτο τὸ ἀσθενέστερον, βεβαίως μέρος τῆς Ἑνε-
τικῆς Κυβερνήσεως, διότι ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις
περιωρίζετο εἰς μόνα τὰ τέκνα τῶν εὐγενῶν καὶ εἰς
μόνην τὴν Ἱταλικὴν γλῶσσαν ἄλλ' ἡ Ἑλληνική
φιλολογία καίτοι κατ' ἰδίαν μόνον διδασκομένη δὲν
ἐπαύουν ὑποτρέφουσα τὸν Ἑλληνισμόν καὶ ὑποτρε-
φομένη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Βουλγαρέως
καὶ τοῦ Θεοτόκου. Ἡ Ἑνετικὴ Κυβέρνησις δὲν
ὑπέβλεπε, δὲν ἐφρόνηε τὸ αἰσθῆναι τοῦτο· ἐν ἐπισή-
μοις ἐγγράφοις ὁμιλοῦσα περὶ τῶν Ἑλλήνων αὐτῆς
ὑπάρχον ἐξέλεγε, ὅτι ἀνήκουσι εἰς τὸ βασιλικὸν ἐ-
κεῖνὸ γένος τῶν Γραικῶν, τὸ ὅποιον ἐπὶ πολλὸν χρόνον
καὶ μετὰ δόξης ἀπαραιλλοῦ διεκράτησε τὰ σκῆ-
πτρα τῆς ἀρχῆς. Τὸ ἀρχαῖον οὐλοδόμημα, ἐντὸς τοῦ
ὁποίου συνεκροτοῦντο αἱ συνειδήσεις τοῦ Γενικοῦ
τῆς Κερκυρᾶς Συμβουλίου, διεκοσμεῖτο δι' εἰκόνων,
αἵτινες ὑπεμίμνησκον τοῖς συνερχομένοις τὴν κατα-
γωγὴν αὐτῶν. Ἐκεῖ παριστάνετο ὁ Χερσικράτης
ἐρχόμενος ἵνα συστήσῃ τὴν κορινθιακὴν ἀπικίαν,
ἐκεῖ ἡ Ναυσικά ὑποδεχομένη τὸν Ὀδυσσεά.»

Ὡς πρὸς δὲ τὴν σχέσιν τῆς Μητροπόλεως πρὸς τὰς
κτήσεις, οἱ εὐποροῦντες ἀπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἄλλων
ἐλλήνων εἶτε λόγῳ ἐμπορίας εἶτε ἐνεκα ἄλλων περι-
στάσεων μεταβαίνοντες ἀποκαθίσταντο ἐκεῖ, ἀποι-
κίαν συνιστάντες ἀμειλίαν, ἥς ἀρχιερατικῶς προ-
τίστατο πάντοτε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας
τιτλοφορούμενος, ὧν πρῶτος ἐγένετο Γαβριὴλ ὁ
Σεβήρος, ἀνὴρ, κατ' Εὐγένειον, παιδείας καὶ λόγου
ἐμμοιρῶν, ὡς ἐμφαίνοντι τὰ συγγράμματά του μετὰ
δὲ τούτου ἕτεροι ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ βαίνοντες. Ἡ
συρροὴ αὕτη τῶν ὁμογενῶν ἐπρόκαλεσε τὴν ἀνέ-
γερσιν ναοῦ καὶ ἐκπαιδευτηρίου (1593). Καὶ πρό-
τερον μὲν (πρὸ τοῦ 1537) οἱ ἐν Ἐνετίᾳ ὁμογενεῖς
διετήρουν Σχολὴν τῆς Κοινότητος λεγομένην, ἐν ἣ
ἐδίδασκε Φραγκίσκος ὁ Πόρτος, εἰτα τῷ 1593, ἐν
ἣ ἐδίδασκε Νικόλαος ὁ Λάσκαρις.

Παρά ταύτην όμως ήχημασε το περίφημον μετά ταῦτα καταστάν Φλαγγινιανόν Φροντιστήριον, δαπάναις τοῦ Κερκυραίου Θεοᾶ Φλαγγίνη συσταθέν (1664—1759), ὑπὸ Ἑλλήνων διευθυνόμενον, τοσούτους ἀγάλους παραγάγων καρποῦς, καὶ τοσοῦτον ὠφελήσαν το ἔθνος, μετὰ βιβλιοθήκης, ἐκ τῶν βιβλίων Ἑμμανουὴλ τοῦ Γλυζανίου (1597) καὶ ἐτέρων πλουτισθείσης. Ἐκεῖ ἐδίδαξαν ἄνδρες πολυμαθέστατοι, ὧν τινες ἐνταῦθα πρότερον μαθητεύσαντες, ἐδίδαξαν ἔπειτα εἰς τὴν σχολὴν τῆς Κοι-

νότητος, Νικόλαος ὁ Καλλιάρχης, κῆς (1665),
Ἀντώνιος ὁ Προκακιάνης (1676), Ματθαῖος ὁ
Τυπάλδος.

Καὶ ἐν Πατρίῳ δὲ χάριν τῶν ἐλληνοπαίδων συνέστη ἑλληνικὸν γυμνάσιον, τὸ καλούμενον Κύπριον, ὡς συσταθὲν ὑπὸ τοῦ κυπρίου Πέτρου Γαργάρου διὰ τέσσαρας νέους τῷ 1407, ἐν ᾧ φαίνεται διδάξας (1530) Ἀλέξανδρος ὁ Νερούλης, ζακύνθιος. Καὶ ἕτερον μετὰ ταῦτα ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου τοῦ Παλαιόκαπα διὰ δώδεκα νέους τῷ 1633, ἐν ᾧ φαίνεται διδάξας ὁ κρῆς Ἀρσένιος ὁ Καλοῦδης. Τούτους δὲ μιμουμένους καὶ ὁ ἐκ Βεροῖας τῆς Μακεδονίας καταγεγενημένος σοφὸς ἀνὴρ Ἰωάννης ὁ Κωστονύσιος, καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας ἐν Πατρίῳ, ἰδίαις δαπάναις συνέστησε (1657) ἑλληνικὸν φροντιστήριον ὁμώνυμον, ἵνα διδάσκωνται ἐν αὐτῷ δωρεὰν ὅντῳ νέοι Ἕλληνες, ἀκόσῳ μέχρι τῆς πτώσεως τῆς ἐνετικῆς κυριαρχίας τῷ 1797. Αὐτοὶ ἐδίδασκον πλὴν ἄλλων Παναγιώτης ὁ Σιναυπεύς (ἀρχ. τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος), Ἀντώνιος ὁ Στρατηγός (1475), Ἰωάννης Λιτινός, ζακύνθιος (1774). Εἰς τὰ φροντιστήρια αὐτὰ (τὸ Φραγκλινιακὸν καὶ τοῦ Πατρίου) παιδεύμενοι οἱ Φραγκλινιακοὶ καὶ τοῦ Πατρίου) παιδεύμενοι οἱ νέοι ὑπὸ διδασκάλους ὁμογενεῖς καὶ ὁμοδόξους μετέβαινον εἰς τὸ ἐν Πατρίῳ πανεπιστήμιον τῶν ἐπιστημῶν, εἰς ὃ καὶ ἀλλοθενεῖς ἐφοίτων χάριν μαθήσεως, καὶ τοῦ ὁποίου προσκλήσει τοῦ Λέοντος ἀνεπίχθη ἡ γυμνασιάρχης (1513) Ἰάνος ὁ Λάσκαρις, υἱὸς τοῦ περιωνύμου Κωνσταντίνου Λασκάρεως τοῦ Βυζαντινοῦ, ὁπότεν δυστυχῶς πολλοὶ ὡς ἀπὸ Δουρείου ἵππου ἀναγρηθάντες ἐξεμάνθησαν κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἄνδρες ἄλλως σοφοὶ καὶ φιλοπρονότατοι καὶ τῆς προγονικῆς σοφίας κάτοχοι.

Κατὰ δὲ τὴν ἐπομένην ΙΖ' ἑκατονταετηρίδα
οὐκ μόνον περὶ τὰ 1620 εὐσεβὴς καὶ φιλομαθὴς
κεκρυφαῖος διέθεσεν ὅλην τὴν περιουσίαν του πρὸς
ἰδρύσιν σχολῆς ἣ ὁποία καὶ συνέστη, ἀλλὰ καὶ
Ἀκαδημίαν εἶδεν ἡ Κέρκυρα ἰδρυομένην τῇ
1656, (ἥτις ἔμελλε νὰ ἔχῃ ἐπιτροπὴν εἰς τοῦ Πανε-
ληγίου τὰς τύχας, λέγει οὐ Ἀνδρέας Μουστοξύδης)
ἔχουσιν ὡς σύμβολον δύο βράχους, ἐπὶ δὲ τούτων
πτηνὸν λέοντα ἐν ἀέρι ταλαντευόμενον καὶ τῆς οὐ-
μέλης ἦσαν κατ' ἀρχὰς τράχηλον ἑλλήνας καὶ ξένους,
ἱερεῖς, ἱατροὶ καὶ νομικοί.

(Ἔπεται συνέχεια)

Ἡ Ἰñ ἐν Χώρῳ καὶ Χρόνῳ

Ἀπὸ τὸ ἔργον
Παγκόσμιος Ἱστορία

Πρὶν ἀρχίσωμεν τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς, ἃς εἴπω-
μεν ἅττι περὶ τῆς σκηνῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας παίζε-
ται τὸ ἡμέτερον δράμα.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἑκατὸν ἔτη αἱ ἰδέαι τῶν ἀνθρώπων περὶ τοῦ ὁρατοῦ σύμπαντος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζοῦν ἔλαβον μεγάλην ἀνάπτυξιν, ἐνῷ συγχρόνως ξοπίμεθα ἔξ ἰσού μειώσις τῆς σπουδαιότητος, τὴν ὁποίαν πρότερον ἀπέδιδον εἰς τὸ ἴδιον αὐτῶν ἄτομον. Οἱ ἄνθρωποι ἔμαθον ὅτι εἶναι μονάδες ἐνδὸς συνόλου πολὺ περισσότερον ἐκτεταμένου καὶ μᾶλλον διαρκεστέρου καὶ θαυμαστοῦ ἀπὸ ὅ, τι οἱ προπάτορές των ὠνευρέθησαν ἢ ὑποπτεύθησαν ποτέ.

Διὰ τὸν νοῦν τοῦ ἀγρίου καὶ πρωτογενοῦς ἀνθρώπου ἡ γῆ φαίνεται ὅτι ἀποτελεῖ ὀλόκληρον τὸ δάπεδον τοῦ σύμπαντος. Ὁ δὲ οὐρανὸς εἶναι ὁλόος ὑπεράνω αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον διασχίζουν πάλιν καὶ πάλιν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν ἀφετηρίαν των διὰ μυστηριώδους γύρου ἢ ὑπογείου ὁδοῦ. Οἱ βαβυλωνιοὶ καὶ οἱ κινεῖς ἄστρονόμοι μετὰ ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις πολλῶν αἰώνων, ἐξηκολούθουν ἀκόμῃ νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ γῆ ἦτο ἐπίπεδος. Καὶ πρῶτος ὁ ἑλληνικὸς νοῦς ἀντελήφθη σαφῶς τὸ σφαιρικὸν σχῆμα τοῦ κόσμου, μολοντί καὶ τότε παρέμεινεν ἡ σχετικῶς μικρὰ ἰδέα περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ σύμπαντος. Ἡ γηινὴ σφαῖρα ἦτο τὸ κέντρον τῆς ὑπάρξεως, ὁ δὲ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ πλανῆται καὶ οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες ἐκινουῦντο περὶ αὐτῆς ὡς κέντρον, ὡς κρυστάλλιναι σφαῖραι. Καὶ μὲλῃς κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα ὁ νοῦς τῶν ἀνθρώπων ἐπροχώρησε πέραν τούτου, καὶ ὁ Κοπερνίκους ἔκαμε τὴν ἐκπληκτικὴν αὐτοῦ ὑπόθεσιν ὅτι ὁ ἥλιος ἦτο τὸ κέντρον καὶ ὅχι ἡ γῆ. Καὶ μόνον ὅταν ἐτελειοποιήθη τὸ τηλεσκόπιον ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος αἱ γνώμαι καὶ τοῦ Κοπερνίκου ἐτυχον εὐρύτερας ἀποδογῆς.

Ἡ ἐφεύρεσις καὶ τελειοποίησις τοῦ τηλεσκοπίου σημεῖώνει, τῇ ἀληθείᾳ, νέαν φάσιν εἰς τὴν ἐξέλκειν τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ παρουσιάζει νέον ὄραμα τῆς ζωῆς. Εἶναι δὲ πολὺ περίεργον ὅτι οἱ

ἐλλήνες, μετὰ τὸ ζωντανὸν καὶ ὀξύ αὐτῶν πνεῦμα οὐδέποτε ἐφαντάσθησαν τὰς δυνατάτητας τοῦ μικροσκοπικοῦ ἢ τοῦ τηλεσκοπικοῦ. Δὲν ἔκαμον χρῆσιν τοῦ φακοῦ. Καὶ ὁμοῦ ἔζων εἰς ἓνα κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ὕαλος ἦτο γνωστὴ καὶ κατεσκευάζετο ὥρα ἀπὸ αἰῶνων. Εἶχον γύρω των φίλας καὶ ἄλλας ὀάλια δοχεῖα, διὰ μέσου τῶν ὁποίων τὰ ἀντικείμενα κάπνυ κάπνυ θὰ ἐπιπτόν εἰς τὸ βλέμμα των διεστραμμένα καὶ μεγεθυσμένα. Ἀλλ' ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ἐν Ἑλλάδι διεξήγετο μετὰ ἀριστοκρατικῶν πνευμάτων ἀπὸ τοῦς φιλοσόφους, οἱ ὅποιοι, πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων, ὅπως εἶναι οἱ μεγαλοφυεῖς Ἀρχιμήδης καὶ Ἰέρων, δὲν κατεδέχοντο νὰ λάβωσι μαθήματα ἀπὸ ἀπλοῦς τεχνίτας, οἵοι ἦσαν οἱ χρυσοῦχοι καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τὰ μέταλλα καὶ τὴν ὕαλον.

Ἡ Ἀμάθεια εἶναι ἡ πρώτη τιμωρία τῆς ὑπεροφίας. Ὁ φιλόσοφος ἐστερείτο μηχανικὴν δεξιότητος καὶ οἱ τεχνίτες ἦτο ἀμοίρως φιλοσοφικῆς μορφώσεως καὶ ἀπέμεινε δι' ἄλλην ἐποχὴν μετὰ χίλια καὶ πλεον ἔτη νὰ φέρῃ εἰς ἀμείνον ἐπαφὴν τὴν ὕαλον μὲ τὸν ἀστρονόμῳ. Ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Γαλιλαίου ἡ ἀστρονομία καὶ τὸ τηλεσκόπιον ἐπροχώρησαν μαζὺ καὶ ἀπεκαρύνθητ' οὕτως ὡς πέλπος τῆς ἀμαθείας καὶ τὴν σφαλερῶν ὑποθέσεων, ὁ ὁποῖος ἐκάλυπτε τὰ βάθη τοῦ χώρου. Ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ἥλιος ἦτο τὸ κέντρον τοῦ συμπάντος διεδόχθη τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ γῆ κατεῖχεν αὐτὴν τὴν θέσιν. Σήμερον δὲ γνωρίζομεν ὅτι ὁ ἥλιος δὲν δύναται νὰ νὰ συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν μεγίστων ἀστέρων· εἶναι ἀπλῶς ἓνα ἀπὸ τὰ μικρότερα σῶμα.

Τὸ τηλεσκόπιον ἔδωσεν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν τόσην ἐλευθερίαν ὅσην καὶ πρὸς ἄλλο ὄργανον δὲν κατώρθωσε νὰ χορηγήσῃ. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ καμία ἄλλη συσκευή ἀξία νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν μεγεθυντικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα τοῦτο εἶναι τὸ φασματοσκόπιον, τὸ ὁποῖον ἀνεπτύχθη μετὰ τὰς ἀνακαλύψεις τοῦ Fraunhofer τοῦ βαυλοῦργοῦ, τῷ 1814. Ἀφ' οὗτου ὁ ἀνθρώπος ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς ἐβλεπεν οὐράνια τόξα, ἀλλὰ ποῖος θὰ ἠδωμάτων νὰ τοὺς εἴπῃ ὅτι αἱ ζῶναι ἐκτείναι τὸν χρομάτων ἐνέκλειον τὴν ὑπόσχεσιν

Καθηγηταί, διδάσκαλοι, ἐπιστήμονες, φοιτηταί,
μαθηταί, σπουδασταί ἐμπορικῶν σχολῶν κλπ.
ὅσοι θέλετε νὰ ἔχετε ἀσφαλῆ καὶ πρακτικὸν
ὁδηγὸν διὰ τὴν γραφομένην γλῶσσαν προ-
μηθευθῆτε ΤΗΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΝ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
(τῆς ἀπλῆς καθαρευούσης).
ΥΠΟ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΥ

Τιμή Δρ. 50.—

JOHN DEWEY

ΠΩΣ ΣΚΕΠΤΟΜΕΘΑ

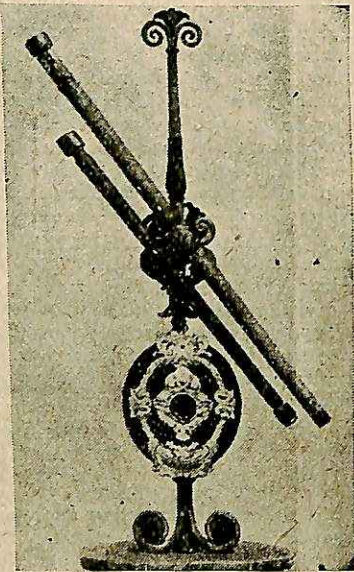
Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ

Γ. ΚΑΤΣΑΜΠΑ

Σελ. 204 Δρ. 60

Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Kolumbia τῆς Ν. Ὑόρκης John Dewey ἐξεδόθη ἀδεία τοῦ συγγραφέως. Ἦναι τὸ φιλοσοφικότερον τῶν παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων. Τὸ γλαφυρὸν καὶ πνευματώδες ἐνιαχοῦ ὕφος τοῦ συγγραφέως, το καθιστᾷ ἐπαγωγὸν καὶ εὐκολωτέραν τὴν ἀντίληψιν τῆς φιλοσοφικῆς αὐτοῦ βαθύτητος.

ὅτι μίαν ἡμέραν θά ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀναλύσῃ τοὺς ἀστέρας; Τὸ φασματοσκόπιον ὁμῶς δέχεται τὰς ἀκτίνας ἀπὸ οἰανδήποτε πηγῆν φωτός, τὰς ἀφίνει νὰ διέλθουν διὰ μέσου πρισματῶν, καὶ τὰς ἀποσυν-

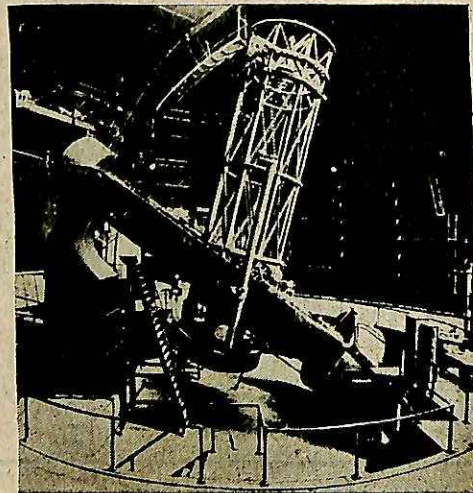
Τὰ τηλεσκόπια τοῦ Γαλιλαίου. — Αὐτὰ τὰ ὄργανα εὐρίσκονται σήμερον εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας. Κατεσκευάσθησαν τὸ 1608 κατὰ ὑπόδειγμα τοῦ Γαλιλαίου ὑπὸ Hans Lippershey.

θέτει εἰς ζώνας χρωμάτων ὁμοίας μετὰς τοῦ οὐρανοῦ τόξου. Αἱ ζώναι αὗται ἐξεταζόμεναι καταλλήλως ἀποκαλύπτουν ἐγκαρσίους γραμμὰς φωτεινὰς καὶ σκοτεινὰς, αἱ ὁποῖαι ποικίλλουν ἀναλόγως τῆς θερμοκρασίας καὶ τῆς χημικῆς συστάσεως τῆς πηγῆς τοῦ φωτός καὶ οἰουδήποτε παρεμβαλλομένου ἀτόμου. Οὕτως, οἱ ἄνθρωποι δύνανται σήμερον, καθήμενοι εἰς τὰ ἀστεροσκοπεῖα των, νὰ μαυθάνουν τὴν σύστασιν καὶ νὰ μετροῦν τὴν θερμοκρασίαν ἀστέρων εὐρισκομένων εἰς ἀπόστασιν δισεκατομμυρίων χιλιομέτρων.

Τὸ παραπέτασμα, τὸ ὁποῖον ἀπέκρυπτε τὴν ἀπύθμενον ἄβυσσον τῶν ἀποστάσεων τῶν ἀστέρων ἀνεσύρθη μόνον κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους αἰῶνας. Ἀκόμη δὲ περισσότερον πρόσφατος εἶναι ἡ ἀντίληψις ἡμῶν περὶ τῆς ἀπείρου διαρκείας τοῦ ἡμετέρου σύμπαντος ἐν χρόνῳ. Μεταξὺ τῶν ἀρχαίων λαῶν μόνον οἱ Ἰνδοὶ φιλόσοφοι φαίνεται ὅτι ἔσχον κάποιαν ἰδέαν περὶ τῶν ἀμετρήτων αἰώνων, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους διήλθεν ἡ ὑπαρξίς. Εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν κόσμον μέχρι σχεδὸν μόνον πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος αἰῶνος οἱ ἄνθρωποι εἶχον τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ χρόνος ἀφ' οὗτοῦ ὑπάρχουν τὰ πράγματα ὑπῆρξε μέχρι ἐκπληξέως βραχύς. Εἰς τὴν «Παγκόσμιον Ἱστορίαν», τὴν δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ συνδικάτου βιβλιοπωλῶν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1779, ἀναφέρεται ὅτι ὁ κόσμος ἐδημιουργήθη 4,004 ἔτη π.Χ. καὶ (μετὰ ἀκριβείαν πολὺ ἀστείαν)

κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, καὶ ὅτι ἡ γένεσις τοῦ ἀνθρώπου ἐπέσπευε τὸ ἔργον τῆς δημιουργίας ἐν Ἑδέμ, ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου κειμένη ἀκριβῶς εἰς ἀπόστασιν δύο ἡμερῶν ἀνωθεν τῆς Βάβυρος. Ἡ πεποίθησις τῶν δηλώσεων αὐτῶν προήλθεν ἀπὸ ὑπερβολικὴν κατὰ γράμμα ἐρμηνείαν τῆς σχετικῆς ἀφηγήσεως τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Οἱ λόγοι καὶ μεταξὺ τῶν μετὰ τῆς μεγαλυτέρας εὐκρινείας πιστευόντων εἰς τὸ θεόπνευστον τῆς Γραφῆς παραδέχονται σήμερον ὅτι αἱ πληροφορίες αὗται ἐκπροσωποῦν τὴν πραγματικότητα.

Ἡ ἐπιστήμη τῆς γεωλογίας καὶ ἰδιαιτέρως ἡ παλαιοτολογία ἔθρασυε τὸ φράγμα αὐτὸ τοῦ χρόνου καὶ ἤνοιξε πέραν τοῦ μικροῦ αὐτοῦ χθὲς τῶν μόλις ἑξ ἑξατομμυρίων ἐτῶν μίαν σειράν ἐξ ἐνὸς ἑκατομμυρίου τοιούτων χθὲς. Δύο κύριαί σειραὶ γεγονότων, τὰ ὁποῖα παρατηροῦντο συχνὰ ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν προσηγὴν τοῦ ἀνθρώπου πολὺ πρὸ τοῦ δεκάτου ὁγδόου αἰῶνος. Ἡ μία ἦτο ὅτι εἰς ἀναρίθμητα μέρη τῆς γῆς οἱ ἄνθρωποι ἐβλεπον ἐκτεθειμένα ἐπ' ἀλλήλα στρώματα πετρωμάτων εἰς μέγα πάχος, τὰ ὁποῖα διὰ νὰ συσσωρευθοῦν θὰ ἔδεικνυντο μακρὰς χρονικὰς περιόδους, καὶ ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις τὰ στρώματα αὐτὰ ὑπέστησαν κάψιν καὶ διαστροφὴν ἢ σκολιδωσιν καὶ ἀνετινάχθησαν κατὰ τρόπον ἀφύεγκτως

Ἐνα γιγαντιαῖον ὄργανον τὸ ὁποῖον ἐκμηδενίζει τὰς ἀποστάσεις. Ὁ Γαλιλαῖος κατεσκεύασε τὸ πρῶτον μικρὸν τηλεσκόπιον του διὰ τῆς τοποθετήσεως φακῶν εἰς ἑκάστον ἀκρον ἐνὸς σωλήνος. Σήμερον ὁ ἄνθρωπος κατασκευάζει διὰ τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ Οὐρανοῦ ὄργανα ὡς αὐτὸ (Τηλεσκόπιον τοῦ ἀστεροσκοπεῖου τοῦ ὄρους Οὐίλσον, διάμετρος φακοῦ περίπου 250 ἑκατοστά, Πρ. Πολ. Ἀμερικῆς.)

ὕπονοῦντα τὴν ἐνέργειαν τεραστίων δυνάμεων ἐπὶ μακρὰς χρονικὰς περιόδους. Ἡ ἄλλοι σειρά τῶν γεγονότων ἦτο ἡ ὑπαρξίς ἀπολιθωμάτων ζῶων ὁμοιοζώντων, ἀλλ' ὅχι ἐπακριβῶς τῶν αὐτῶν, μετὰ τὰ ὅσα

καὶ τὰ κρανία καὶ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος σημερινῶν εἰδῶν.

Μόνον κατὰ τὸν δέκατον ὁγδοὺν αἰῶνα τὰ γεωλογικὰ στρώματα καὶ τὰ ἀπολιθώματα ἤρχισαν νὰ μελετῶνται συστηματικῶς καὶ μόνον κατὰ τὸν δέκατον ἑννατον αἰῶνα ἀνεγνωρίσθη γενικώτερον τὸ πραγματικὸν μέγεθος καὶ ἡ ποιότης τῶν τοιούτων συσσωρεύσεων τοῦ λεγομένου Ἀρχείου τῶν Πετρωμάτων.

Η ΓΗ ΕΝ ΧΩΡῳ.

Θὰ συνοψίσωμεν τώρα πολὺ συνεπτυγμένως πᾶν ὅ,τι εἶναι γνωστὸν περὶ τῶν ὕλικῶν διαστάσεων τοῦ πλανῆτου μας. Ἡ γῆ μας, ἀπεδείχθη, ὅτι εἶναι, περιστρεφόμενη σφαῖρα. Μολονότι εἰς ἡμᾶς φαί-

Σκοτεινὸν σῶμα εἰς τὸ διάστημα. — Ἐν ἐκ τῶν πολλῶν «σκοτεινῶν σωμάτων» τοῦ διαστήματος, τινὰ τῶν ὁποίων εἶναι κινητικὸν σχήματος. Αὐτὴ ἡ φωτογραφία, ἐλήμθη εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον τοῦ ὄρους Οὐίλσον, εἶναι ἑνα σκοτεινὸν νεφέλωμα νοτίως τοῦ Z τοῦ Ὁρίωνος.

νεται ἀπέραντος, εἶναι ἑνα ἀπλοῦν στίγμα ὕλης μέσα εἰς τὸ πραγματικῶς ἀπείρον τοῦ χώρου.

Ὁ χώρος εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον κενόν. Κατὰ τὰς μεγάλας ἀποστάσεις μέσα εἰς αὐτὸ τὸ κενὸν ὑπάρχουν σπινθηροβολοῦντα κέντρα θερμότητος καὶ φωτός, οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες. Ὅλοι κινούνται εἰς τὸ κενόν, μολονότι λέγονται ἀπλανεῖς ἀστέρες. Ἀλλ' ἐπὶ μακρὸν χρόνον οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχον ἀντίληψιν τῆς κινήσεώς των. Εἶναι τόσοι τεράστιοι ὥστε ἡ κίνησις των δὲν γίνεται ἀντιληπτὴ. Καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν εἶναι ἐπαισθητὴ. Πρὸ πολλῶν δεκάδων αἰώνων οἱ αἰγύπτιοι κατεσκεύασαν ἀστρονομικοὺς χάρτας, οἱ ὁποῖοι δεικνύουν εἰς ἡμᾶς ὅτι τὰ σχήματα τῶν διαφόρων ἀστερισμῶν μετεβλήθησαν πολὺ σημαντικῶς. Πολλοὶ

ἀστέρες μετετοπίσθησαν ἐπαισθητῶς. Καὶ ἐν τοῦτοις μεταχειριζόμεθα ἀκόμη τὴν παλαιὰν κατὰ συνθήκην ὀνομασίαν ἀπλανεῖς ἀστέρες διὰ νὰ τοὺς διακρίνωμεν ἀπὸ τῶν πλανήτας. Οἱ ἀπλανεῖς αὐτοὶ ἀστέρες ἀπέχουν τόσο πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ὥστε, παρ' ὅλον τὸ ἀπείρον αὐτῶν μέγεθος, φαίνονται ὅτι εἶναι, ὅταν τοὺς κυττάζωμεν καὶ μετὰ τὰ ισχυρότερα τηλεσκόπια, ἀπλᾶ φωτεινὰ σημεῖα ζωηρότερα ἢ ἀσθενέστερα. Ὅλγοι, ἐν τοῦτοις, ἐξ αὐτῶν ὅταν στρέψωμεν τὸ τηλεσκόπιον ἐπάνω των, φαίνονται ὅτι εἶναι στρόβιλοι καὶ νέφη φωτεινοῦ ἀτμοῦ, τὰ ὁποῖα καλοῦμεν νεφέλωματ' ἢ νεφελοειδεῖς. Εὐρίσκονται τόσο μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς ὥστε μὴ κίνησις αὐτῶν ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων θὰ ἦτο ἀνεπαίσθητος.

Ἐπ' ἀρχῶν ἐπίσης, ὅπως ἐγένετο ἀντιληπτὸν ἐντελὺς προσφάτως, ἱκανὰ «σκοτεινὰ σώματα» εἰς τὸ κενόν, καθὼς καὶ νέφη σκοτεινῆς ὕλης μερικὰ τεραστίου μεγέθους. Δὲν θὰ ἐγνωρίζομεν τίποτε περὶ τῆς υπάρξεώς των, ἂν ἔλειπε τὸ γεγονός ὅτι σκιαζοῦν τοὺς πέραν αὐτῶν φωτεινοὺς ἀστέρας.

Ἐνας ἀστὴρ, ἐν τοῦτοις, εὐρίσκεται τόσο πλησίον εἰς ἡμᾶς ὥστε φαίνεται σὺν μὴ μεγάλῃ πυρρῇ σφαῖρα. Αὐτὸς ὁ ἀστὴρ εἶναι ὁ ἥλιος. Ὁ ἥλιος εἶναι καὶ αὐτὸς ἀπλανὴς ἀστὴρ διαφέρει ὁμῶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀστέρας εἰς ἐμρᾶνισιν, διότι εἶναι ἀσυγκρίτως πολὺ πλησιέστερος εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους διότι δὲ εὐρίσκεται πλησιέστερον οἱ ἄνθρωποι κατ' ὅσον νὰ μάθουν κάτι περὶ τῆς φύσεως αὐτοῦ. Ἡ μέση αὐτοῦ ἀπόστασις ἀπὸ τὴν γῆν εἶναι περίπου 149,501,000 χιλιομέτρων. Εἶναι μᾶλλον πεπυρακτωμένης ὕλης ἔχουσα διάμετρον 1,394,000 χιλιομέτρα. Ὁ ὄγκος αὐτοῦ εἶναι ἑνα ἑκατομμύριον καὶ διακοσίας χιλιάδας φορές μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ὄγκον τῆς γῆς. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων εἶναι πάρα πολὺ μεγαλύτεροι.

Τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ συλλάβῃ ἡ φαντασία. Ἐάν μὴ σφαῖρα ἀπὸ ἑνα πυροβόλου Μαξίμ, διευθυνομένη πρὸς τὸν ἥλιον, διατηρήσῃ τὴν ἀρχικὴν ταχύτητα θὰ χρειασθῇ ἑπτὰ ἔτη διὰ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ. Καὶ ὁμῶς λέγομεν ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι πολὺ πλησίον εἰς ἡμᾶς ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους ἀστέρας. Ἐάν ἡ γῆ ἦτο μικρὸν σφαιρίδιον διαμέτρου δύο ἡμισυ ἑκατοστῶν, ὁ ἥλιος θὰ ἦτο σφαῖρα διαμέτρου 2,73 μέτρων καὶ θὰ ἐγέμισε ἑνα μικρὸν δωμάτιον. Γνωρίζομεν τώρα ὅτι περιστρέφεται περὶ τὸν ἑξόνά του, ἀφοῦ ὁμῶς εἶναι διάπυρον ρευστόν, αἱ πολικαὶ του περιοχαὶ δὲν τρέχουν μετὰ τὴν αὐτὴν ταχύτητα, ὅπως ὁ ἰσημερινὸς αὐτοῦ, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὁποῖου περιστρέφεται εἰς εἰσοσπέντε περίπου ἡμέρας. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἡλίου ἡ ὁρατὴ εἰς ἡμᾶς σύγκειται ἐκ νεφῶν διαπύρου μεταλλικοῦ ἀτμοῦ. Τόσον ὕψηλ' εἶναι ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ ἡλίου, ὥστε σίδηρος, νικέλιον, χαλκός καὶ καστὸς εἶναι ὑπάρχοντες ἐν αὐτῇ εἰς ἀερώδη κατάστασιν. Τί δὲ κεῖται ὑποκάτω, περὶ τούτου δυνάμεθα μόνον νὰ κάμωμεν συμπερασμοὺς.

Περὶ τὸν ἥλιον εἰς μεγάλας ἀποστάσεις περιφέρονται ὅχι μόνον ἡ γῆ, ἀλλὰ καὶ τινὰ ἄλλα συγγενῆ μετὰ αὐτὴν σώματα καλούμενα πλανῆται. Οἱ πλανῆται λάμπουν εἰς τὸν οὐρανόν, διότι ἀντανάκλουν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Εἶναι δὲ ἀρκετὰ πλησίον εἰς ἡμᾶς ὥστε νὰ διακρίνωμεν τὰς κινήσεις των πολὺ εὐκόλως. Ἀπὸ τὴν μίαν νύκτα εἰς τὴν ἄλλην αἱ θέσεις των μεταβάλλονται ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας.

Είναι καλόν νά κατανοήσωμεν πόσον κενός ὅλος ὁ κόσμος. Ἐάν, ὅπως εἶπομεν, ὁ ἥλιος ἦτο σφαῖρα διαμέτρου 2,70 μ. ἡ ἡμέτερα γῆ θά ἦτο ἄλλη μικρά σφαῖρα διαμέτρου 0,052 μ. τοποθετημένη εἰς ἀπόστασιν 293 μ. ἀπὸ τὸν ἥλιον. Ἡ σελήνη θά εἶχε μέγεθος ἐνὸς πίσσου καὶ θά ἀπέχετο 0,075 μ. ἀπὸ τὴν γῆν.

Πλησιέστερον εἰς τὸν ἥλιον ἀπὸ τὴν γῆν θά ἦσαν δύο ἄλλα πολὺ ὅμοια πρὸς αὐτὴν στίγματα, οἱ πλαυῆται Ἑρμῆς καὶ Ἀφροδίτη, ὁ πρῶτος εἰς ἀπόστασιν 113 μ. καὶ ὁ δεύτερος εἰς ἀπόστασιν 226 μ. Μακρότερον τῆς γῆς ἀπὸ τὸν ἥλιον θά εὕρισκοντο τοὺς πλανήτας Ἄρην, Δία, Κρόνον, Οὐρανὸν καὶ Ποσειδῶνα καὶ δι' εἰς ἀποστάσεις 455, 1555, 2730, 5460 καὶ 8645 μέτρων. Διὰ τὰς διανύσεις τὰς τὴν ἀπὸ τοῦ ἥλιου μέχρι τοῦ Ποσειδῶνος ἀποστάσιν θά ἐξείχετο δύο ὥρας. Θά ὑπῆρχον ἐπίσης καὶ πολλὰ πολὺ μικρότερα στίγματα αἰωρούμενα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐν λόγῳ πλανητῶν, καὶ ἰδίαι τέρως τὰ λεγόμενα ἀστε-

ροειδῆ οὐράνια σώματα, περιγράφοντα κύκλους μετὰ τοῦ Ἀρεως καὶ τοῦ Διός, καὶ κάπου κάπου θά ἐβλέπομεν μικρὰς τοιούτας μάλλον ἢ ἡττον φαεινοῦ ἀτμοῦ καὶ κίνεως νὰ διασχίζουσιν τὸν λόγῳ σύστημα, προερχόμενοι ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ σχεδὸν ἀτέρμονος κενοῦ. Τὰ τοιαῦτα νεφελώματα καλοῦμεν κομήτας. Ὅλον τὸ λοιπὸν διάστημα περὶ ἡμᾶς καὶ πέραν ἡμῶν εἰς ἀμετρήτους ἀποστάσεις εἶναι κατεφυγμένον, ἄνευ ζωῆς καὶ κενόν. Ὁ πλησιέστερος πρὸς ἡμᾶς ἀπλανὴς ἀστήρ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μικροσκοπικῆς αὐτῆς κλίμακος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μὲν γῆ εἶναι σφαιρίδιον διαμέτρου 0,025 μ. ἡ δὲ σελήνη μικρὸν πίσσον, μὴ λησιμονώμεν ὅτι θά ἀπέχετο ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα τέσσαρα χιλιόμετρα. Οἱ πλεῖστοι δὲ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, τοὺς ὁποίους βλέπομεν εἰς τὸν οὐρανόν, θά εὕρισκοντο ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰδίας αὐτῆς κλίμακος εἰς ἀπόστασιν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων.

(Ἐπεται συνέχεια)

25 ΕΚΛΕΚΤΑ ΕΡΓΑ 30 ΤΟΜΟΙ ΕΠΙ ΕΚΛΕΚΤΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

ΤΙΜΗ ΔΡ. 2635—ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΔΡ. 1500

Πληρωτέαι εἰς 30 ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΔΟΣΕΙΣ ἢ προπληρωτέας ΔΡ. 1350
ΘΑ ΕΚΔΙΔ. ΕΙΣ ΤΟΜΟΣ ΤΟΝ ΜΗΝΑ. Ὅσα ἔχουν ἀστερίσκον ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ

	Δραχ.
1. Παγκόσμιος Ἱστορία. Η. G. Wells. Τόμοι 2 μετὰ πολλῶν χαρτῶν καὶ εἰκόνων...	350.—
2. Πανδέκτης ἢ Ἑγκυκλοπαίδεια κατὰ κλάδους, περιλαμβάνουσα εἰς 2 πυκνοτυπωμένους τόμους ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις...	500.—
3. Μεγάλη Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος. Τόμοι 2 μετὰ πολλῶν χαρτῶν καὶ Εἰκ. ...	300.—
*4. Μέρτσον Ν. Ὁ Τζιόττο, πολυτελής ἐκδόσις μετὰ 40 εἰκόνων...	100.—
5. Ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν. Εἶναι ἕνας πολύτιμος οδηγὸς δι' ὅλους πῶς νὰ εὐτυχήσουν καὶ νὰ μὴ σκοπιάσουν εἰς τὴν ζωὴν των...	75.—
6. Ὁ Γιατρός τοῦ Σπιτιοῦ. Χαριτάκη Ε. Γιατροῦ, τόμοι 2...	125.—
7. Πρόχειρος Δικηγόρος. Κουντουριώτου Ν. καὶ Πατισσοῦρου Ρ. δικηγόρων...	100.—
*8. Γατοπούλου, Τὰ ἑκατὸ Ἑλληνικὰ Χρόνια. Ἐκδόσις εἰκονογραφημένη...	50.—
9. Καμπούρογλου Δ. Ἀπομνημονεύματα μιᾶς μακρᾶς ζωῆς. (Ἀπομνημόνια ἐντυπώσεων καὶ μελετῶν (1852—1862) ...	50.—
10. Διρ. Αἱ περὶ τοῦ Κόσμου καὶ τῆς ζωῆς ἀντιλήψεις καὶ τὰ ἰδεώδη περὶ μορφώσεως, μετάφρασις Παναγιωτίδου...	75.—
11. Μῦθοι τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ Ρώμης, ὑπὸ Guerber...	100.—
12. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τῶν βορείων λαῶν, ὑπὸ Guerber...	100.—
13. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τῶν Κελτικῶν φυλῶν (Γάλλων)...	100.—
14. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τοῦ Μεσαίωνα, ὑπὸ Guerber...	100.—
15. Μῦθοι καὶ παραδόσεις τῶν Σέρβων, ὑπὸ Πέτροβιτς...	100.—
*16. Βουτιρόα Δημοσθ. Ἡ Ἐπανάστασις τῶν ζώων. Συμβολικὸ καὶ μὴ συμβολικὸ διήγημα ποῦ σέρνει σειρὰ διηγημάτων ἄλλων...	50.—
17. Νιοβάν Παύλου, Ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ἐκλεκτὰ διηγήματα...	35.—
18. Οδύλλιος. Ἡ βασιλεία τοῦ Ροβεσπιέρου (1793—1794) μετ. Μπάμπη Ἀννίου...	35.—
19. Καζαντζάκη Γαλ. Οἱ ἐπτὰ ἀδελφές. Μυθιστόρημα...	35.—
20. Παλαμὰ Κ. Δεκατετράστιχα...	35.—
21. Σκίπη Σ. Μεγάλοι Λογοτέχνες, ἡ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα των...	50.—
22. Τανάγρα Α. Νυνικηκὰς με Ναζωραῖε. Ἱστορικὸν μυθιστόρημα...	50.—
23. Τουρτένιεφ, Βροχές Ἀνοξιάτικες, μυθιστόρημα μετ. Μπάμπη Ἀννίου...	35.—
*24. Φαγκέ. Φιλολογικὴ Μύσις. Μεταφ. Γερ. Βόκου...	50.—
25. Wundt. Τὰ ἔθνη καὶ ἡ φιλοσοφία των, μετ. Γ. Παπαϊωάννου...	35.—

Ὁ Γιατρός τοῦ Ἑσπεριοῦ.

Ἀπὸ τὸ ὁμώνυμον ἔργον

ΚΩΣΤΗ. Α. ΧΑΡΙΤΑΚΗ

ΤΡΟΦΗ (καὶ ἡ θεωρία τῶν βιταμινῶν καὶ τῶν ἀβιταμινώσεων): Ὁ πρῶτος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἐργαζόμεθα εἶναι νὰ ἐξασφαλίζωμεν τὴν τροφήν μας. Καὶ ὁ λόγος ὁ κύριος διὰ τὸν ὁποῖον ἐργαζόμεθα περισσότερο τοῦ δέοντος καὶ εἰς ἐργασίας πολλὰκις ἐπικινδύνους εἶναι νὰ ἐξασφαλίζωμεν ἐπαρκῆ τὴν τροφήν αὐτήν.

Θὰ εἶναι λοιπὸν παράλογον ἂν παρ' ὅλην τὴν ἐργασίαν αὐτὴν καὶ ἐνῶ θά ἔχωμεν τὰ ἐπαρκῆ χρήματα, δὲν λαμβάνωμεν ὅσην καὶ ὁποῖαν τροφήν χρειαζόμεθα.

Καὶ ἐν τούτοις αὐτὸ συμβαίνει πολὺ συχνά. Εἴτε διότι μᾶς συνήθισαν νὰ εἴμεθα λιτοδίαιτοι, εἴτε διότι δὲν γνωρίζομεν νὰ ἐκλέγωμεν τὴν θρεπτικώτεραν καὶ τὴν ὑγιεινότεραν τροφήν.

Ἴδου ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς ἀτομικῆς ἐνὸς ἐκάστου καὶ ὅλων μαζί μορφώσεως.

Διότι βέβαια ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα τῆς δημοσίας ὑγείας, ποῦ φροντίζει διὰ τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ γάλακτος ἢ τὴν πώλησιν νωπῶν καὶ ὑγιεινῶν ψαριῶν καὶ κρεάτων καὶ ποῦ ἐφορεῖ τὴν ἐν γένει ὑγιεινὴν τῶν παντοδαπῶν ἐδωδίων καὶ ποτῶν, καὶ ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς ἐνὸς ὑγιεινοῦ γεύματος.

Τὸ κράτος ἐξασφαλίζει τὴν ποιότητα τῶν τροφίμων, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς πολίτας νὰ προτιμῶν τὴν μίαν τροφήν ἀπὸ τὴν ἄλλην ἢ νὰ συμπληρῶνουν μὲ φρούτα τὰ γεύματά των ἢ νὰ τρώγουν περισσότερον ποσὸν τροφῆς.

Ἀκριβῶς ἡ οἰκιοθελὴς αὐτὴ ἀλλ' ἀναγκαία τακτικὴ εἶναι μὲν ζήτημα ἀτομικῆς προφυλακτικῆς ἀλλ' ἀφορᾷ τὰ μέγιστα τὰς ἀπόψεις τῆς Κοινωνικῆς Ὑγείας.

Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν, μὲ ὀλίγα λόγια, τὰς ἀπόψεις αὐτάς.

Υπάρχουν σήμερον σοφοὶ διαιτολόγοι ποῦ φρονοῦν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ βελτιωθῇ ὁ ἄνθρωπος καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, ἂν τοῦ βελτιώσωμεν καὶ τοῦ διαρρυθμίσωμεν κατὰ ἕνα ὀρισμένον τρόπον τὴν τροφήν του. Καὶ φέρεται, πλὴν τῶν ἄλλων τὸ παράδειγμα τοῦ γόνου ἐκείνου τῆς μελίσης τὸν

ὁποῖον-ὡς διατείνονται πολλοὶ-μὲ τὸ νὰ προορίζουν αἱ μέλισσαι μιᾶς κυψέλης ὡς βασίλισσαν, διατρέφουν ὅλως καταλλήλως καὶ μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν καὶ συμβαίνει ὄντως μετέπειτα ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ἀνάπτυξις του, σωματικῶς μὲν νὰ ὑπερέχῃ τῶν ἄλλων μελισσῶν, ψυχικῶς δὲ νὰ κρατῇ τὴν διακυβέρνησιν τῆς κυψέλης ὡς ἀρχηγὸς καὶ κύριός της.

Ὁ Ἰάπων σοφὸς διαιτολόγος Σαίικι φρονεῖ ὅτι θά βελτιώσῃ τοὺς Ἰάπωνας σωματικῶς καὶ ψυχικῶς μὲ ὀρισμένην διατροφήν τὴν ὁποῖαν ἀγωνίζεται νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν χώραν του ἀνὰ τὰς λαϊκὰς μάζας, αἱ ὁποῖαι ὄντως φέρονται ὡς κατὰ παράδοσιν, ἐντελῶς λιτοδίαιτοι.

Σύγχρονοι δὲ θεωροῦν περὶ τῶν λεγομένων βιταμινῶν καθώρισαν καὶ πειραματικῶς καὶ κατὰ τι χημικῶς ὀρισμένα θρεπτικὰ συστατικά, τῶν ὁποίων ἡ ἐλλείψις προκαλεῖ καθυστέρησιν ἂν ὄχι καὶ τὴν ἀναστολὴν τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἢ μερικὰς ὀρισμένας νόσους.

Θεωρητικῶς λοιπὸν ἄλλὰ καὶ πρακτικῶς ἐν μέρει, οἱ διαιτολόγοι ἔχουν δίκαιον ν' ἀποδίδουν τόσῃ σημασίαν εἰς τὴν διατροφήν. Ἐχουν ἄλλωστε ν' ἀναφέρουν ἀπειρίαν πρακτικῶν καὶ πειραματικῶν περιπτώσεων, βοηθητικῶν ἢ καὶ ἀποδεικτικῶν τῶν ἰδεῶν των.

Δι' αὐτὸ μὲ τὸν συντομώτερον τρόπον θά σὰς εἰπω μερικὰ πράγματα καθοδηγητικὰ τῆς ἐν γένει διατροφῆς, χωρὶς βέβαια νὰ εἰσέλθω εἰς τὰ ἀπέραντα κεφάλαια τῆς διαιτητικῆς καὶ τῆς ὑγιεινῆς τῆς διατροφῆς.

Καὶ πρῶτον ἔχω νὰ κατακρίνω τὸ λιτοδίαιτον τοῦ Ἑλλήνος, τὸ τόσον ἡμνηθὲν εἰς τὰ σχολεῖα μας, εἰς τοὺς στρατώνας μας, εἰς τὸν τύπον καὶ ἀπὸ μέρους σοβαρῶν συγγραφέων ἀκόμη. Ἐνῶ ἡ λιτὴ διαίτα, δηλαδὴ ἡ πτωχὴ, μονομερὴς καὶ ἀνεπαρκὴς τροφή ἀποτελεῖ τὸν κύριον λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς μαστίζεται ὅσον οὐδεμία ἄλλη βαλκανικὴ χώρα ἀπὸ φθίσιν καὶ κακογονίαν.

Τροφή λοιπὸν ἐπαρκὴς εἰς ποσὸν ἀλλὰ καὶ πλήρης εἰς τὸ ποιὸν καὶ ποικίλη καὶ ποικίλη εἰς τὸ εἶδος.

Παραλλήλως προς αυτά έρχεται ή θεωρία των βιταμινών, κατά την όποιαν αι τροφαι πλην της περιεκτικότητος των εις τας λεγομένας θερμίδας, περιεχόμενας εις όρισμένας αναλογίας εις τή λίπη, τή άμυλα, τή σάκχαρα, και τή λευκάματα, περιλαμβάνουν και ιδίας ουσίας πολύ εύαισθητους και ευμεταβλήτους: τας βιταμίνες. Αι βιταμίνες είνε ουσίαι ζωταναι που εύρίσκονται κυρίως εις τας προσφάτους, τας ζώσας και τας νωπάς τροφάς. Έλαττούνται δέ και καταστρέφονται είτε με την θερμοκρασίαν του μαγειρέματος κλπ. είτε με την έπιρροή των ήλιακών ακτίνων, ή του όξυγόνου της άτμοσφαιρας. Όστε ή ψημένη ή ή μη νωπή και πρόσφατος τροφή δεν περιέχει βιταμίνες πλην εις ελαχίστας περιπτώσεις.

Είδη βιταμινών γνωστά μέχρι σήμερα είνε:

1. BITAMIN H A. 'Η έλλειψις της έπιφέρει την νόσον ξηροφθαλμίαν, παρουσιάζομένην εις καιρούς που σπανίζουν τή τροφήμα, ως συνέβη κατά τόν μέγαν πόλεμον. Εις την Δανίαν επίσης συντητήθη εις παιδια τροφόμενα με άποβουτυρωμένον γάλα. Με την ξηροφθαλμίαν παρετήρηθη και πνευμονία θανατηφόρος. Εις την βιταμίνη Α άποδίδονται σπουδαία ιδιότητες. Λέγεται ότι ή έλλειψις ή έλάττωσις της έπιφέρει στάσιον ή έλάττωσιν της αναπτύξεως των παιδιών. Εύρίσκεται εις τή αυγά (τόν κρόκον), τή γάλα, τή χορταρικά, τή σαρκώδη όσπρια, τή γέωμηλα και εις τή μυρουνέλαιον. Είνε δέ ουσία σταθερά μεν εις την θερμότητα, άσταθής όμως εις τόν ήλιον και τόν άτμοσφαιρικών αέρα.

2. BITAMIN H B. 'Η έλλειψις της προκαλεί την νόσον μύρι-μύρι διακρινόμενην από πολλάκις προξήματα και από παράλυσιν των χειρών και των ποδών και πολύ συχνή εις τή μέρη όπου οι λαοί κάμνουν πολλήν χρήση του ρυζιού (Ιαπωνία, Κίνα, Ινδία κλπ.). 'Η βιταμίνη Β ύπάρχει εις τή φλούδι των δημητριακών καρπών, εις τή προζύμι της μύρας, εις τόν κρόκον του αυγού και τόν άραβόσιτον. Άντέχει εις θερμοκρασίαν 120—125 βαθμών. 'Η βιταμίνη Β θίγει σοβαρώς τή ζήτηση της θρεπτικής αξίας του άρτου διότι λέγεται ό λευκός άρτος της πολυτελείας δεν περιέχει τοιαύτην βιταμίνη και άρα είνε άνωφελής εις την βιταμινοθεραπευτικήν άποψιν, έν αντιθέσει προς τή μαύρον πιτυρούχον ψωμί, τή όποιον περιέχει άφθονίαν βιταμίνης Β.

3. BITAMIN H C. 'Η έλλειψις της έπιφέρει την νόσον του σκορβούτου. Από την άνακάλυψιν αυτήν εξηγήθη τή βρεφικών σκορβούτον, τή όποιον έπέρχεται από την έλλειψιν μητρικού γαλουχισμού, και τή άλλα σκορβούτα των παιδιών και των ενήλικων που προέρχονται από την έλλειψιν νωπών και προσφάτων τροφών, χορταρικών και όπωρων. Διότι ή βιταμίνη C ύπάρχει έν άφθονία εις τή φρούτα τή πρόσφατα και τή μη ψημένα, ιδίως δέ εις τή έσπεριδοειδή (λεμόνια, πορτοκάλια κλπ.) και την τομάταν όπως και εις τή γάλα, τή αυγά και κάπως εις τή χορταρικά. 'Υπάρχει επίσης άφθονος βιταμίνη C εις τούς σπόρους και τή φυλλαρία των φυτών κατά την στιγμήν της βλαστήσεως. Δεν άντέχει εις μεγάλην και μάλιστα εις παρατεταμένην θερμοκρασίαν. 'Η βιταμίνη C θεωρείται ως άπαραίτητος εις την ζωή μας, δι' αυτό τή σκορβούτον δεν είνε μία απλή νόσος, αλλά πάθησις όργανική βαθυτάτης σημασίας και εκδήλωσις της έλλείψεως ενός άπαραίτητου συστατικού της ζωής μας.

4. BITAMIN H D. 'Ός τοιαύτην ό Φούντι (ή όποιος πρώτος άνεκάλυψε την ύπαρξιν των βιταμινών) θεωρεί εκείνην που ύποκινεί την ανάπτυξιν των ζυωτικών μικροβίων. Εις τή σύνθεσις προζύμι π.χ. του ψωμιού ή τή προζύμι της μύρας δεν αναπτύσσονται τή μικρόβια που θά δώσουν τή γνωστόν άνέβασμα και φούσκωμα εις τή ψωμί ή την γνωστήν ζύμωσιν, εις την μύραν, έν δεν προύπαρξη ή βιταμίνη D, ή όποιαν μαζί με ταύτα φέρεται και ως βιολογικός και χημικός πρόδρομος της βιταμίνης Β. Κατ' άλλους ως βιταμίνη D θεωρείται ή έχουσα τή ιδιότητα, που περιγράφομεν άμέσως εις την βιταμίνη Ε.

5. BITAMIN H E. 'Ός τοιαύτην έννοεί ό Φούντι την βιταμίνη εκείνην της όποιας ή έλλειψις προκαλεί την ραχίτιδα και την όστεομαλάκυνσιν. Περιέχεται εις τή χορταρικά, εις τή γάλα, εις τόν κρόκον του αυγού, εις την νωπήν τομάταν, εις τή βούτυρον και εις τή μπουρενέλαιον. Τή δέ περιέργον είνε ότι προκαλείται έντός μας ή κατασκευή τοιαύτης βιταμίνης και διά της έπιρροής έρ' ήμων των τεχνιτών ύπεριωδών ακτίνων. Έν γένει δέ ή βιταμίνη Ε φαίνεται ότι άποτελεί την βιομηχανικήν βάση της ανάπτυξεως του σκελετού του ανθρώπου και των ζώων, ή έλλειψις της όποιας δεν έπιτρέπει την κατάλληλον σύμμιξιν των σχετικών άνοργάνων άλάτων, ώστε νά οικοδομηθούν και ν' αναπτυχθούν τή όστά. Και

6. BITAMIN H P. 'Η έλλειψις της προκαλεί την νόσον πελλάγαν, ή όποιαν προσβάλλει τή πεπτικήν άλλ' ιδία τή νευρικήν σύστημα του ανθρώπου. Παρατηρήθη δέ ή νόσος αυτή εις χώρας όπου οι κάτοικοι τρέφονται σχεδόν άποκλειστικώς με άραβόσιτον και σπανίως με κρέατα, αυγά και γάλα. 'Η βιταμίνη Ρ περιέχεται εις τή ισχυρά κρέατα, εις τή αυγά, τή γάλα και εις μερικά σπλάχνα (ιδία εις τή ήπαρ, τούς νεφρούς και εις τή μόσχου τόν θύμον άδένα).

Αυτά είνε αι βιταμίνες. Τας άνεπτύξαμεν δέ κάπως πλατύτερα διότι σύμφωνα με τας τελευταίας θεωρίας της διατηρητικής έπιστήμης, φαίνεται νά παίζουν πρωταρχικόν ρόλον εις την θρέψιν μας και ότι ή άπουσία των ή ή έλλειψις των κλονίζει την ύπαρξιν μας μέχρι θανάτου. Άπεναντίας δέ ή καλή και λελογισμένη χρήση των μπορεί νά βελτιώση την άτομικήν μας υγείαν και μαζί με αυτήν την όμαδικήν υγείαν ενός όλοκλήρου λαού.

Από την όλην αυτήν νεωτέραν κίνησιν περί την διατροφήν προκύπτουν μέχρι τούδε τή εξής πολύτιμα διδάγματα:

1. 'Ο λόγος διά τόν όποιον ή διατροφή μας δεν πρέπει νά είνε μονομερής και μονότονος άλλα ποικίλη και πλήρης, είνε και διότι τότε περιέχει όλα τή είδη βιταμινών.

2. Τή τροφήμα μας πρέπει νά είνε νωπά και πρόσφατα. 'Η δέ χρήση της κομπόστας-φρούτου όπως και των διατηρημένων τροφών (κονσερβών), είτε κρέατα είτε φρούτα είτε λαχανικά ή όσπρια είνε αυτά, πρέπει νά καταργηθή ή τουλάχιστον νά περιορισθή.

3. 'Όταν βράζωμεν τροφάς δεν πρέπει νά άπορρίπτωμεν τή νερόν όπου βράζουν, διότι τούτο περιέχει μεγάλην ποσότητα βιταμινών διαλυμένων (όπως συμβαίνει εις τή γόρτα, τή κρέας κλπ.).

4. Κατά τή μαγειρέμα ή τή ψήσιμον ύψηλή θερμοκρασία όλίγης διαρκείας είνε προτιμότερα από

έπιρροήν χαμηλής και παρατεταμένης θερμοκρασίας. 'Όστε τή ταχύ μαγειρέμα είνε προτιμότερον από τή βραδυ και έπομένως προτιμότερα τή φαγητά φούρνου και σχάρας.

5. Τή ζωικά λίπη, τή γάλα, τή αυγά, τή μπουρενέλαιον, ή τομάτα, τή προζύμι της μύρας, τή έσπεριδοειδή φρούτα περιέχουν τή περισσότερα και ποικιλώτερα ποσά και είδη βιταμινών.

6. Τή όξυγόνον του αέρος και ή ήλιος, καθώς εκτίθενται εις αυτά νωπά οιάδηποτε τρόφιμα, έλαττώνουν ή και καταστρέφουν τας βιταμίνες, δι' αυτό άστάς προφυλάσσωμεν καταλλήλως.

Αυτά τή όλίγα είχα νά είπω διά την τροφήν. Οι προσεχτικοί άς έπαφελθούν από τή πρακτικά περιόδια διδάγματα.

ΑΜΜΟΝΙΑ. 'Αέριον άχρουν, εξαίρετικά πτητικόν, με όσμην διαπεραστικήν και πικτικήν προκαλούσαν δακρυόρροια. Τή όσρα όταν σαπίζουν εις τή άκάθαρτα πολυσύγχαστα ούρητρια, παράγουν τοιαύτην άμμωνίαν ή όποιαν εξαερωμένη, μυρίζει από μακρυά.

Έσωτερικώς, είνε έρεθιστική της αναπνοής και της κυκλοφορίας και διά τούτο διδομένη εις 5—6 σταγόνας έντός ποτηρίου ύδατος ώφελει εις τας λιποθυμίας, άσφυζίας, μέθην και τας δηλητηριάσεις από όξέα (όπου ως άλκαλικόν είνε αντίδοτον πλέον).

Έξωτερικώς δίδεται εις πολλάς περιπτώσεις ως διερεθιστική (όταν π.χ. την δίδωμεν προς όσφρησιν εις τούς μεθυσμένους ή τούς έν λιποθυμία), ή ως εξουδετερούσα τή δηλητηρία άρισμένων εντόμων: ως της μελίσης, σφήκας, σκορπιού, άράχνης.

Τή αντίδοτον της δηλητηριάσεως της άμμωνίας είνε νερό με ζύδι.

ΑΜΥΛΟΝ. 'Αμυλον γνήσιον είνε ή κόλλα των πουκαμισών, που πωλείται εις την αγοράν. 'Αμυλον είνε και ή ζακυνθινή πούδρα. 'Αμυλον είνε και τή ψιλό λευκό άλευρι, τή ριζάλευρον, τή πατατάλευρον κλπ.

Έσωτερικώς είνε καλόν αντίδοτον των δηλητηριάσεων του ιδιού και πάσης καυστικής ουσίας.

Έσωτερικώς: 'Ός πούδρα είνε αντιερεθιστικόν, μαλακτικόν, παλιντικόν εις κνημούς, την κνιδωσιν, τή έγκαύματα, τας φλεγμονάς, υπό μορφήν καταπλασμάτων. 'Αλλά και ως συνδυάζομενον εις τή λουτρά (πιτυρούχα λουτρά κλπ.).

Ός κλύσμα τή άμυλον είνε επίσης μαλακτικόν και πρηντικόν. Προς τούτο διαλύομεν 10 γραμ. άμυλου εις 200 γραμ. νερού και τή διάλυμα τούτο χύνομεν εις 800 γραμμάρια βραστού νερού. Τή βράζομεν έν νέου, τή αφήνομε νά γίνη ύπόθερμον και κάμνομεν τή κλύσμα.

ΑΝΗΘΟΝ. Τή άφέψημα του άνήθου (τή βλαστάρι, ζουμί) είνε έναντίον των αερίων των έντέρων, των δυσπεσιών και των έντερικών κωλικών. Φέρεται και ως διουρητικόν. (Όμοιάζει με τή μάραθτον και έχει περίπου την αυτόν εύάρεστον όσμήν).

ΑΣΒΕΣΤΟΝΕΡΟ. Τή άβεστόνερων χρησιμοποείται και έσωτερικώς και έξωτερικώς και είνε φάρμακον άπαραίτητον και άβλαβές εις την οικιακήν χρήσιν. Άντι νά τή κατασκευάζετε εις τή σπίτι, που είνε δύσκολον, παίρνετε έτοιμον από τή φαρμακεία.

1. Χρήσις έσωτερική: Κατά κουταλάκι μικρά γλυκού εις γάλα κάθε ώρα ή κάθε 2 ώρες 1, είνε αντιδιαρροϊκόν. Βλέπε και «δηλητηριάσεις».

2. Χρήσις έξωτερική. Χύνετε εις ένα μικρό φιαλίδιον 10 δράμια άβεστόνερου και 10 δράμια λάδι έλαιών ή 5 δράμια λινελαίου και αναταράσσετε άρχετ ή ώρα. Έτσι γίνεται ένα είδος ήμιρρευστου έλαιοφής πολύ ώφελίμου δι' έγκαύματα, πληγές, έλκη, εκζέματα.

ΑΣΠΙΡΙΝΗ. Νά ένα νέον φάρμακον, πολύ έκλατευμένον σήμεραν, διότι πραγματικώς είνε αισθητώς άνακουφιστικόν. Εις δόσεις 1)2—1 γραμμάριον είνε αντιερεθιστικόν, αντιπυρετικόν, αντιριπτικόν, αντιεμεματικόν, εφύδρωτικόν.

Έν τούτοις ή παρατεταμένη χρήση της άσπιρίνης είνε πάντοτε επικίνδυνος, διότι εις μέν τούς καρδιακούς δίδει σοβαράς ένοχλήσεις, έν όχι κινδυνώδεις προωθήσεις του νοσήματος των, εις δέ τούς υμείς φέρε ένοχλήσεις της καρδιάς έν όχι παθήσεις αυτής.

Κατών: Λαμβάνετε την άσπιρίνην πάντοτε με καφέν και με όλίγην λεμονάδαν (γινόμενην από νωπών λεμόνι).

ΠΕΤΡΟΥ Ι. ΡΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

ΠΛΗΡΕΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΝΟΣΟΙ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Νόσοι του στόματος.—Παθήσεις της γλώσσης.—Νόσοι του φάρυγγος.—Δυσθερίτις.—Νόσοι του οισοφάρου.—Νόσοι και παθήσεις του στομάχου.

Σελ. 772, σχ. 8ον.—Τιμάται δραχ. 500.—

Τή μόνον έλληνικόν σύγγραμμα περί του όποιου έδημοσιεύσαν ουχι μόνον έν Ελλάδι, άλλα και έν Ευρώπη κολακευτικώτατα και εκτενείς βιβλιοκρισίαι. 'Ο καθηγητής της Θεραπευτικής έν τή Ιατρική Σχολή των Παρισίων κ. Μ. LOEPER έγραψεν έν τή περιοδική αυτου PROGRES MEDICAL (1930) τή εξής: «Τή βιβλίον τούτο περιποιεί μεγίστην τιμήν εις τόν συγγραφέα. Θέλει παράσχει μεγίστας υπηρεσίας εις τούς πρακτικούς ιατρούς. Δεν είνε δέ δυνατόν νά μη άναγνωρισθ ή αξία αυτού και παρ' ήμιν, διότι κέκτηται τας ιδιότητας, την σαφήνειαν και τας άντιλήψεις, αίνες πάντοτε άπέτελεσαν την βάση της γαλλικής κλινικής, της όποιας ό συγγραφεύς είνε εις τών ένθερμότερων όπαδών. Δι' ό και τή μάλιστα συγχάρομεν αυτόν».

Ό δέ κ. F. LE SOURD διευθυντής του άριστου γαλλικού περιοδικού GAZETTE DES HOPITAUX έν τή περιοδική αυτού τούτω δημοσιεύων εκτενεστάτην βιβλιοκρισίαν (Φεβρ. 1930) επίσης ένθουσιωδώς εκφράζεται περί του συγγραφέα τούτου.

Οἱ Ποιηταὶ τοῦ 19^{ου} Αἰῶνος

Ἀπὸ τὰ καλύτερο
ποιήματά των

Ἀδανασίος Χριστόπουλος *

Ἐγεννήθη τὸν Μάιον τοῦ 1772 ἐν Καστορίᾳ τῆς Μακεδονίας. Παῖς ὢν μετέβη εἰς Βουκουρεστίον συνεχίσας τὰς σπουδὰς του εἰς Βουδαπέστην. Κατόπιν μετέβη εἰς Πατάβιον, ὅπως καὶ ὁ Βιλαρς, πρὸς σπουδὴν τῆς Ιατρικῆς, ἀλλὰ συγχρόνως ἤκουε καὶ μαθήματα νομικῆς. Ἐπανελθὼν εἰς Βουκουρεστίον προσελήφθη ὡς οἰκοδιδάσκαλος τοῦ ἡγεμόνος Μουρούζη, ὅστις τὸν ἐτίμησε μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ Καμινάρη, διορίσας αὐτὸν ὡς δικαστὴν Ἰασίου. Κληθεὶς ἀργότερον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Καρατζᾶ ἀνέλαβε διάφορα δημόσια ἀξιώματα. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, κατήλθεν εἰς αὐτὴν, μετὰ σύντομον δὲ διαμονήν, ἐπέστρεψεν εἰς Βλαχίαν τῷ 1836 ἔνθα καὶ ἐξῆσε τὸν ὑπόλοιπον βίον, ἀποθανὼν τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1847.

Ἐγράψε Λυρικά ποιήματα, τὰ πλεῖστα Ἑρωτικά, ὡς καὶ Βακχικά, διακρινόμενα διὰ τὴν ἀπέριττον ἀφέλειαν, τὴν ἀβίαστον χάριν καὶ τὴν εἰρωνικὴν διάθεσιν. Ἐγράψεν ὁ Χρηστόπουλος καὶ ἐν δράμα τὸν Ἀχιλλέα, Γραμματικὴν Αἰολοδωρικὴν, Πολιτικὰ παράλληλα. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἐξεδόθησαν μελέται του τινὲς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑλληνικὰ ἀρχαιολογήματα».

Ἡ Χάρες μὲ τὸν Ἑρωτα
Ἐπῆγαν νὰ διαλέξουν
Σ' τοὺς κήπους τριαντάφυλλα,
Κορώναις νὰ τὰ πλέξουν.

Κὴ ὁ Ἑρωτας χαρούμενος,
Ἐδῶ κ' ἐκεῖ πετοῦσε,
Καὶ μόνος του τὰ κλάδευε,
Καὶ ταῖς ὑπηρετοῦσε.

Κλαδεύοντας ἀπρόσεκτα,
Ὡσὼν λωλὸ παιδάκι,
Τὸν κέντρωσε τὸ δάκτυλο
Πικρὰ ἐν ἀγκαθᾷ.

Ὡχ! ὦχ! ταῖς λέγει, γίνεται
Ἐν ἀγκαθᾷ μόνον
Νὰ προσεγγίσῃ, Χάρες μου,
Μεγάλον πόνον πόνον;

Ἄδεν εἶν' τοῦ λέν, παράξενον,
Ἄδεν εἶν' γιατί κ' ἐκείνη
Ἡ τόση σαϊτίτσα σου
Μεγάλον πόνον δίνει.

* Σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὸ ἐμπόριον «Λυρικά»
ἐκδόσις Δημητράκου..... Δρ. 10.—

Καθαρώταται παρθένας,
Μὲ κισσὸ στεφανωμένας,
Ἐλαφρ' ἀνασκουμπωθῆτε,
Καὶ εἰς τὸν τρύγο συναχθῆτε.

Πάρτε ὅλαις τὰ μαχαίρια
Εἰς τὰ δεξιὰ τὰ χεῖρα·
Κ' εἰς αὐτὰ τ' ἀριστερά σας
Τὰ καλάθια τὰ πλεχτά σας.

Κ' ἔτσι πλέον τραγουδώντας,
Κ' εἰς τ' ἀμπέλι σας κινώντας,
Ἄς φιλιούμεσθε 'ς τὰ χεῖλια
Κι ἄς τρυγοῦμεν τὰ σταφύλια.

Τὰ σταφύλια τὰ δροσάτα,
Τὰ σταφύλια τὰ μελάτα,
Τ' ἀπαλὰ θησαυροφόρα
Τοῦ κλοῦ μας Βάκχου δῶρα.

Νά! μᾶς ἔρχοντ' ἡ παρθένας
Ἡ τρυγήτραις Βακχευμένας·
Καὶ χορεύουν, καὶ γυρίζουν,
Καὶ ταῖς μέσας τοὺς λυγίζουν.

Πιάστε φίλοι, μ' εὐταξία
Ὁ καθένας ἀπὸ μίαν·
Κι ἄς χορέψωμε ὀλίγο
Μετ' αὐταῖς ἐδῶ 'ς τὸν τρύγο,

—Παληκάρια, πηλαγήστε·
Ἐν' ἀσὶ μας, ἄλλο λύστε,
Νέο, ἀγκιχτο, γεμᾶτο
Καθαρὸ κρασί μωσχάτο.—

Πιέτε, νέοι: πιέτε, νέαις·
Πιέτε, Βάκχαις μου ὠραίαις,
Ἀπ' αὐτὸ τὸ μυρωδάτο
Καὶ ἀθάνατο μωσχάτο.

Τραγουδῆστε καὶ πηδῆστε,
Καὶ τὰ πόδια σας, βροντήστε·
Καὶ τοῦ χρόνου εὐχρηθῆτε,
Πάλ' ἐδῶ νὰ συναχθῆτε.

Πάλ' ἐδῶ ν' ἀξιώθοῦμε,
Νὰ συμψᾶμε, νὰ συμπιοῦμε
Γλυκὸ μῆστο, 'σάν τὸ μέλι,
Μὲς τὸ πράσινο τ' ἀμπέλι.

Γνωμικὰ Ἀρχαίων Ἑυγγραφέων

Ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Διογέλους Λαερτίου συλλεγμένων ἀποφθεγμάτων τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων φιλοσόφων παραθέτομεν τὰ κυριώτερα κατὰ παρὰφρασιν.

ΘΑΛΗΣ ὁ Μιλήσιος εἶπεν ὅτι ὁ θάνατος κατ' οὐδὲν διαφέρει τῆς ζωῆς. Κάποιος τὴν ἡρώτησε: διατί δὲν ἀποθνήσκεις; καὶ ἀπήντησε: διότι δὲν διαφέρει.

Ἐρωτηθεὶς τί πρᾶγμα εἶνε δύσκολον, εἶπε: τὸ νὰ γνωρίσῃ κανεὶς τὸν ἑαυτόν του. Τί δ' εὐκόλον; νὰ συμβουλεύῃ τοὺς ἄλλους. Τί γλυκύτερον; νὰ ἐπιτυχάνῃ τις ὅ,τι θέλει. Τί πρεσβύτερον ὢλων; ὁ Θεός. Τί σοφώτατον; ὁ χρόνος διότι τὰ πάντα ἀνευρίσκει. Τί ισχυρότατον; ἡ ἀνάγκη, ἥτις κυριαρχεῖ τῶν πάντων. Τί μέγιστον; ὁ τόπος ὅστις τὰ πάντα χωρεῖ. Τί ταχύτερον ὢλων; ὁ νοῦς, ὅστις διαρκῶς τρέχει, τὸ καλύτερον δ' ὢλων; ὁ κόσμος, διότι εἶνε δημιουργημα τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν ἡρωτήθῃ τί εἶνε τὸ θεῖον, ἀπήντησεν: ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἀρχήν, οὔτε τέλος.

Ἐρωτηθεὶς πῶς δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν ἀριστα καὶ δικαιοτάτα, εἶπε: ἔάν ὅσα ἐπικρίνωμεν εἰς τοὺς ἄλλους, ἡμεῖς δὲν τὰ διαπραττόμεν.

Ἐρωτηθεὶς ποῖος εἶνε εὐδαίμων εἶπε: ὁ ἔχων τὸ σῶμα ὑγιὲς τὴν δὲ ψυχὴν εὐπαίδευτον.

Ὅσῃ κάμῃς βοήθειαν εἰς τοὺς γονεῖς σου, τὴν αὐτὴν νὰ περιμένῃς καὶ ἀπὸ τὰ τέκνα σου.

Ἐρωτηθεὶς τί πρᾶγμα εἶνε κοινότατον ἀπήντησεν: ἡ ἐλπίς, διότι ὅταν δὲν ἔχῃ κανεὶς τίποτε, αὐτὴ παρίσταται. Διὰ τρία πράγματα εὐχαριστῶ, ἔλεγε, τὴν τύχην: διότι ἐγεννήθην ἄνθρωπος καὶ ὄχι θηρίον, ἀνὴρ καὶ ὄχι γυνή, Ἕλλην καὶ ὄχι βάρβαρος.

Καιρὸν γινώριζε, φίλους δοκίμαζε, ἐπιτηδεύους μεταχειρίζον, τοὺς φίλους ἐνθυμοῦ, συκοφάντην ἐκδιώζον τῆς οἰκίας σου, τίποτε μὴ ὑπόσχεσαι.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ ὁ ἐκ Κλαζομένων φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς εἰς τί ἀσχολεῖται, εἶπεν: εἰς τὸ νὰ θεωρῶ τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ τὸν οὐρανόν. Ὅταν δὲ κάποιος τὸν ἡρώτησε: δὲν σὲ μέλλει διὰ τὴν πατρίδα; ἀπήντησε: καὶ πολὺ μάλιστα, καὶ ἐδεῖξε τὸν οὐρανόν. Ὅταν ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ εἶπον ὅτι ἐστερήθη τῶν Ἀθηναίων, ἀπήντησεν: αὐτοὶ ἐστερήθησαν ἐμοῦ. Ὅταν κάποιος ἐδυσφόρει διότι θά

ἀπέθνησκεν εἰς ξένην γῆν, ἀπήντησεν: ἀπὸ παντοῦ εἶνε ὁμοία ἡ εἰς Ἀθῆναις κατάβασις.

ΠΕΡΙΠΑΝΔΡΟΣ ὁ Κορίνθιος, ἐρωτηθεὶς τί εἶνε μέγιστον ἐν ἐλαχίστῳ ἀπήντησε: ὀρένες ἀγαθαὶ ἐν σώματι ἀνθρώπου. Τί ἐλευθερία; ἀγαθὴ συνειδήσις.

Μελέτα τὸ πᾶν, νὰ σκέπτεσαι ὡς θνητός, κρύπτε τὰ μυστικά, λέγε τὴν ἀλήθειαν, ἀνταπόδιδε τὴν χάριν, ἔσο εὐπροσήγορος, μὴ πιστεύῃς εἰς τὸν χρόνον, νὰ ὑπακούῃς εἰς τοὺς μεγάλους, κρύπτε τὴν ἀτυχίαν σου ἵνα μὴ χαίρωνται οἱ ἐχθροί σου, ἐλπίζε ὡς θνητός, φείδου τῶν ἄλλων ὡς ἀθάνατος.

Ὅταν ἡρωτήθῃ διατί δὲν καταθέτει τὴν ἐξουσίαν, ἀπήντησεν ὅτι ὁ κατ' ἀνάγκην ἀρχὼν καὶ ἐκουσίως ὅταν ἀποχωρῇ, δημιουργεῖ κίνδυνον.

ΣΟΛΩΝ ὁ Ἀθηναῖος, ἐρωτηθεὶς πῶς εἶνε δυνατόν νὰ μὴ γίνωνται ἀδικήματα, ἀπήντησεν: ἔάν ἀναγκαστοῦν ὅσον οἱ ἀδικοῦμενοι καὶ οἱ μὴ ἀδικοῦμενοι. Ὅταν δὲ ἐπίσης ἡρωτήθῃ πῶς εἶνε δυνατόν νὰ διοικῶνται αἱ πόλεις καλύτερον; ἔάν, εἶπε, οἱ πολῖται ὑπακούουν εἰς τοὺς ἀρχοντας καὶ οἱ ἀρχοντες εἰς τοὺς νόμους. Ἐπίσης εἶπε: ἐκεῖνη ἡ πόλις διοικεῖται ἀριστα, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες τιμῶνται, κακίστα δὲ διοικῶνται ὅπου οἱ κακοὶ τιμῶνται.

Οἱ νόμοι, ἔλεγε, ὁμοιάζουν μὲ ἰστὸν ἀράχνης: ἔάν πέσῃ ἐντὸς αὐτοῦ ἐλαφρόν τι ἀντικείμενον μένει: ἔάν βαρύτερον διαφεύγει.

Τόσον διαφέρει ἡ φρόνησις ἀπὸ τὴν ἀρετὴν, ὅσον ἡ ὄρασις ἀπὸ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις.

Ὅταν κάποτε τὸν κατήγόρησαν ὅτι ἔχων δικὴν ἐμίσησεν ῥήτορα ἀπήντησε: καὶ ὅταν ἔχω δειπνον, μισθῶμαι μάγειρον.

Ὅταν ὁ Κροῖσος τοῦ ἐδεῖξε τοὺς θησαυροὺς του καὶ τὸν ἡρώτησε ποῖος νομίζει ὅτι εἶνε εὐδαίμων, ἀπήντησε: οὐδεὶς πρὸ τοῦ θανάτου.

Μὴ ὀκνᾷςσαι γινώριζε νὰ σιγᾷς: ν' ἀνέχεσαι τὴν ἀλήθειαν ἀπόφευγε τὴν ἡδονὴν διότι αὕτη γεννᾷ τὴν λύπην. Ἡ ἰσότης φυγαδεύει τὸν πόλεμον: νὰ μὴ ἀποκτᾷς γρήγορα φίλους, ἔάν δὲ ἀποκτήσῃς, μὴ τοὺς ἀποδοκιμάζῃς γρήγορα.

«Βέβαια! Φταίει το σχολείο!...»

(Ένα χιουμοριστικό βιβλίο εικονογραφημένο για πατέρες και μητέρες).

Τού διασημίου γερμανού διδασκάλου Georg Münch

Μετάφρασις Δ. Γ. ΖΗΣΗ
καθηγητού

ΠΡΩΤΑ: «ΩΣΣΑΝΑ!» ΥΣΤΕΡΑ:
«ΣΤΑΥΡΩΣΟΝ ΑΥΤΟΝ!»

Από γεννά σε γεννά μεταγγίζουμε τις ελπίδες της ευτυχίας μας σε αγόρια και στα κορίτσια μας: τα παιδιά μας και τα παιδιά των παιδιών μας πρέπει, για να ευτυχίσουν, να μπουν στη γη της Επαγγελίας, στη Χανάαν των πόθων μας, που για μας τους ίδιους είναι πιά αποκοιμισμένη. Ο πατέρας δε νιώθει ίσως από το επάγγελμά του καμιά εσωτερική ικανοποίηση, γι' αυτό πρέπει ο γιος του ν' ακολουθήση το ιδεώδες εκείνο επάγγελμα, που όνειρεύεται ο πατέρας. «Γιατί τάχα το παιδί μου, αντί να βασανίζεται, όπως βασανίζομαι εγώ, να μην κερδίζει εύκολα το ψωμί του και να μην παίρνει μισθό, όπως ο δεινά και ο τάδε; Καλά, σε μένα βέβαια παρουσιάστηκαν σκληρά εμπόδια, για το παιδί μου όμως υπάρχουν απεριόριστες δυνατότητες ν' ανεβή ψηλά!»

Η μητέρα πάλι δε νιώθει αρκετά ευτυχισμένο τον έαυτό της στο πλευρό του άντρός της· ή φιλενάδα της έκαμε πολύ καλύτερη τύχη—γι' αυτό ή μικρή Μαργαρίτα της, που είναι ακόμη στα σπάργανα, πρέπει ν' αποκτήση τόσα προτερήματα και γνώσεις και δεξιότητες, που να μπορεί, σαν μεγαλώση, να κάμη επιλογή ανάμεσα σε ιδεώδεις μυστήρες και να έχη δικαιώματα να προβάλλη απαιτήσεις.

Ο καθένας τέλος είναι καλά βεβαιωμένος: ο δούμος προς την ευτυχία περνά μέσ' από το σχολείο. Αυτό μπορεί να χάριση άμεση· αγαθά, άρκει μόνο να το επωφεληθώ καλά κανένας! Ο Μίμης και ή Λίτσα θ' άδράξουν με γεμάτα χέρια αυτά τα πολύτιμα αγαθά και θά γίνουν μεγάλοι άνθρωποι, εφοδιασμένοι πλούσιους πνευματικώς και υλικώς προσόντα. Στο έρώτημα: «πώς μπορεί κανένας να πλατύνη τον όριζόντά του και τ' αγαθά του;» μιά από τις απαντήσεις, που θά δοθούν ώρισμένως είναι κι αυτή: «με τη σχολική μόρφωση!»

Όλες αυτές οι σκέψεις κι οι επιθυμίες, που από πολλά χρόνια γαργαλίζουν τους πατέρες και τις μητέρες, συμπυκνώνονται τρομαχτικά κατά την πρώτη σχολική μέρα των παιδιών τους. Σήμερα αγαθό και κούρτιο θα πατήσουν το πρώτο σκαλοπάτι της σκάλας, που οδηγεί στον έβδομο ούρανό! Νά τα τώρα μπροστά στην ευτυχία! Η πρώτη σχολική μέρα είναι ή μέρα των χρυσών ελπίδων!

Αν καθεμιά μητέρα κρεμούσε την πρώτη σχολική μέρα στο λαιμό του παιδιού της μιά κάρτα, που να γράφη τι όνειρεύεται να γίνη το παιδί της, θά βλέπαμε όλοφανερα, ότι στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου κάθονται: δύο μελλούμενοι μηχανικοί, τρεις νομικοί, τέσσαρες έμποροι (άλλά μόνο για χοντρική πώληση), πέντε γιατροί (αποκοιμιστικά ειδικοί με δικό τους ατοκίνητο), ίσως κι ένας τεχνίτης (που θέλει να κληρονομήση τη δουλειά του πατέρα του), ακόμη κι ένας μουσικός (έννοείται δά διευθυντής όρχήστρας με συμβόλαιο για να φιγουράρη στην Αμερική), ώρισμένως όμως δε θά λείπουν δέκα άνωτεροι διοικητικοί υπάλληλοι (με δικαίωμα συν-

τάξεως) και είκοσι δασκάλοι (αυτό, γιατί έχουν τις διακοπές του καλοκαιριού). Κανένας εργάτης μέσα σ' αυτά τα παιδιά, κανένας ήθοποιός, κανένας ζωγράφος ή γλύπτης και—«Θεός φυλάξοι!»—κανένας ποιητής. Ός για τα κορίτσια, το πράγμα αλλάζει λίγο: Καμιά μητέρα δε θά περιφρονούσε την τύχη να την χαιρετούν ως μητέρα μιάς μεγάλης σαντζέας κονσέρτου ή ενός (άστέρων) κινηματογράφου..... Μάλιστα, κύριοι, αν μπορούσε κανείς να διαβάση μέσα στις ψυχές των πατέρων και των μητέρων την πρώτη σχολική μέρα! Σαράντα σχολικοί ανεσσοί μεγαλοφυΐας—σαράντα πακέτα γεμάτα ελπίδες ευτυχίας! Οι μητέρες έρχονται τις πρώτες σχολικές μέρες στο δάσκαλο και του λένουν εμπιστευτικά: «Ο Γιαννάκης μας είναι πολύ έξυπνο παιδάκι! Μονάχα να είστε πολύ αυστηρός!»—«Η Καίτη μας, ξέρετε, είναι καλό παιδί, μόνο που είναι λιγάκι πεισματάρα, αλλά με την αυστηρότητά σας θά τη διορθώσετε!»—«Ο Τάκης μας είναι τετραπέρατος! Από τώρα κιόλας ξέρει όλη την προπαίδεια! Μονάχα, σάς παρακαλώ, να του δείξετε αυστηρότητα, μην τύχη και την ξεχάση!»

Το βράδυ λοιπόν της πρώτης σχολικής ημέρας ξέρομε πιά ακριβέστατα: μέσα στα σαράντα παιδιά τα τριανταεφτά είναι σπάνιας έξυπνάδας, είναι (εξαιρετα) παιδιά και (λαμπρά) κορίτσια. Τρεις μόνο μητέρες δεν κάνουν καμιά φασαρία για τα παιδιά τους· δεν τους φαίνονται εξαιρετικά έξυπνα· τα παιδιά αυτά μ' όλα ταυτα χτίζουν μ' ευχαρίστηση σπιτάκια στην αυλή και κατασκευάζουν διάφορα αντικείμενα με χαρτί και με πηλό και με ψαβί, κι αυτό άρκει για να γίνουν διπλωματούχοι μηχανικοί.

Δεν είναι να ζηλεύη κανένας το δάσκαλο, που έχει αναλάβει τη μόρφωση τόσο μεγάλων διανοιών; που είναι θησαυροφύλακας κάθε είδους γνώσεων; που θά έχη να κάμη με τόσο καλοαναθρεμμένα παιδιά;

Άλλά και το έξωτερικό ακόμη των σαράντα παιδιών είναι ένα στολίδι! Τα μαντιλάκια τους άστράφουν από την καθαριότητα, και τα μαλλιά τους με την ώραία χωρίστρα, που λές πως τη χάραξαν με το χάρακα, είναι μιά χαρά! Και με πόση συμπάθεια ή μητέρα σφίγγει το χέρι του δασκάλου! Και τί «περίφημη έντύπωση» έκαμε στη μητέρα ο δάσκαλος! Αυτός είναι ο κατάλληλος άνθρωπος για το Γιαννάκη και τη Μαργαρίτα!

Όλα είναι θαυμάσια, στην έντελεια. Κι ο άρχαριος δάσκαλος, που για πρώτη φορά θ' απολάψη αυτή την πρώτη σχολική μέρα, την ημέρα των χρυσών ελπίδων, είναι μακάριος: Τί ευτυχία να είναι κανείς δάσκαλος και να μπορεί να συνεργάζεται με τους γονείς τόσο φιλικά, χέρι με χέρι!

Υστερ' από τρεις μήνες. Η πρώτη εικόνα έχει μεταβληθώ λιγάκι. Χέρια και τράχηλος μερικτών παιδιών έχουν ένα ελαφρό-στρώμα σκουριάς, άλλα βέβαια δεν είναι και πολύ παχύ και το σφουγγάρι του δασκάλου καθαρίζει την ελαφριά αυτή απόχρωση.

της ώρας. Το χτένισμα του μικρού Πέτρου το έχουν τώρα πιά αναθέσει, καθώς φαίνεται, στη φροντίδα ξεδοντιασμένου χτενιού και ή ύλη του μαντιλιού του δεν είναι πιά πολύ καλαισθητική. Ο Γιώργος πολλές φορές έρχεται πολύ άργα στο σχολείο και χωρίς να έχη πάρει το πρωινό του, γιατί ή μητέρα του κοιμόταν. Δεν ενδιαφέρεται πιά τόσο πολύ για το σχολείο, όπως την πρώτη μέρα· μάλι-

σαν να θέλη να μας πη: «Ο σημερινός δάσκαλος δεν είναι κανένας μπαμπούλας! Στο σημερινό σχολείο δεν κατοικεί ή αιώνια γκρίνια και τα μαλλώματα του σπιτιού. Έκει ο καθένας έχει δικαίωμα να είναι χαρούμενος μ' όλη του την καρδιά! Έπάνω από την πόρτα του σχολείου, που μπαίνουμε έμεις τα τρελόπαιδα, δεν είναι γραμμένο πιά το «άρχη σοφίας όβος Κυρίου».—Όχι, στην Μπραουνσβίγγη χτίστηκε, πάνε λίγα χρόνια, ένα σχολείο που έχει επιγραφή: «Το πέν είναι ή χαρά».

Υστερ' από τρία χρόνια. Η εικόνα της πρώτης σχολικής ημέρας πήρε τώρα μιά χοντρότερη ακόμη πινελιά. Ο δάσκαλος προσκαλεί πατέρες και μητέρες σε μιά σχολική έσπερίδα για τους γονείς, αλλά ούτε οι μισοί γονείς δεν παρευρίσκονται έκει. Στον ούρανό των χρυσών ελπίδων φαίνονται τώρα κάτι σκοτεινά συννεφάκια. Από τους 37 μελλούμενους σοφούς, τα 37 εξαιρετικά έξυπνα παιδιά, μόλις τρία μισά φαίνονται μυαλωμένα, παιδιά με τον κοινό νού, όπως λέμε: τα υπόλοιπα είναι από μέτρια ως άδύνατα. Ο μικρός Φάνης, που όταν ήταν τεσσάρων μόλις χρόνων, ήξερε ν' απαγγέλλη ποίημα με έφτα στροφές, έχει τώρα μνημονικό σαν κόσκινο. Η μικρή Φωτεινούλα, που 5 χρόνων έπαιζε τόσο χαριτωμένα και μαγευτικά, κι τόσο θεσπέσια! πιάνο, είναι τώρα ένα νευρικό παιδί, που δεν μπορεί καλά καλά να συγκεντρωθώ στην έαυτό του. Κι

«Μά, Κυρίες μου, ακόμη απορείτε; Υστερ' από τέτοια κατάσταση; Φυσικά, φταίει το σχολείο! (Πρόκειται για το παιδί της Κυρίας δεξιά, για το θαυμάσιο παιδί Α.Σ., που ύστερ' από πολλούς κόπους έμαθε στο σπίτι του να διαβάξη, να γράφη και να λογαριάζη, και τώρα που έγινε 10 χρόνων έμεινε στάσιμο για πάντα! Στην ηλικία των πέντε χρόνων ή-αν κιόλας το κέντρο κάθε κινήσεως στις δεξιώσεις του σπιτιού και αποτελούσε το θέλητρο της οικογένειας! Στα βαφτίσια, στις γιορτές, στους γάμους άπαγγελλε προσευχές και ποιήματα και στα διάφορα τσάγια το είχαν για επίδειξη, ώσπου τα νεύρα του έπαθαν τέτοιο τσάκισμα, που στο τέλος υποβρέθηκε να δώση εξετάσεις για να γίνη δεχτό στο σχολείο των καθυστερημένων παιδιών!). Ποτέ πιά, σάς όρκίζομαι, Κυρίες μου, δε θά ξαναστείλω παιδί μου στο δημοτικό σχολείο! Γιατί οι δάσκαλοι που μάθαιναν τα παιδιά γράμματα δεν υπάρχουν πιά! Είχαν τότε πειθαρχία αυστηρή. Η Άννα μου είχε δάσκαλο το Γραμματινίδη που σε όγτώ μέρες μάθαινε τα παιδιά να κλίνουν όνόματα και να γράφουν αριθμητικές πράξεις σε καλό τετράδιο.....! Αυτοί όμως οι λεγόμενοι νεωτεριστές..... σάς βεβαιώνω, Κυρίες μου.....»

στα ο δάσκαλος, που της είχε κάμει τόσο καλή έντύπωση, φανερώθηκε πως είναι ένας από τους λεγόμενους νεωτεριστές! Θέλει όπως έγινε πιά όλοφανερο, να κάμη στα παιδιά τη χαρούμενη σχολική ζωή, όπως την ώνόμασε. Άνοησίες! Το καθήκον ήταν να μάθαινε στα παιδιά λίγη τάξη!

Η κυρία Μ. λέει τα παράπονά της στην κυρία Σ. Είχαμε παρακαλέσει το δάσκαλο να είναι λιγάκι αυστηρός στο παιδί μας, αλλά φαίνεται πως ο κύριος αυτός δεν έχει βέγγα! Ο Τάκης μας είναι πιά άτακτος και πιά αυθάδης απ' ό,τι ήταν πρώτερα! Και όμως θά έπρεπε μιά αυστηρή σχολική άγωγή να τον φοβίξη, για να είναι και στο σπίτι φρόνιμος! Άλλά μόλις τον φοβερίσαμε στο σπίτι πως «θά το είπούμε στο δάσκαλό σου», αυτός γελά,

ο περίφημος κατεργάρικος, που πριν πατήση στο σχολείο ήξερε κιόλας την προπαίδεια, τώρα που είναι όγτώ χρόνων άρχισε πάλι να λογαριάζη με τα δάχτυλα! Η ματαιοδοξία των γονέων έπεσε πολύ έξω στους λογαριασμούς, που είχε κάμει γι' αυτά τα παιδιά.

Τα τρία όμως παιδιά, που οι γονείς τους δεν καυχήθηκαν ποτέ για τα χαρίσματά τους, γιατί τα παιδιά τους ως την πρώτη σχολική τους ημέρα διαρκώς έπαιζαν και έφτιαχναν διάφορα αντικείμενα, τώρα στέκουν πολύ ψηλά! Ός τα έξι χρόνια τους δεν έκαναν καμιά μελέτη ή εξαιρετική διανοητική προσπάθεια, είχαν όμως γερά νεύρα για το σχολείο! Δεν ήταν θαυματικά πρόσωπα σε κύκλο Κυριών, ούτε θαυασμητικά νούμερα σε διάφορες γιορτές,

ούτε διαλαλούσε κανένας τὰ ἐξυπνα ἀποφθέγματα τους· ἦταν ὅμως ψυχικά ἥρεμα καὶ δυναμωμένα γιὰ τὴν ἐργασία, ὅπως ἓνα ἡλιόλουστο γέρο χωράφι. Εἶχαν ἡμερο χαμόγελο, τὸ θυμικό τους ἦταν χαρούμενο, καὶ οἱ αἰσθήσεις τους ἐδείχναν τὴν αὐθόρμητη δεξιοσύνη· τὰ παιδιά αὐτὰ εἶχαν τὴ δέψη νὰ μαθαίνουν, βλέποντας μὲ τὰ ἴδια τους τὰ μάτια.

Καὶ ὅστερ' ἀπὸ ἐξὶ χρόνια. Ὁ δάσκαλος δὲν προσκαλεῖ τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν σ' ἐσπερίδα γιὰ

σημερινὸ σχολεῖο δὲ μαθαίνουν τίποτε! «Τὸ εἶπε, καλέ, καὶ ὁ ἀνώτερος ἐπιθεωρητὴς τῆς Δικαιοσύνης!» Μόλις συναντήσουν τὸ δάσκαλο, πού στὴν ἀρχὴ τοὺς εἶχε κάμει τόσο καλὴ ἐντύπωση, κάνουν πῶς δὲν τὸν βλέπουν. Γιατὶ αὐτὸς ματαίωσε τὴν πραγματοποίησιν τῶν χρυσῶν ὀνείρων, πού εἶχαν πλάσει γιὰ τὰ παιδιά τους. Ὁ ἀρχικὸς ἐνθουσιασμὸς τῶν γονέων ἔχει ἀλλάξει καὶ ἔχει μεταβληθῇ τώρα σὲ μιὰ ἀπεριόριστη δυσπιστία. Τὰ βυθισμένα στὸ χρυσογάλανο στερέωμα συννεφάκια φαίνονται τώρα φορτωμένα μὲ ἠλεκτρισμό! Αὐτὴ εἶναι σήμερα ἡ πραγματικότητα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τί νὰ πῇ κανένας γι' αὐτά!

ΤΙ ΣΚΟΠΕΥΕΙ ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Αὐτὸ τὸ βιβλίο θέλει νὰ ἐξηγήσῃ σ' ὅσους δὲν εἶναι μυημένοι στὰ Παιδαγωγικά τί θὰ εἰπῇ «Σχολεῖο Ἑργασίας». Θέλει νὰ δείξῃ ὅτι μπορεῖ τὸ παιδί νὰ μαθαίνει καὶ νὰ μορφώνεται καὶ ἀνάμεσα στὴ χαρὰ. Ἡ ἀκόμη καλύτερα: ὅτι τὰ παιδιά τότε μόνο μποροῦν ν' ἀναπτύξουν τὴν δημιουργικὴ τους δυνάμει, ὅταν ἀνοίξουν τὸ νοῦ τους καὶ τὴν καρδιά τους στὴ χαρὰ.

Τὸ βιβλίο αὐτὸ θέλει νὰ ἐξετάσῃ τὴν συνηθισμένη κατηγορίαν κατὰ τοῦ σχολείου, θέλει νὰ φανερώσῃ πῶς ἐπιβουλεύονται μερικὸι τὴν εὐτυχία τῆς νεολαίας, καὶ τί ἀντιδράσεις ἀπειλοῦν τὴν χαρούμενη ζωὴ τῆς γενεᾶς μας.

Δὲν πᾶν πολὺς καιροὶς πού εἶχα πάρει ἐξὶ μῆνες ἀδεια καὶ ἔκαμα ἓνα παιδαγωγικὸ ταξίδι ἀπὸ τὸ Ἀμβούργο, ὡς τὰ Ἑλβετικά βουνά, ἀπὸ τὰ βουναρικά σχολεῖα τῶν χωριῶν ὡς τὰ σχολεῖα τοῦ Βερολίνου καὶ εἶδα πολὺ εὐχάριστα πράγματα. Δασκάλοι μὲ ψυχικὴ φρεσκάδα ἐπαφελήθηκαν λαμπρὰ τὴν εὐκαιρίαν, πού τοὺς δόθηκαν, καὶ ὠδήγησαν τοὺς μαθητὲς τους καὶ τὴν μαθητρίαν τους μέσα σὲ νεαρήλιόλουστα παιδαγωγικά περιβάλλοντα. Ἐκεῖ ὅπου, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴ τοῦ νέου σχολείου, ἡ θέλησις γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων εἶναι ζωντανή, ἐκεῖ ὅπου ὁ δάσκαλος ξέρει καλὰ, ὅτι ὁ Ἐπιθεωρητὴς του, ὅταν τὸν ἐπισκέπτεται, δὲν ἐλέγχει τὰ χαρτιά, τὰ προγράμματα, τὰ πρωτόκολλα, τὰ βιβλία τῆς ὕλης καὶ τὰ καλὰ τετράδια, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὰ μάτια τῶν παιδίων, ἐκεῖ ἀσφαλῶς βρίσκεται πάντα ἡ εὐτυχία, ἡ ὀρεξιότερη ἵσως εὐτυχία, πού ὑπάρχει στὸν κόσμον. Γιατὶ δὲν

ξέρω ἂν ὑπάρχει καμιά ἄλλη γνησιώτερη εὐτυχία, ἀπὸ τὴν ν' ἀποκαλύπτωμε στὰ παιδιά τὸν κόσμον μὲ τὰ χίλια τοῦ θάματος καὶ ἀπὸ τὸ νὰ τὰ βοηθοῦμε στὴν ἐξήγησίν τους.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενο)

Εἰκόνα τοῦ προέδρου τῆς παρέας, πού μαζεύεται κάθε βράδυ στὴν μπίρα, τοῦ κ. Γιάννη Σβέλτου, πού τὸ εἶπε καὶ τὸ ξανάειπε, πῶς ἡ κατάστασις τοῦ σημερινοῦ σχολείου δὲν ὑποφέρεται πιά. Σ' αὐτὸ τὸ χρεωκοπημένο σχολεῖο τὰ παιδιά δὲ μαθαίνουν τίποτε· καμιά σοβαρότητα δὲν ὑπάρχει πιά ἐκεῖ· ἡ συμπεριφορὰ τῶν παιδιῶν εἶναι ἐλεεινὴ! Καμιά πειθαρχία! Πού τὸ παλιὸ σχολεῖο! (πίνει τὸ τρίτο ποτήρι). Κεραυνὸς πρέπει νὰ πέσῃ σ' αὐτοὺς τοὺς δασκάλους, πού τοὺς ἔχει ἐγκαταλείψει ὁ Θεός. Δὲν ὑπάρχει καμιά ἀμφιβολία πῶς τὸ σχολεῖο φταίει σ' ὅλα! Αὐτὴ ἡ κατάστασις δὲν μπορεῖ πιά νὰ ἐξακολουθήσῃ ἔτσι. Βουρκώνουν τὰ μάτια τοῦ καθενὸς (πίνει τὸ ἕκτο ποτήρι) σὰν θυμῇ τὰ παλιὰ ἐκεῖνα χρόνια, πού ἡ νεολαία εἶχε πίστη στὸ Θεὸ καὶ τὸ κράτος στοίχιζε μόνο 1,60 ἡ δία! Ἄν αὐτὴ ἡ βρωμοκατάστασις ἐξακολουθήσῃ ἔτσι, σὰς δηλώνω καθαρά, λέει ὁ κ. Πρόεδρος, θὰ πάω μόνος μου, μιὰ μέρα στὸ σχολεῖο νὰ ἰδῶ μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια τί γίνεται κεῖ μέσα!!! Ἐννοια σας....

συζήτησις, γιατί δὲ θέλει νὰ μιλήσῃ σὲ ἄδεια καθίσματα καὶ σὲ ἀνθρώπους, πού χασμουριούνται. Οἱ μητέρες, πού τὴν πρῶτην σχολικὴν μέραν δὲν μποροῦσαν ν' ἀποχωριστοῦν τὰ χαημένα τους καὶ διαρκῶς κοιτάζαν τὴν ἐντύπωσιν κάνουν στὸν κόσμον, ἔχουν πολλὴν καιρὸ νᾶρθουν στὸ σχολεῖο καὶ μάλιστα ἀφ' ὅτου οἱ βαθμοὶ τῶν παιδιῶν δὲν εἶναι περιφνημοί. Αὐτὸ ὅμως συμβαίνει, γιατί τὰ παιδιά στὸ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Γιατί ἔρριψε ὁ Τρωικὸς Πόλεμος.

Ἀπὸ τὸ ἄρι ἐκδοθὲν Βιβλίον:
Ὁμήρου, Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσεια

Παιδικὴ Βιβλιοθήκη
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΠΗΛΕΑ

Στὸ βουνὸ Ὄθρυ δίπλα, στὴ θεσσαλικὴ γῇ, ὁ σιτοφόρος κάμπος, πού μποροῦσε νὰ θρέψῃ πολλοὺς ἀνθρώπους, ἄλλοτε ὀνομαζόταν Φθία. Ἐκεῖ κατοικοῦσαν οἱ πολεμικοὶ Μυρμιδόνες. Στὸν παλιὸ καιρὸ βασιλεὺς τῶν Μυρμιδόνων ἦταν ὁ ἄριστος Πηλέας. Κανένας στὴ Φθία δὲν τὸν περνοῦσε στὴ δύναμιν καὶ στὰ πλοῦτη, στὴ γνώσιν καὶ στὴν ἀντρέαν.

Εἶχε πάρει γυναῖκα τὴ Θέτιδα, τὴν κόρη τοῦ θεοῦ Ποσειδῶνα, καὶ οἱ γάμοι καὶ οἱ γιορτὲς βάσταξαν πολλὰς μέρες. Στους γάμους αὐτοὺς ἦσαν καλεσμένοι καὶ ὅλοι οἱ θεοὶ καὶ ὅλες οἱ θεές, πού λάτρευαν στὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη οἱ Ἕλληνες. Μόνο μιὰ θεὰ δὲν κάλεσε ὁ Πηλέας, γιατί τοῦ τὸ παράγγειλε ὁ Δίας. Τὴ θεὰ τῆς φιλονικίας, τὴν Ἐρίδα, ἄφησε ἀκάλεστη, γιὰ νὰ μὴν ἔρθῃ τυχὸν καὶ γεννήσῃ καμιά φιλονικία καὶ χαλᾶσῃ τὴν καλὴν τους διαθεσιν. Ἡ Ἐρίδα ὅμως ἐκδικήθηκε. Παίρνει ἓνα ὠραῖο χρυσὸ μῆλο καὶ γράφει ἐπάνω: «Ἡ ὀμορφότερη ἀπὸ τὰ πάρη».

Ἐπειτα ἔρχεται στὴ Φθία στὸ παλάτι τοῦ Πηλέα καὶ, χωρὶς νὰ τὴν παρατηρήσουν, τὸ κατακυλᾷ ἔξω στὸ τραπέζι, πού ἔτρωγαν οἱ θεοί. Ἐφυγε ἔπειτα βιαστικά.

Μόλις εἶδαν τὸ χρυσὸ μῆλο καὶ ὅ,τι ἔγραφε ἐπάνω, ὅλες οἱ θεές ἤθελαν νὰ τὸ πάρουν. Καθεμιὰ νόμιζε πῶς ἦταν ὀμορφότερη ἀπ' ὅλες τὴς ἄλλες. Σὰν ἔρχισαν ὅμως νὰ μαλλώνουν οἱ τρεῖς μεγαλύτερες θεές, οἱ ἄλλες τραβήχτηκαν στὴν ἄκρην.

Ἡ Ἥρα ὅμως, ἡ γυναῖκα τοῦ Δία, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ κόρη του, καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἡ θεὰ τῆς ὀμορφότητος, δὲν ὑποχωροῦσαν ἡ μιὰ στὴν ἄλλη. Ἡ καθεμιὰ ζητοῦσε τὸ μῆλο γιὰ τὸν ἑαυτὴ της.

Ὁ Ποσειδῶνας, σὰν πεθερὸς καὶ πατέρας τῆς νύμφης, δυσανεστῆθη καὶ πού χαλνοῦσε ἔτσι ἡ διάθεσις καὶ τὸ τραπέζι τῆς χαρᾶς, γιὰ ἓνα μῆλο, ἃς ἦταν καὶ χρυσό, καὶ εἶπε:

—«Τὶ μαλλώνετε ἔτσι καὶ χαλνᾶτε καὶ τὴ δικιά σας καὶ τὴ δικιά μας τὴ διάθεσιν; Νὰ ὁ Δίας! Σὰν μεγαλύτερος θεός, πού εἶναι, τὰ ξέρει ὅλα. Δὲ ρωτᾶτε αὐτὸν ποῖα νὰ πάρῃ τὸ μῆλο;»

Οἱ τρεῖς θεές κοιτάζαν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Ἡ γνώμη τοῦ Ποσειδῶνα ἄρρεσε καὶ στὴς τρεῖς.

Ὁ Δίας γιὰ νὰ μὴν ἀκούῃ τὴ φιλονικία τῶν θεῶν γιὰ τὸ μῆλο, εἶχε τραβήχτῃ στὴν ἄκρην τοῦ τραπέζι, ἔπινε τὸ νέκταρ τοῦ σιγὰ σιγὰ καὶ ἔβλεπε τὸ καλοφτιασμένο παλάτι τοῦ Πηλέα. Ἐφ' ὅτου τοῦ πόσο εἶχαν προσδέξῃ οἱ ἀνθρώποι, ἀφ' ὅτου ὁ Προμηθεὺς τοὺς εἶχε φέρει ἀπὸ τὸν Ὀλύμπο τὴ φωτιά. Προσπαθοῦσε νὰ ξεδιαλύνῃ ἂν καμιά μέρα δὲ θὰ μπορέσουν οἱ ἀνθρώποι νὰ κατασκευάζουν κεραυνούς, ὅπως ὁ γιὸς του ὁ Ἡρακλῆς, καὶ νὰ τοὺς εἰσάγουν ἀπὸ μακριὰ στοὺς ἐχθρούς τους, ὅπως αὐτός. Ἄν δὲ θὰ μπορέσουν μιὰ μέρα νὰ πετοῦν στὸν ἀέρα, ὅπως οἱ περήφανοι ἀετοὶ του, ἢ νὰ ἀνεβοκατεβαίνουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὴ γῇ, ὅπως τόσο συχνὰ τὸ ἔκανε ὁ ἴδιος. Ἄν δὲ θὰ ἔτρεχαν ἐπάνω στὴν ἔρηρὰ τὸσο γρήγορα, ὅσο ὁ Ἑρμῆς μὲ τὰ φτερωτὰ πέδιλά του. Ἄν δὲ θὰ ἔβρισκαν μέσο νὰ στέλνουν μακριὰ καὶ ἀμέσως μηνύματα ὁ ἕνας ἀνθρώπος στὸν ἄλλο, ὅπως τώρα ἔφ' ὅτου μηνύματα τοῦ ἡ φτερωτῇ θεᾷ Ἰρίδα. Συλλογιζόμενοι ἂν μιὰ μέρα δὲ θὰ ταξίδευαν οἱ ἀνθρώποι καὶ δὲ θὰ ἔτρεχαν κάτω βαθιὰ στὴ θάλασσα, ὅπως ὁ ἀδερφός του ὁ Ποσειδῶνας, καὶ ἂν δὲ θὰ ἔβλεπαν ἀπὸ τὴ γῇ κάτω πρὸ μακριὰ ἀπὸ τὸν ἴδιον, στὸν οὐρανὸ τ' ἄστρα καὶ δὲ θὰ μπορούσαν νὰ μετρήσουν ἓνα ἓνα ὅλα τ' ἄστρα τοῦ Γαλαξία, πού ἄρχισε νὰ τὰ μετρά καὶ ὁ ἴδιος, καὶ σταμάτησε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἀκόμη, γιατί τόσο πολλὰ τοῦ φάνηκαν, πού ἔφ' ὅτου τὸ θάρρος καὶ τὴν ὑπομονή του.

Δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει τὴ σκέψιν τοῦ αὐτοῦ ὅλη, ὅταν παρουσιάστηκαν μπροστά του οἱ τρεῖς θεές.

Μόλις οἱ τρεῖς θεές εἶπαν στὸ Δία τί ἤθελαν ἀπ' αὐτὸν καὶ ὁ Δίας, στενοχωρημένος καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλαν σκέψιν του, τὰ βρῆκε σκοῦρα πάλι.

Δὲν ἤθελε νὰ δυσανεστῇ τὴν γυναῖκα του, γιὰ νὰ μὴ θυμώσῃ μαζί του καὶ τοῦ κάμῃ καμιά ἀπὸ τὴς ἱστορίας, πού δὲν τὴς θυμόταν μὲ εὐχαρίστησιν τοῦ ὁ Δίας. Δὲν ἤθελε νὰ κακοχαρδίσῃ τὴν κόρη του, πού τὸν ἀγαποῦσε καὶ τὸν περιποιούνταν πολὺ περισ-

σώτερο απ' όλους τους άλλους. Η 'Αφροδίτη πάλι ήταν ή θεά της όμορφιάς: πώς να δώσει το μήλο σε άλλην;

Καταστεναχωρήθηκε ο Δίας. Στην άπορία του επάνω γύρισε και κοίταξε έξω από το παράθυρο του παλατιού. Σάν θεός, που ήταν, είδε μακριά, κοντά στον 'Ελλάσποντο, στη Μικρασία, επάνω στο βουνό της 'Ιδης ένα βασιλόπουλο. Έπαιζε φλογέρα και διασκεδάζε άμέριμνα ξαπλωμένο στον 'ισκίο ενός δέντρου.

«Αυτός δουλεύει δέν έχει, είπε με το νοῦ του. "Ας τὰ ξεμπερδέψω αυτός».

Γύρισε τότε κι έδειξε στις τρεις θεές το βασιλόπουλο κι είπε:

—(Νά πάτε στο βασιλόπουλο εκείνο. Δώστε του το μήλο, και εκείνο ας το δώσει στην όμορφότερη από σας.)

Οι τρεις θεές έτρεξαν άμέσως στην 'Ιδη και παρου-

σιάστηκαν στο βασιλόπουλο, που έπαιζε τη φλογέρα. Το βασιλόπουλο αυτό ήταν ο Πάρης, ο γιός του Πριάμου, του βασιλιά της Τροίας, που ήταν μεγάλη πόλη, με δυνατό και ψηλά κάστρα.

Η Τροία βρισκόταν έξω από τον 'Ελλάσποντο κοντά στην 'Ιδη.

Ο Πάρης ξαφνίστηκε, άμα είδε τις τρεις θεές. Άφησε τη φλογέρα κι άκουσε με πολλή προσοχή την ιστορία του μήλου και τι ζητούσαν οι τρεις θεές.

—«Εμένα, δώσε το,» είπε η 'Ηρα. «Θά σε κάνω μεγάλο βασιλιά, να βασιλεύεις σε πολλούς λαούς.

—«Εμένα δώσε το,» είπε η 'Αθηνά. «Θά σε κάνω σοφό άνθρωπο και μεγάλο τεχνίτη, να σε δρεάζουν και να σε τιμούν όλοι οι άνθρωποι.»

—«Δώσε το εμένα,» είπε στο τέλος η 'Αφροδίτη. «Θά σε κάνω πλούσιο χωρίς να κοπάσεις και θά σε παντρεύω με την όμορφότερη γυναίκα του κόσμου.»

Ο Πάρης δέ δίστασε καθόλου. Έδωσε το μήλο στην 'Αφροδίτη. Γι' αυτό έπειτα η 'Αφροδίτη τον

βοήθησε να αρπάξει τους θησαυρούς του Μενελάου, του βασιλιά της Σπάρτης, και να κλέψη τη γυναίκα του, την 'Ελένη, που ήταν ή όμορφότερη γυναίκα της εποχής εκείνης. Έτσι δόθηκε άφορμή ν' ανάψει ο Τρωικός πόλεμος, όπου δοξάστηκε το παιδί του Πηλέα και της Θέτιδας.

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

Υστερα από ένα χρόνο η Θέτιδα γέννησε ένα αγόρακι, που τ' όνόμασαν 'Αχιλλέας. Ο Πηλέας κι η Θέτιδα τ' αγαπούσαν πολύ.

Μιά νύχτα ξύπνησε ο Πηλέας ξαφνικά, έπειδή είδε κακό όνειρο. Παρατήρησε και δέν είδε τη γυναίκα του πλάι του. Γυρίζει και βλέπει την κούνια του παιδιού. Ήταν άδεια. Σηκώθηκε κι άρχισε να γυρεύη στο παλάτι μέσα τη Θέτιδα και τον 'Αχιλλέα. Δέν τους έβρισκε πουθενά. Στο τέλος κάποιος φως και καπνός, που έβγαине από τη χαλαμάδα μιας πόρτας, τον έκαμε να πάη κατά κεί. Άνοιξε την πόρτα και τί να ιδῇ!

Μέσα στις φλόγες μεγάλης φωτιάς η Θέτιδα καψάλιζε και έκαιε τον 'Αχιλλέα, που έκλαιε. Με φρίκη και με θυμό όρμα ο Πηλέας σπρώχνει τη Θέτιδα κι αρπάζει το παιδί από τα χέρια της.

—«Νά φύγης γρήγορα από το παλάτι μου!» της είπε.

Η Θέτιδα ήθελε να του μιλήση και ν' άπαντήση, ο Πηλέας όμως εξαγριωμένος, όπως ήταν, δέν την άφησε να βγάλη μιλιάν.

—«Φύγε, κακή νεράιδα! Φύγε! Δέ θέλω τίποτε ν' άκούσω!»

—«Μά είναι για το καλό του παιδιού!» έκαμε να πῇ η Θέτιδα.

—«Γι'ά το καλό του παιδιού! Γρήγορα να φύγης, γιατί δέν ξέρω τί μπορεί να γίνη εδώ!» Και την έσπρωξε δυνατά. Η Θέτιδα

θύμωσε κι έφυγε. Κι όμως ο Πηλέας δέν είχε δίκαιο. Βιάστηκε πολύ.

Η Θέτιδα, σάν κόρη θεού κι άθάνατη ή ίδια, ήθελε να κάμη και το γιό της άθάνατο. Γι' αυτό τον έφερε στο άπόκεντρο εκείνο μέρος του παλατιού, άναψε φωτιά και καψάλι-

ζε το κρέας του παιδιού για να το κάμη άθάνατο. Είχε φέρει άμυλητο κι άθάνατο νερό, το νερό του ποταμού του 'Αδη, που τον έλεγαν Στύγα. Το νερό αυτό το φοβούνταν κι οι θεοί άκόμη. Γι' αυτό αν άρπίζονταν σ' αυτό, δέν τολμούσαν να πατήσουν τον όρκο τους.

Σ' αυτό βουτούσε η Θέτιδα τον 'Αχιλλέα για να γίνη το σώμα του άτρωτο. Άφου καψάλιζε καλά το μωρό, το έπιανε με τα δάχτυλά της από τις φτέρνες και το βουτούσε στο νερό εκείνο.

Σάν έφυγε θυμωμένη η Θέτιδα, ο 'Αχιλλέας είχε γίνει πιά άτρωτος. Μόνο στις φτέρνες απ' εκεί που τον βαστούσε ή μητέρα του, σάν τον βουτούσε στο άθάνατο νερό, μπορούσε να πληγωθῇ, γιατί το μέρος εκείνο δέν άγγιζε στο νερό της Στύγας.

Όταν έμαθε την αλήθεια ο Πηλέας μετάνιωσε και ζήτησε να γυρίση πίσω ή Θέτιδα. Εκείνη όμως του άπάντησε ότι το παιδί της έγινε άτρωτο και άθάνατο και ότι δέν είναι πιά καμιά ανάγκη να ξαναγυρίση. Ο Πηλέας τότε έδωσε τον 'Αχιλλέα να τον αναθρέψη ο φίλος του Φοίνικας. Και σάν άποφάσισε να πάη μαζί με τον 'Ιάσωνα στην 'Αργοναυτική Έκστρατεία, έφερε τον 'Αχιλλέα και τον παράδωσε στον Κένταυρο Χείρωνα, που είχε αναθρέψει τόσους και τόσους ήρωες.

Άφου γύρισε ο Πηλέας από την έκστρατεία, πήρε τον 'Αχιλλέα από τον Χείρωνα και τον έφερε στο παλάτι του. Ο 'Αχιλλέας ήταν πιά δυνατό παλικάρι. Σάν ο πατέρας του διηγούνταν τα κατορθώματα των 'Αργοναυτών, ο 'Αχιλλέας έλεγε:

—«Δέ θάρρη και για μένα καμιά περίσταση, που να κάμω μεγάλα έργα, και να δοξασθώ κι εγώ!»

Βρέθηκε ή περίσταση αυτή. Ήταν ο Τρωικός πόλεμος.

Ο ΠΑΡΗΣ ΚΛΕΒΕΙ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ

Ο Πάρης χρόνια και χρόνια περίμενε πότε ή θεά 'Αφροδίτη θά κη-ούσε το λόγο της.

Μιά μέρα, που 'χε άνεβῇ πάλι στο βουνό της 'Ιδης, άποκο' ήθη στον 'ισκίο ενός πλατανού. Στο όνειρό το είδε τη θεά 'Αφροδίτη πώς ήρθε να του πῇ, ότι ι ν καιρός να κρατήση το λόγο της, και πώς έπρεπε να ταξιδέψη ο Πάρης στην 'Ελλάδα, να πάη στη Σπάρτη και να κλέψη τη βασίλισσα της Σπάρτης 'Ελένη. Ο Πάρης ξύπνησε άμέσως και κατέβηκε στην Τροία. Πῆγε κι είπε στον πατέρα του Πρίαμο, ότι σκόπευε να κάμη μακρινό ταξίδι, χωρίς να του πῇ και πού θά πάη.

Ο Πρίαμος δέ θέλησε να τον αφήση. Την ημέρα που γεννήθηκε το παιδί αυτό, ή μητέρα του είδε κακό όνειρο. Είδε πώς βγήκε φωτιά από την κούνια του μωρού, που έκαψε όλο το παλάτι και κατέστρεψε όλη τη χώρα. Το όνειρο το θυμούνταν καλά ο γέρο Πρίαμος, ήξερε ότι ο Πάρης δέν είχε καλά φυσικά

και φοβούνταν μήπως του φέρη καμιά φωτιά και μεγάλη συμφορά στο κεφάλι του. Γι' αυτό δέν ήθελε να τον αφήση να φύγῃ, να πάη στα ξένα, μήπως γίνη αίτια κακού. Σάν να α' άνέντευε όλα ο Πρίαμος.

Ο Πάρης όμως δέν άκουσε τον πατέρα του. Έφυγε κρυφά με ένα καράβι και πήγε στην 'Ελλάδα. Πέρασε από πολλές πολιτείες και στα τελευταία πήγε και στη Σπάρτη.

Ο Μενέλαος, ο βασιλιάς της Σπάρτης, κι ή γυναίκα του ή 'Ελένη τον δέχτηκαν καλά και τον φιλόξενησαν πολλές μέρες. Στο άναμεταξύ ο Μενέλαος είχε μια βιαστική δουλειά κι έφυγε για την Κρήτη. Βρίσκει τότε καιρό ο Πάρης, άρπάζει την 'Ελένη και πολλούς από τους θησαυρούς, που είχε ο Μενέλαος, και φεύγει με το καράβι του στην Τροία.

Όταν τους είδε ο Πρίαμος, θύμωσε πολύ κι ήθελε να διώξῃ τον Πάρη και την 'Ελένη από την Τροία. Η 'Ελένη όμως του μίλησε τόσο καλά κι ευγενικά, που ο Πρίαμος λίγο λίγο άλλάξε γνώμη και τους φησε να μείνουν στην Τροία.

Σάν γύρισε ο Μενέλαος από την Κρήτη κι έμαθε το κακό, που του έγινε, θύμωσε πολύ. Τρέχει στον άδερφό του, τον 'Αγαμέμνονα, που ήταν βασιλιάς στη Μυκήνα, και του διηγήθηκε τί του συνέβηκε. Ο 'Αγαμέμνονας είπε, πώς αυτό, που έκαμε ο Πάρης, είναι προσβολή σ' όλους τους 'Ελληνες. Προσκάλεσε στη Μυκήνα όλους τους πύδ τολμηρούς βασιλιάδες της 'Ελλάδας σε συνέλευση.

Σάν ήρθαν όλοι, τους είπε πώς ο Πάρης πρόσβαλε όχι μονάχα το Μενέλαο, μα κι όλη την 'Ελλάδα. «Όλοι θυμάσαν κι άπαφάσισαν να πολεμήσουν με τους Τρωάδες, να τιμωρήσουν τον Πάρη, και να πάρουν πίσω την 'Ελένη.

Ο 'Αγαμέμνονας διαίρεστηκε άριστράτηγος κι όι προετοιμασίες άρχισαν. Σε λίγο εκατό χιλιάδες 'Ελληνες και χίλια διακόσια πλοία μαζώχτηκαν στην Αΰλιδα της Βοιωτίας, όπως είχε συμφωνηθῇ. Τα καλύτερα παλικάρια της 'Ελλάδας είχαν έρθει εκεί.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

ΥΠΟ

ΕΜΜ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ

Διευθυντού της Σχολικής 'Υγείνης έν τῷ 'Υπουργ. της Παιδείας καθηγητού κλπ. Σχήμα μέγα 8ον, σελ. 350, εικ. 106, πίνakes 77, επί έκλεκτου χάρτου. Βοσ-βείον 'Ακαδημίας Αθηνών. (1931).

ΤΙΜΗ ΔΡ. 150.—

Το όλον σύγγραμμα διαίρεείται εις επτά μέρη: Το α' μέρος περιλαμβάνει την Εισαγωγήν μετά της περιγραφής της προόδου και της διεθνούς κινήσεως της Παιδολογίας και Σχολικής 'Υγείνης εις όλον τον κόσμον.

Το β' μέρος περιλαμβάνει την 'Υγιεινήν των Διδασκηρίων. Τα κεφάλαια τούτου ενδιαφέρουν πάντα εκπ. λειτουργόν, άρχι-τέκτονα και ιατρον, διότι έκτίθενται αί ελληνικαί άπόψεις περί του καταλλήλου προσανατολισμού, έμβαδού, φωτισμού, αερισμού κτλ. των διδασκηρίων.

Εις το γ' μέρος περιγράφεται ή 'Υγιεινή του μαθητού. Η σωματική ανάπτυξις του ελληνόπαιδος, ή άτομ. 'Υγιεινή, ή νοσηρότης, ή 'Υγιεινή της διδασκαλίας κτλ. λεπτομερώς εις ειδικά κεφάλαια αναπτύσσονται.

Η 'Υγιεινή του Διδασκάλου άποτελεί το δ' μέρος. Επίσης ή άπαραίτητος σήμερον Διδασκαλία της 'Υγείνης εις τὰ σχολεία άπήτησε την άφιέρωσιν εις αυτήν ολοκληρου του ε' μέρους του βιβλίου. Ως βον μέρος περιλαμβάνεται ή περιγραφή των Σχολικών 'Ιδρυμάτων Κοινωνικής 'Υγείνης και Προνοίας (μαθ. ιατρικών, συστητών, παιδικών έξοχών, λουτρών, υπαι-θρίων σχολείων κτλ.) άπαραιτήτων πλέον σήμερον, και ως τελευταίον 7ον μέρος ή Σχολιαστική 'Υψηρεία.

Βυζαντινές 'Ιστορίες

*Από το δρόμνυμον βιβλίον

Παιδική Βιβλιοθήκη
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΤΟ ΥΓΡΟ ΠΥΡ

Μέσα στα όπλα, στις μηχανές και, γενικά, στα μέσα του πολέμου, το υγρό πυρ είναι από τα πιο περίεργα και θαυμαστά ευρήματα του ανθρώπου. Το Βυζάντιο, σ' όλο σχεδόν τον καιρό της άκμης του, χρησιμοποίησε το τρομερό αυτό όπλο, που ήταν το φόβητρο των εχθρών, στη στεριά και στη θάλασσα. Ίδιως στη θάλασσα, το υγρό πυρ ήταν αποτελεσματικό όπλο, γιατί μπορούσε σε λίγη ώρα, όταν βοηθούσε ο αέρας κι ο τόπος, να κατακάψει όλο τον εχθρικό στόλο. Ειδικά πλοία, που λέγονταν πυρφόρα,

μιά τους άκρη ήταν βουτηγμένη μέσα σε μεγάλο καζάνι από το τρομερό μίγμα· ή άλλη άκρη έστελνε τη φλογισμένη εκείνη βροχή επάνω στο καταστρώμα του εχθρικού πλοίου, κατακαίοντας κι εξολοθρεύοντας όλα. 'Επιδέξιοι πυρπολητές κατεύθυναν το τρομερό αυτό υγρό από το ένα πλοίο στ' άλλο. Κάποτε τα χελάνδια είχαν τέτοιους σίφωνες στην πρύμνη και στις πλευρές και τότε πιά ήταν αληθινές θανατηφόρες μηχανές. Σε μιά έκστρατεία του Νικηφόρου Φωκά, του μεγάλου βυζαντινού βασιλιά, έλαβαν μέρος περισσότερα από δυό χιλιάδες χελάνδια του είδους αυτού!

Μολονότι χρόνια και χρόνια προσπαθούν να μαντέψουν τον τρόπο, που γινόταν το υγρό πυρ, είναι δύσκολο να μιλήσει κανείς με βεβαιότητα, πώς παρασκευάζονταν, γιατί οι αυτοκράτορες φύλαξαν το μυστικό τους με μεγάλο ζήλο κι οι χρονογράφοι της εποχής εκείνης, δεν μπόρεσαν να μάς μεταδώσουν καμιά σωστή πληροφορία. 'Όσο είναι βέβαιο, πώς η πολεμική αυτή μηχανή έπαιξε πολύ σπουδαίο ρόλο στην ιστορία του Βυζαντίου και στάθηκε ή σοβαρότερη αιτία, που δεν ξαπλώθηκαν πολύ, έπειτα από τον έβδομο αιώνα, οι Σαρακηνοί. Οι Βυζαντινοί κράτησαν,

ήταν εφοδιασμένα με ιδιαίτερα μηχανήματα κατάλληλα να εξακοντίζουν το υγρό πυρ.

Την απόκρυφη αυτή εφεύρεση την έφερε, καθώς λένε, στο Βυζάντιο, τον έβδομο αιώνα, ένας καλόγερος από τη Συρία, ο Καλλίνικος, κι οι αυτοκράτορες, που έννόησαν άμέσως τη μεγάλη της αξία, την κατάταξαν στα πολυτιμότερα μυστικά του Κράτους.

Στην πλώρη κάθε χελάνδιου, δηλαδή μεγάλου βυζαντινού πλοίου, με τέσσερις σειρές κουπιά, ήταν τοποθετημένη σαν προτομή ή κεφαλή ενός λιονταριού ή άλλου άγριου ζώου, καμωμένη από μπρούντζο και με στόμα ανοιχτό, που τρώμαζε αν την έβλεπες. Από το στόμα αυτό έβγαιναν έξω σωλίνες, εύκολούγιστοι και μακροί, με ντύσιμο απέξω μεταλλικό, κι εύμεταχειρίστοι, που λυγούσαν, όπως απαιτούσε κάθε φορά ή ανάγκη. Ήταν να πούμε, σαν τους σωλίνες, που έχουν σήμερα οι πυρσοβεστικές άντλίες, και τους έλεγαν σίφωνες. Ή

καθώς είπαμε, με μεγάλη επιμέλεια το μυστικό της κατασκευής του υγρού αυτού κι οι αυτοκράτορες άφηναν πάντα άκριβη παραγγελία μες στις διαθήκες τους να φυλάζουν αυστηρά κι οι διάδοχοί τους το μυστικό.

Σήμερα ο ένας επιμένει πώς το κατασκεύαζαν με μαρούτι άλλος με πετρέλαιο, κι' άλλος με νέφτι. 'Όμως το πιθανώτερο είναι πώς το υγρό πυρ δεν ήταν ή ίδια πάντα σκευασία, αλλά με τ' όνομα αυτό έννοούσαν οι Βυζαντινοί μεγάλο πλήθος παρασκευασμάτων-πυρπολικών, έκρηχτικών και λοιπών.

Έκτός από τους σίφωνες, ήταν κι άλλοι πολλοί τρόποι για να μεταχειρίζονται το υγρό πυρ. Το έκσφενδόνιζαν επάνω στα καταστρώματα των καραβιών και μέσα στις πολιορκημένες πολιτείες με ιδιαίτερα μηχανήματα, που έμοιαζαν με σφεντόνες και σκορπούσαν με μιά ριζιά μεγάλη ποσότητα ρευστής φωτιάς κλεισμένης μέσα σ' ένα δοχείο. 'Επάνω

κάτω, σαν τις σημερινές χειροβομβίδες! Το περιεχόμενο του δοχείου έπαιρνε φωτιά από κάποιο φυτίλι που είχαν επιδέξια τοποθετήσει ή κι από μόνη την τριβή του αέρα και σκορπούσε μιά πύρινη βροχή επάνω στους άμοιρους εχθρούς.

Το υγρό πυρ το εξακοντίζουν και μ' άλλους τρόπους και συχνά μέσα σε κάτι μικρούς σωλίνες, που λέγονταν χειροσίφωνες. Μά, φαίνεται, πώς ο πιο συνηθισμένος τρόπος ήταν να ρίχνουν τη φωτιά αυτή μέσα σε γιάλινα ή πήλινα βλήματα, που τινάζαν με το χέρι ή με ιδιαίτερες σφεντόνες. Σήμερα, στα μουσεία, μπορείς να βρής τέτοιου είδους μπόμπες, που διασώθηκαν ως τώρα. Είναι κάτι πήλινα, στρογγυλά δοχεία, σαν ένα ρόδι ή σαν ένα μικρό καρπούζι, με μιά μικρή τρύπα στο πίσω μέρος, εκεί που προσάρμοζαν το φυτίλι. Με τους τρόπους αυτούς χρησιμοποιούσαν οι Βυζαντινοί τη φοβερή τους εφεύρεση κι είχαν κι άλλη μέθοδο να την κάνουν αποτελεσματική: στις ναυμαχίες, π.χ. πλευρίζαν στο εχθρικό πλοίο, το περιέχοναν με πετρέλαιο ή νέφτι κι ύστερα του έριχναν το υγρό πυρ. Τότε σωτηρία δεν είχε! Καράβι ή οικοδομή γίνονταν σε λίγη ώρα στάχτη.

Ο εχθρός, για να προφυλαχτεί σιέπαζε τα καράβια του με μεταλλινές πλάκες ή σφύριζε επάνω στα καταστρώματα πολύ άμμο για να πνίξη τη ρευστή φωτιά. 'Όμως το όφελος δεν ήταν μεγάλο. Το υγρό πυρ στάθηκε σπουδαίο όπλο για τους Βυζαντινούς και φόβητρο για τους Σαρακηνούς, που δεν έβρισκαν κανένα τρόπο να προφυλαχτούν. Οι χρονογράφοι εκείνης της εποχής, που καταγράφαν όλα τα σπουδαία γεγονότα του καιρού τους, μάς μεταδίνουν περιέργες πληροφορίες για τις ναυμαχίες, όπου χρησιμοποιούσαν το υγρό πυρ. Φαίνεται πώς ήταν από τα πιο θαυμαστά ευρήματα, που σοφίστηκε ο άνθρωπος. (Κατά τον Σουλμπερτζέ).

ΠΩΣ ΔΙΑΛΕΓΟΝΤΑΝ ΟΙ BYZANTINES ΒΑΣΙΛΙΣΣΕΣ

Όταν ή αυτοκράτειρα Ειρήνη θέλησε να στεφάνωση το γιό της έστειλε σ' όλο το Κράτος αποσταλμένους ν' ανακαλύψουν και να φέρουν στην πρωτεύουσα τις ωραιότερες κόρες της αυτοκρατορίας. Για να θέσει κάποια όρια στην έκλογή τους και για να ευνόλη την αποστολή τους, ή αυτοκράτειρα φρόντισε να όρίση την ηλικία και το ανάστημα, που έπρεπε να έχουν οι υποψήφίες αυτές βασίλισσες, όπως και το μέγεθος του παπουτσιού, που θα φορούσαν· κάτι δηλαδή ανάλογο με το γνωστό παραμύθι, που ίσως γήθηκε στη φαντασία του λαού. Με τις οδηγίες αυτές οι αποσταλμένοι της αυτοκρατορίας πήραν δρόμο και από τόπο σε τόπο έφτασαν μιά βραδιά σ' ένα χωριό της Παφλαγονίας στον Πόντο. Βλέποντας από μακριά ένα μεγάλο κι όμορφο σπίτι, που φαινόταν ότι ήταν κάποιου πλούσιου νοικοκύρη, αποφάσισαν εκεί να καταλύσουν. Ο νοικοκύρης του σπιτιού ήταν ένας άγιος άνθρωπος, που από τις έλεημοσύνες του στους φτωχούς είχε καταντήσει πάμφτωχος κι αυτός. Μολαταύτα υποδέχτηκε καλά

τους αποσταλμένους του αυτοκράτορα και φωνάζοντας τη γυναίκα του της είπε: «Κοίταξε να μάς έτοιμάσες ένα καλό τραπέζι.» Κι εκείνη, άσχημα μπλεγμένη με την προσταγή αυτή, του άπαντά: «Πώς θέλεις να έτοιμάσω φαγητά και τραπέζι; Με τον τρόπο, που φρόντισες για την περιουσία σου δεν έμεινε στο κοτέτσι μας ούτε ένα πουλερικό. (Πήγαινε, της είπε ο άγιος άνθρωπος, άναψε τη φωτιά, στρώσε το τραπέζι μας το καμωμένο από έλεφαντόδοντο και συγύρισε τη μεγάλη τραπέζα μας· ο Θεός θα φροντίσει κάτι να μάς στείλη να φάμε.)» Κι αληθινά ο Θεός φρόντισε, κάτι βρέθηκε να φάνε και στην ώρα που έτρωγαν τα φρούτα οι αποσταλμένοι, πολύ εύχαριστημένοι με τον τρόπο που τους φιλοξένησε, ρώτησαν το γέρο για την οικογένεια και βρέθηκε ακριβώς να έχη τρεις κόρες της παντρειάς. «Ο αυτοκράτορας προστάζει, είπαν οι αποσταλμένοι, να παρουσιαστούν οι θυγατέρες σου να τις δούμε, γιατί τέτοια διαταγή πήραμε από το βασιλιά, να μη μείνη κόρη της παντρειάς σ' όλο το κράτος χωρίς να τη δούμε.»

Παρουσιάστηκαν· ήταν χαριτωμένες· και μιά απ' αυτές, ή Μαρία, είχε την ωριμένη εκείνη ηλικία, το ανάστημα, που ήθελαν και μπορούσε να φορέση το παπούτσι που έφεραν μαζί τους.

Καταμαγεμένοι από το ευρημά τους οι αποσταλμένοι πήραν μαζί τους όλη την οικογένεια στην Πόλη. Καμιά δωδεκαριά άλλες κόρες είχαν μαζευτεί εκεί, όλες πολύ όμορφες κι οι περισσότερες από οικογένειες πλούσιες κι άριστοκρατικές. Γι' αυτό οι όμορφες αυτές κοίταξαν στην αρχή με κάποια περιόριση τη νιοφερμένη κοπέλα. Αυτή όμως, που φρόνησε τη νιοφερμένη κοπέλα. Αυτή όμως, που καθόλου ανόητη, είπε μιά μέρα στις άλλες: «άγαπητές μου, ας δώσω με μιά άμοιβαία υπόσχεση. 'Όποια θελήσει ο Θεός να γίνει βασίλισσα, ας υποσχεθώ να φροντίσω ν' αποκαταστήσει τις άλλες.»

Μιά κόρη στρατηγού της άπάντησε περήφανα τότε: «'Ω! εγώ είμαι ή πλουσιώτερη, ή ωραιότερη και από καλύτερη οικογένεια από όλες σας· βέβαια έμένα θα πάρη γυναίκα του ο αυτοκράτορας. Σεις οι άλλες, φτωχά κορίτσια από άσχημη οικογένεια, δεν έχετε παρά μόνο την όμορφιά σας, μπορείτε από τώρα να κόψτε κάθε έλπίδα σας.» Και όμως, όπως ήταν φυσικό ή άκατάδεχτη αυτή κόρη τιμωρήθηκε ή την περιφρόνηση, που έδειξε για τις άλλες. Όταν οι υποψήφίες παρουσιάστηκαν μπροστά στην αυτοκράτειρα, το γιό της και τον πρωθυπουργό, της είπαν άμέσως: «Είσαι ωραία, κοπέλα μου, γό, της είπαν όμως για βασίλισσα.» Η Μαρία άπεναντίς κέρδισε άμέσως την καρδιά του νέου αυτοκράτορα κι αυτήν διάλεξε για γυναίκα του.

Αυτός ήταν, όπως το μαρτυρούν κι άλλα παρόμοια ανέκδοτα, ο συνηθισμένος τρόπος, που γίνονταν οι ανάγκες των βασίλισσες. 'Απ' αυτό όπωσδήποτε καταλαβαίνουμε ότι οι αυτοκράτορες δε φρόντιζαν και πολύ αν ή βασίλισσα θα ήταν κόρη από άριστοκρατική οικογένεια, και μιά όμορφη κοπέλα· τους φαινόταν καλή για να γίνει αυτοκρατορίσσα. 'Απ' αυτό όμως συμπεραίνουμε ακόμη ότι οι έπίσημες τελετές, που συνάδευαν το γάμο και τη στέψη έφταναν να δώσουν στη μελλοντική βασίλισσα ένα δλωσδιόλου νέο χαρακτήρα και να μεταβάλουν μιά φτωχή κι άσχημη κοπέλα σε γυναίκα άνώτερη, ζωντανή ένσάρκωση της παντοδυναμίας. (Κατά τον Κ. Ντήλ).

Τὰ νέα βιβλία τὰ ἐκδοθέντα κατὰ τὸν μῆνα μετὰ συνοπτικῆς ἀναζύσεως τοῦ περιεχομένου των

Φιλολογικὴ μῆσις Αἰμ. Φαγκέ. Μετάφρασις Γερ. Βόκου. Δρ. 50.—

Ὁ Γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς Αἰμίλιος Φαγκέ διὰ τοῦ βιβλίου του αὐτοῦ κατάρθωσε συνολικῶς νὰ δώσῃ παραστατικὴν εἰκόνα τῆς καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας διανοητικῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐσημειώθη εἰς τὰ διάφορα ἔθνη. Ἐν εἶδος παγκοσμίου γραμματολογίας, ἀλλὰ με σκοπὸν ὅπως καταστή εἰς τὸ πολὺ κοινὸν εὐχάριστος. Δὲν πρόκειται περὶ ξηρᾶς διδακτικῆς ὕλης, ἀλλὰ περὶ χαρακτηρισμῶν γενικῶν, οἱ ὅποιοι ἐκτὸς τῆς κριτικῆς ἀξίας ἔχουν καὶ τὸ προσὸν τῆς ἀπλῆς διατυπώσεως. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ βιβλίου τοῦτου ἀκόπως μυεῖται εἰς τὴν λογοτεχνίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην ὅλων τῶν ἐποχῶν. Ἐν τέλει εἰς τὸ βιβλίον ὑπάρχει προσθήκη περὶ τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας. Ἡ ἐκδοσις ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου εἶνε πλουσίας εἰκονογραφημένη.

Βυζαντινὲς ἱστορίαι, Ντὴλ—Σλουμπερτζέ. Δεδεμένον. Δρ. 40.—

Αἱ ἐκλεκτότεραι σελίδες αἱ ὁποῖαι ἐγράφησαν ἀπὸ τοὺς Γάλλους Βυζαντιολόγους Ντὴλ καὶ Σλουμπερτζέ ἀποτελοῦν τὸν νέον τόμον τῆς Β' σειρᾶς τῆς Παιδικῆς Βιβλιοθήκης. Αἱ ἱστορίαι αὗται, ἀφηγήσεις ἐνδιαφερόμεσαι, ἀνάγονται ὅχι μόνον εἰς τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας, ἀλλὰ ἀπεικονίζουν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Βυζαντίου, καὶ τὴν ἐπιστημὴν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν ἡ ὁποία εἰς τὸ ἀναγνωστικὸν κοινὸν εἶνε σχεδὸν ἀγνώστος. Ἐκ τῶν περιεχομένων σημειοῦμεν ἰδιαιτέρως τὰ περὶ Ἀκαθίστου ὕμνου, Βασιλείου Βουλγαροκτόνου, οἱ Βυζαντινοὶ εἰς τὰ Βαλκάνια, Πῶς ἐπενοῦσαν τὴν ἡμέραν τῆς μίας Βυζαντινῆς ἀρχόντισσας, Πῶς ἐξέλεξαν τὰς βασιλίσσας.

Dernburg Σύστημα Ρωμαϊκοῦ Δικαίου. Μετάφρασις Γ. Δουβουνίου. Δρ. 100.—

Ὁ συγγραφεὺς σοφὸς ἐρευνητὴς τῶν Ρωμαϊκῶν πηγῶν τοῦ Δικαίου εἶνε ἄμα γνώστης καὶ τῶν νεω-

τέρων νομοθεσιῶν, συνοψίζων τὴν θεωρίαν μετὰ τῆς πράξεως. Ὁ συνδυασμὸς οὗτος καθιστᾷ τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαραίτητον διὰ τὸν Ἕλληνα νομικὸν καὶ τοὺς σπουδαστάς, συντείνει δὲ εἰς τὴν χρησιμότητα ἡ σαφὴς καὶ ἡ βοήθει τὴν ἐπιστημονικὴν κατανοήσιν καὶ ἡ γλαφυρότης τῆς μεταφράσεως. Τὸ ἔργον συνοδεύουν παραπομπαὶ καὶ ἀναλύσεις τοῦ νεωτέρου ἑλληνικοῦ δικαίου περιλαμβανομένων σχεδὸν ὅλων τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ ἀστικὸν δίκαιον νεωτέρων νόμων τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας μετὰ συνοπτικῆς ἐρμηνείας. Οὕτω ἡ νεωτέρα αὕτη ἐκδοσις ἀποτελεῖ ὅλους νέαν ἐπεξεργασίαν.

Ὁμήρου Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσεια.

Δεδεμένον Δρ. 40.—

Ἐκλεκτὰ μέρη ἀπὸ τὰ δύο ἔπη τοῦ Ὁμήρου εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν ἐν εἶδει διηγήσεων διὰ τὰ παιδιά. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ὁμήρος, ὅστις περιγράφει τόσον ὥραϊα τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Τροίαν καὶ τὰς περιπετείας τοῦ Ὀδυσσεύς, καθίσταται προσσιτὸς εἰς τὴν νεότητα, ἡ ὁποία ἔχει πολλὰ νὰ διδαχθῇ κατὰ τὸν τρόπον τερπνότητος. Ἀποτελεῖ μέρος τῆς Α' σειρᾶς τῆς Παιδικῆς Βιβλιοθήκης, καὶ κοσμεῖται ἀπὸ ἐβδομήκοντα εἰκόνας, αἱ ὁποῖαι δίδουν, ἀκόμη πληρεστέραν ἰδέαν τῶν ὁμηρικῶν ραψωδιῶν.

Ὅλα τὰ ἐν τῇ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ἀναφερόμενα ἔργα καθὼς καὶ οἷονδήποτε ἄλλο ἑλληνικὸν βιβλίον δύνασθε νὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ τὸν

**ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.**

Διὰ τὰς ἑπαρχίας ἐπιβαρύνονται μετὰ τὰ ταχὺ ἐξόδα τὰ ὁποῖα εἶναι : 20 ο) οὐ διὰ παραγγελίας μέχρι δρ. 100 καὶ 15 ο) ἂν τῶν δρ. 100 καὶ 10 ο) ἂν τῶν δρ. 150—

Ὁ γέρος τοῦ Μωρῆ, ὑπὸ Σπ. Μελά. Τόμος Α'. Σελ. 451..... Δρ. 40.—

Ὁ κ. Σπ. Μελάς ἐγράψε σειρὰν βιογραφιῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως, αἱ ὁποῖαι δίδουν πλήρη καὶ ζωηρὰν τὴν φυσιογνωμίαν των. Χωρὶς νὰ ἀπομακρύνωνται τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας διακοσμῶνται μετὰ τὸ λογοτεχνικὸν ἐνδυμα, τὸ ὁποῖον ἐπανέξάνει τὸ ἐνδιαφέρον, εἶνε δὲ πλήρεις ἀγνώστων εἰς τοὺς πολλοὺς, ἐπεισοδίων, χαρακτηριστικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἡ ψυχολογία τοῦ Freud, ὑπὸ Χρ. Ἀνδρούτσου, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Σελ. 88. Δρ. 150.—

Μελέτη περὶ τῆς ψυχροανάλυσεως ἣν ἐδημιούργησεν ὁ ψυχίατρος τῆς Βιέννης Φρόυντ ἐξεταζομένης κατὰ τὰς θεμελιώδεις αὐτῆς δόξας. Ἐρευνῶνται διὰ τῆς θεωρίας ταύτης τὰ παθογόνα αἷτια τῶν νευρικῶν συμπτωμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνειρμοῦ τῶν παραστάσεων.

Ὁ Ἀρχοντοχωριάτης τοῦ Μολιέρου. Μετάφρασις Ἰω. Πολέμη. Σελ. 136..... Δρ. 25.—

Ἡ Ἐταῖρα ποὺ κυβέρνησε τὴν Ἑλλάδα, ὑπὸ Π. Πικροῦ. Σελ. 152..... Δρ. 20.—

Μία προσπάθεια μυθιστορηματοποιήσεως ἱστορικοῦ θέματος, κατὰ τὸν τρόπον ἐλευστικόν. Οὔτε βιογραφία εἶνε τῆς Ἀσπασίας, οὔτε κριτικὴ. Μῆσις τῶν λογοτεχνικῶν σκιαγραφιῶν τοῦ Λουντινῆ καὶ τοῦ Μωρουῦ, ἀλλὰ μετὰ μίαν ὕλιστικὴν ἀντίληψιν τῆς ἱστορίας.

Ὁμιλία ἐπὶ τῷ μνημοσύνῳ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου. Μικρὸν πατριωτικὸν λεύκωμα, ὑπὸ Ἰακ. Δραγάτη. Σελ. 24..... Δρ. 10.—

Ὁ διακρινόμενος διὰ τὰ πατριωτικά του αἰσθήματα παλαιμάχος διδάσκαλος κ. Ἰακ. Δραγάτης εἰς ἓν τεῦχος συνεκέντρωσε πολιτίμους ἐθνικὰς ὑποθήκας, κήρυξ τῶν μεγάλων ἱστορικῶν διδασμάτων καὶ ἐνθουσιώδης μαχητῆς τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν. Ἐκτὸς τῆς ὁμιλίας του ἐπὶ τῇ ἐπέτειῳ τοῦ θανάτου τοῦ ὑστάτου αυτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου ἀναγράφει καὶ γνώμης ξένων συγγραφέων περὶ Ἑλλάδος.

Τὸ γλωσσικὸν ζήτημα, ὑπὸ Ἰω. Ἰωαννίδου. Σελ. 56..... Δρ. 10.—

Ἐνδιαφέρουσα μελέτη ἐν εἶδει ὑπεραπολογίας τῆς πατρίου γλώσσης. Καίτοι ὁ συγγραφεὺς εἶναι ἀνώτατος ἀξιωματικὸς, ἀποδεικνύεται κάτοχος τοῦ θέματος, ἐκθέτων μετὰ θερμῆς καὶ πειστικότητος τὰς γνώμης του.

Τὸ παιδί, ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν τῆς Γεν. Ἑταιρείας πρὸς προστασίαν τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας. Σελ. 76..... Δρ. 10.—

Ἡ Ἑταιρεία τῆς προστασίας τοῦ παιδιοῦ, ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἠθικὴν καλλιτέρευσιν τῆς ζωῆς τοῦ ἑλληνοπαιδός, ἰδίως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς του, ἐκδίδει εἰδικὸν ὄργανον διὰ τὴν ἐρευναν τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορώντων τὸ παιδί ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Χριστιανικὸν Ἡμερολόγιον, ἔργ. Κωσταρίδου ἀρχιμανδρίτου. Ἔτος ΣΤ'. (Ἐκδότης Κ. Ζάκας). Σελ. 368..... Δρ. 40.—

Ὁ τόμος οὗτος παρασκευασθεὶς ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ καὶ ἱερέως τοῦ στρατοῦ Εὐγ. Κωσταρίδου περιέχει μελέτας, ἀναγομένας κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα καὶ γραφεῖσας ὑπὸ εἰδικῶν συνεργατῶν, ἐν οἷς οἱ σεβ. μητροπολίται Ἰκαρίας, Καρυστίας, Δρυϊνουπόλεως, καὶ οἱ κ.κ. Παγανέλης, Καμπούρογλου, Βουτυράς, Ἀθανάτος, Μισαηλίδης, Ἡλιόπουλος. Ἐπίσης δημοσιεύονται ἐν αὐτῷ καὶ αἱ τελευταῖαι μελέται τοῦ πολυκλαύστου διευθυντοῦ τοῦ Ἡμερολογίου.

«Πασχαλινὸ Δεύκωμα», Ἐπιμελεῖς Μ. Βαϊάνου καὶ Σπ. Καζάκης. Ἔτος Α'. Σελ. 164. 30.—

Συνειργάσθησαν παλαιοὶ καὶ νεώτεροι λογοτέχνη. Διηγήματα, ποιήσεις, καλλιτεχνικὰ ἄρθρα καὶ εἰκόνες ἔργων ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς.

Σκληροὶ ἀγῶνες γιὰ μικρὴ ζωὴ, ὑπὸ Ἐλ. Λασκαλάκη. Διηγήματα. Σελ. 196. Δρ. 35.—

Μετὰ πολλὴν παρατήρησιν ἡ συγγραφεὺς, δίδει εἰκόνας τῆς σχολικῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὸ πλεῖστον. Τὰ διηγήματα αὐτὰ στρέφονται ἰδίως γύρω εἰς τὰ προβλήματα τῆς παιδικῆς ζωῆς. Τὰ χαρακτηριστεῖται ἀπλότης ὕφους καὶ ψυχολογία.

Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα, ὑπὸ Γεωργ. Ἀναγνωστοπούλου καθηγητοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Σελ. 69..... Δρ. 20.—

Ἐκλαϊκευτικὴ ἐξιστόρησις τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ἡ καταγωγὴ τῆς καὶ ἡ ἐξέλιξις διὰ μέσου τῶν αἰώνων, μετὰ βιβλιογραφίας.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Διὰ ταχυδρομικῆς ἀνταποκρίσεως

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Συστήματος Μαθημάτων Λογιστικῆς Κ. Παναγιωτοπούλου, πρῶτη τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Λογιστικῆς ἐν τῇ Ἀνωτάτῃ Ἑμπορικῇ Σχολῇ, Διευθυντοῦ ὁμωνύμου Ἑμπορικῆς καὶ Λογιστικῆς Σχολῆς ἐν Πειραιεῖ.

Μοναδικὴ εὐκαιρία : Οἱ θέλοντες νὰ χρησιμοποιοῦσιν ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου τὰ ρῶτα τῆς Λογιστικῆς τοῦ 20οῦ αἰῶνος δύνανται, ἐπαφελοῦμενοι τῶν ὥρων τῆς εὐκαιρίας των καὶ ἀντὶ ἐλαχίστης δαπάνης, νὰ ἐκμάθωσι τὰ μαθήματα ταῦτα χωρὶς νὰ διακόψωσι τὴν ἐργασίαν των, καὶ νὰ ὑποστώσι τὰς δαπάνας τῆς διαμονῆς ἐν ξένῃ πόλει.

Πληροφορίαι καὶ πρόγραμμα δίδονται παντὶ τῷ αἰτοῦντι.

[Η αΦωνή του Βιβλίου] θά αναγγέλλει εἰς τὴν στήλην αὐτὴν ὅλας τὰς ἐκδόσεις τῆς τελευταίας δεκαετίας, λογοτεχνικάς, ἱστορικάς, παιδαγωγικάς, ἐπιστημονικάς ἐν γένει κλπ. εὐθὺς ὡς ἐξαντλήσῃ τὰς ἐκδόσεις τοῦ παρελθόντος ἔτους 1930. Δηλώνει ταυτοχρόνως τοὺς συνδρομητὰς τῆς, ὅτι ἀναλαμβάνει νὰ τοὺς παρέχῃ καθεὶς πληροφορίαν βιβλιογραφικὴν πού ἤθελον ζητήσῃ, καθὼς καὶ νὰ τοὺς ἐνκολλήσῃ εἰς τὴν ἀπόκρισιν οἰονδήποτε βιβλίον πού θά ἐπιθυμοῦσαν. Αἱ ἀπαντήσεις θά δίδονται ἀπὸ τὴν στήλην τῆς ὁλλογραφίας.]

Ἐκδόσεις 1930-1931

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ

ΚΟΥΖΟΠΟΥΛΟΥ Β. Ὁ Δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου τοῦ Κ. Παλαμῆ. Σελ. 48..... Δρ. 8.—
NTEKOMΠΡΑ Μ. Ἡ Σφίγγα μίλησε. Δρ. 30.—
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Π. Ζαχαρία ἡ τοιγὰν. 10.—
ΠΟΛΙΤΗ ΚΟΣΜΑ. Δεμονοδίας. Δρ. 30.—
ΠΑΛΑΜΑ ΔΕΑΝΤΟΥ Ἡ Φοινικιά. Δρ. 5.—
ΣΤΑΥΡΟΥ ΗΛ. Ἀσημένιοι στίχοι. Δρ. 10.—
ΣΤ. ΞΕΦΛΟΥΔΑ. Τὰ τετράδια τοῦ Παύλου Φωτεινοῦ. Θεσσαλονίκη Σελ. 146..... Δρ. 35.—
ΣΩΣΙΔΟΥ Τραγούδια ἀπὸ τὰ ξένα. Δρ. 50.—
ΧΑΝΙΩΤΗ Β. Πόλεμος. Πόλεμικὴ μπαλλάντα 35.—
ΨΑΛΤΗΡΑ Π. Tecum Habita. Σελ. 53 Δρ. 15.—

ΝΟΜΙΚΑ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓ. Εἰσηγητὸς Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Δημοσιονομικὰ μελέται. Τεύχος Α'. Σελ. 145.
ALLIN E. Δημοσίαι οἰκονομία. Μετάφρασις Α. Λαμπροπούλου. Περιλαμβάνει καὶ εἰδικὴν μελέτην περὶ τῶν Ἑλληνικῶν δημοσίων οἰκονομικῶν. Τόμος Α'. Προϋπολογισμός. Σελ. 919 Δρ. 375.—
EVELPIDIS N. Manuel pratique de droit Bancaire Hellenique. Paris. Σελ. 223..... Δρ. 60.—
ΕΦΗΜΕΡΙΣ τῶν ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ τοῦ νέου Ἀστικού Κώδικος. Περιέχει τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς.
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗ ΑΙ. δύο συναλλαγματικά. 20.—
ΚΟΕΝ ΗΛ. Πραγματεία περὶ δωσιδικίων. 50.—
LAGACOS La defence sociale. Athenes. Δρ. 75.—
ΜΑΓΚΑΚΗ Α. Ἐνοχικὸν Δίκαιον. Δρ. 150.—
— Ὑπαλληλικὸν Δίκαιον. Δρ. 65.—
ΜΑΛΑΓΑΡΑΝ ΑΝ. Ἐνοχικὸν καὶ Ἐπαγγελματικὸν Δίκαιον. Δρ. 200.—
ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ Σ. Ρύθμισις μισθώσεων Ἀστικῶν ἀμνηστῶν. 292..... Δρ. 75.—
ΝΟΜΙΚΟΥ Ν. Ὁ Πρακτικὸς Διηγῶρος. 60.—
ΠΟΛΥΤΕΝΟΥΣ Κ. Περὶ ἀπαγορευσέως δωρεῶν μεταξὺ συζύγων. Δρ. 75.—

ΠΕΡΔΙΚΑ Ἐμπορικὸς νόμος τοῦ Α'. Δρ. 150.—
ΠΕΡΔΙΚΑΡΗ Περιφερειακὴ αὐτοδιοίκησις Δρ. 10.—
ΠΕΤΣΑΛΗ ΑΘ. Περὶ δημοσιονομικῆς ἀντιμετώπισεως τοῦ προσφυγικῆς ζητήματος. Μέρος Α'.
ΡΑΜΜΟΥ Γ. Περὶ συντηρητικῆς ἀποδείξεως. 50.—
ΡΟΪ-ΛΟΥ Γ. Περὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς τῶν ἀξιώσεων. Δρ. 200.—
ΡΑΠΤΗ Α. Διοικητικὸν Δίκαιον. Δρ. 50.—
— Ἐγχειρίδιον Συνταγματικῶν Δικαίων Δρ. 75.—
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ Μαθ. Συνταγ. Δικαίου Δρ. 85.—
ΣΕΦΕΡΙΑΔΗ Ἐπίδρασις Ἑθνικότητος ἐπὶ τοῦ κύρους τοῦ Γάμου κατὰ τὸ ἑλλην. Δίκαιον Δρ. 40.—
ΣΒΩΛΟΥ Α. Προβλήματα τῆς Κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας Σελ. 48..... Δρ. 30.—
ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ Κ. Πλοιοκτῆτης καὶ Ἐφοπλιστής. Δρ. 25.—
— Ἡ Εὐθὺνη τοῦ Θαλασίου Μεταφορέως ἐκ τῆς Ἀναδοχῆς τῶν Ἐμπορευμάτων. Δρ. 75.—
— Νάυλωσις καὶ ὑποναύλωσις. Δρ. 25.—
ΣΟΥΡΛΑ Κ. Ἀπογραφὴ Κληρονομίας κατὰ τὸ Δικονομικὸν καὶ Ἀστικὸν Δίκαιον Δρ. 100.—
ΣΑΡΟΓΙΑΝΝΗ Π. Ὁ νέος νόμος εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων Σελ. 140..... Δρ. 50.—
ΣΙΦΝΑΙΟΥ Κ. Ὁργανισμὸς Δικαστηρίων καὶ Συμβολαιογραφείων. Δρ. 150.—
ΣΒΩΛΟΠΟΥΛΟΥ Δ.Κ. Ἡ Σταφιδικὴ κρίσις τοῦ 1930 Σελ. 40..... Δρ. 15.—
ΤΣΟΥΚΑΛΑ Κ. Τὰ ὀρθωτὰ δικαστήρια. Τόμος Β'. Σελ. 660..... Δρ. 175.—

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ὁ Ἐκδοτικὸς Οἶκος Δημητράκου παρακαλεῖ τοὺς κ.κ. Συγγραφεῖς τῶν ὁποίων τὰ ἔργα ἀγγέλλονται εἰς τὴν ΦΩΝΗΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ νὰ ἀποστέλλωσιν ἐγκαιρῶς ἀντίτυπα πρὸς πώλησιν ἵνα μὴ καθυστεροῦνται παρ' αὐτοῦ αἱ ἐκ τῶν ἐπαρχίων διὰ βιβάζονται παραγγελίαι.

ΦΑΡΔΗ Γ. (Καθηγητὸς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης) Τὸ Συγκριτικὸν Συνταγματικὸν Δίκαιον ἐν τῇ ἀρχαϊότητι καὶ σήμερον. Δρ. 20.—
ΦΑΡΔΗ Γ. Ὁ Μαχόμενος ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Συντάγματος. Δρ. 10.—
ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ Χ. Περιορισμὸς τῆς μαρτυρικῆς ἀποδείξεως λόγῳ πασού. Δρ. 140.— Δρ. 100.—
ΧΑΖΙΡΑΚΗ ΙΩ. Δημόσιον Δίκαιον (τὸ σύγγρονον ἐν Ἑλλάδι) Σελ. 169..... Δρ. 65.—
ΧΥΤΗΡΗ Σ. Ἀγροτικὰ Ἀδικήματα Δρ. 90.—
ΧΕΑΜΗ Δ. Οἰκονομικὰ Συμβούλια Δρ. 60.—

ΑΓΓ. ΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΙΚΡΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ

(MULTUM IN PARVO)

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ Περιέχων τὸν Ποινικὸν Νόμον καὶ τὰς μέχρι 1 Ἰουλίου εἰδικὰς ποινικὰς διατάξεις μετὰ διαφορῶν σχετικῶν σημειώσεων ἐπὶ εἰδικῷ χάρτῳ Σελ. 950 χρυσόδετον. Δρ. 80.—
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ Περιέχουσα τὸν περὶ Πολιτικῆς Δικονομίας νόμον καὶ τὰς μέχρι 1 Μαρτίου 1931 τροποποιήσεις αὐτοῦ καὶ εἰδικὰς Δικονομικὰς διατάξεις μετὰ διαφορῶν σχετικῶν σημειώσεων, ἐπὶ εἰδικῷ χάρτῳ Σελ. 780 χρυσόδετον. Δρ. 80.—

ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

ΓΑΛΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Νικολάου Κοντοπούλου ἐκδόσις ἐβδόμη σελίδες 1076 μετὰ τριῶν ἀφαρητικῶν παρατηρημάτων περιχόντων α'. ἀνωμαλίας τῆς γαλλικῆς γλώσσης β'. φράσεις λατινικὰς καὶ ἄλλας καθιερωθείσας ὑπὸ τῆς συνθεσίας, γ'. κατάλογον κυρίων ὀνομάτων. Χρυσόδετον. 100.—
ΓΕΡΜΑΝΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ὑπὸ Ἀντωνίου Γιάνναρη μετὰ εἰσαγωγῆς περὶ προφορᾶς καὶ πίνακος ἀνωμαλῶν ῥημάτων ἐκδόσις Β'. σελίδες 1146. Χρυσόδ. 125.—
Ἡ ΑΓΓΛΙΚΗ ΔΙ ΕΙΚΟΝΩΝ ΕΔ. ΗΟΕΛΖΕΛ ὑπὸ Ἠλίας Κωνσταντινίδου. Παγκόσμιος ταχυμάθητικὴ μέθοδος πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης ἀνευ διδασκάλου μετὰ 3 πολυχρόμων εἰκόνων Χρυσόδετος Δρ. 65.—

ΠΑΙΔΙΚΑ

ΓΟΥΒΑΛΗ Α. Ἡ Χαρὰ τῶν παιδιῶν. Δρ. 20.—
— «Παιδικὸν διάλογον» Σελ. 36..... Δρ. 6.—
— «Παραμυθολογία»..... Δρ. 64.—
CONTESSÉ D'AULNOY (μετὰρ. Μ. Φιλίπιδου) «Τὸ γαλάζιον πουλὶ καὶ ὁ κίτρινος νάνος» 15.—
ΘΩΜΗ Γ. «Παιδικὸν λεύκωμα» Σελ. 31 Δρ. 37.50
ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ ΓΑΛ. Ἡ Πατρίδα μας καὶ ὁ ἄλλος κόσμος. Εἶναι ἓνα ὁραιο παιδικὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον ἐπὶ τύπον διηγήματος δίδει τὰς πρῶτας γεωγραφικὰς γνώσεις. Δρ. 8.—

ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ Α. Ἱστορίαι τῶν Ζώων Δρ. 35.—
ΜΟΜΦΕΡΑΤΟΥ ΜΑΡ. Τὸ Καλογεράκι τοῦ Μιστρά Σελ. 173..... Δρ. 35.—
ΜΑΡΣΕΛΟΥΣ Α. «Παιδικὴ τέρψις» σ. 110 Δρ. 20.—
ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ ΜΙΚ. Τὰ ζῶα τοῦ Σπιτιοῦ καὶ τῆς αὐλῆς..... Δρ. 8.50—
— Τὰ ζῶα τοῦ Κήπου καὶ τοῦ ἀγροῦ Δρ. 8.50—
— Τὰ δὺ ἀπὸ βιβλία γραμμένα εἰς μικρὰ διηγήματα. ἐπαγωγὰ προσελκύουν ζοηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν.
ΤΣΑΜΑΣΦΥΡΟΥ Δ. Ὁ Κόσμος ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης μετὰ 115 εἰκόνων καὶ χαρτῶν Δρ. 20.—
— Ἡ Εὐρώπη μετὰ 142 εἰκόνων καὶ χαρτῶν Δρ. 20.—
Τὰ δύο αὐτὰ βιβλία περιέχουν γεωγραφίαν καὶ γεωγραφικὰ ἀναγνώσματα ὅλου τοῦ κόσμου.
ΦΡΕΡΗ ΒΕΛ. Παιδικὸ Θέατρο. Περιέχει μόνον πρακτὰ δραματὰκια, κωμωδίες, φαρσοῦλες, μονολόγους καὶ τραγῳδίας. Μουσικὴ καὶ στίχοι Μορ. Φρέρη Σελ. 146..... Δρ. 25.—

ΥΓΙΕΙΝΗ—ΙΑΤΡΙΚΗ

ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ Τ.Β. Εἰδικὴ Νοσολογία Δρ. 600.—
ΒΕΓΚΛΑΙΔΗ Σ. Ὁ δρόμος πρὸς τὴν Ὑγιάν Δρ. 50.—
ΒΛΑΣΤΟΥ Ὁδηγὸς τῶν Λουμένων Δρ. 75.—
ΓΡΗΓΟΡΟΓΙΑΝΝΗ Ἡ Θεραπευτικὴ ἐν τῇ πράξει τόμ. Β'. Σελ. 71..... Δρ. 100.—
ΔΡΑΚΟΥΤΑΙΔΗ Ν. Ἱστορικὴ καὶ Κοινωνικὴ ἐπισκόπησις τῆς Πορνείας Σελ. Δρ. 10.—
ΕΥΣΤΑΘΙΑΝΟΥ Ν. Φλεγμοναί τοῦ Ἰγμορείου ἀντροῦ Σελ. 48..... Δρ. 40.—
ΗΓΟΥΜΕΝΑΚΗ Γ. Ἡ Σύγχρονος θεραπεία τῆς ἐπικτήτου κληρονομικῆς συφιλίδος Δρ. 25.—
JEANNENEY Ε. Καρκίνος..... Δρ. 30.—
ΚΑΡΥΟΦΥΛΗ Π. Ἐσωτερικὴ Παθολογία καὶ Νευρολογία Τόμ. Β'. Σελ. 528..... Δρ. 200.—
ΚΑΤΣΑ Στοιχεῖα Ἱατρικῆς Δεοντολογίας Δρ. 75.—
ΚΟΥΡΕΤΑ ΔΗΜ. Αἱ ψυχώσεις εἰς τὴν Λογοτεχνίαν Σελ. 243..... Δρ. 125.—
ΚΑΛΑΜΑΡΑ Κ. Ἰνομύματα τῆς Μητροῦς 40.—
ΚΑΓΓΡΗ Μ. Ματρικὴ ἐκδόσις δευτέρα διδασκειν ἀσμένη, μεταρρυθμισμένη, ἐπερυσμένη Σελ. 1000 μετὰ 510 εἰκόνων. Ἰδεός..... Δρ. 400.—
ΛΙΓΥΡΟΥ ΚΛ. Ἡ χειρουργικὴ ἡτοῖ ἡ Νέα Θεραπευτικὴ Ἐπιστήμη ἀδ. 100.—δεμ. 125.—
ΛΑΜΕΡΑ Ἀνατομικὴ τοῦ ἀνθρώπου 125.—
ΠΡΑΤΣΙΚΑ Αἱ γονοκοκκικαὶ ἀρθροπάθειαι 20.—
ΠΡΑΤΣΙΚΑ Σιθάγγη καὶ θεραπεία αὐτῆς 30.—
ΠΕΤΡΟΒΑ Ε. Α. Ἡ θεραπεία τῆς πνευμονικῆς φυματίσεως καὶ τῆς φυματ. πλευρίτιδος ἐν τῇ πράξει Σελ. 84..... Δρ. 50.—

ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΟΡΘΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

ΥΠΟ

Κ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

Τιμᾶται δραχ. 15.—

Είς τους απευθυνομένους προς την «Φωνήν του Βιβλίου» και ζητούντας βιβλιογραφικάς πληροφορίες, αι απαντήσεις θα δίδονται διά της στήλης αυτής.

Π. α. ν. Π. α. γ. Ένταυθα. Έλάβομεν ευχαρίστως τὸ βιβλίον σας ἀκριβῶς ἐνδιαφέρον, ἀφοῦ παρηκολούθησατε τὰς ἐκστρατείας καὶ παραστατικὸν τῆς φρίκης τοῦ πολέμου. Ἀλλὰ βιβλιοκρισία γίνεται μόνον διὰ τὰς ἐκδόσεις ἐκάστου λήγοντος μηνός. Ἐχει ἄλλως τε ἀναγγελθῇ.

Σ. π. Β. α. λ. Σὰς συνιστώμεν διὰ νὰ παρακολουθῇτε τὴν κίνησιν γενικῶς τοῦ γαλλικοῦ βιβλίου τὴν «Alliance Litteraire (Boulev. de Port-Royal 83 Paris)». Ἐπίσης τὴν ἐκδοσιν Bibliographie de la France καὶ τὸ εἰδικώτερον Les livres de d' année 1930. Ἀμφότερα τὰ τελευταῖα ἐκδίδει ἡ ἐταιρεία Cercle de la librairie 117 rue Saint-Germain, Paris. Ἐπίσης La Bibliographie mensuelle Boul. Malesherbes 10 Paris.

Σ. τ. ὁ. θ. η. ν. Δ. ι. β. ι. ε. ρ. ὁ. ν. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐμενεῖς κρίσεις σας.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες χρήματα διὰ ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν νὰ γράφωσιν ἐπὶ τοῦ ἀποκόμματος τῆς ἐπιταγῆς τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

Ζητεῖται ὁ α' τόμος τοῦ καλλιτεχνικοῦ περιοδικοῦ «Πινυακοθήκη» (1901—1902).

Ζητεῖται ὁ β' τόμος τῆς «Ποικίλης Στοῆς» τοῦ ἡμερολογίου Ἰω. Ἀρσένη.

Ζητεῖται Περιοδικὸν ὁ Παρνασσὸς τόμοι 17 δεδεμ. ἢ ἄδετοι.

Περιοδικὸν Ἀθήναιον τόμοι 10 δεδεμ. ἢ ἄδετοι. —Διευθυνσις: Γ. Κορνᾶρος, βιβλιοπώλης Σταδίου 34 β'.

Πωλεῖται σειρὰ 30 τόμων (1901—1930) τοῦ «Mercure de France».

Πωλεῖται ἡ Γερμανικὴ Ἰλλουστρεσιὸν τοῦ μεγάλου πολέμου (Illustrirtre zeitung Kriegsnummern) 1914—1918. Τόμοι ἐννέα (9) βιβλιοδετημένοι. Σχήμα μέγα 4ον (40×30). Σελίδες περίπου 8000. Φωτογραφίαι, χάρται καὶ εἰκόνες περὶ τὰς 20.000, ὧν πλεῖστα ὁλοσέλιδοι καὶ πολυχρωμοί. Βάρος χιλιόγραμμα 70. Καινουργῆς. Ἐξηνητλήμενη ἐν Γερμανίᾳ. Τιμὴ εὐκαιρίας δραχμᾶς 10.000. (Συσκευὴ καὶ μεταφορὰ ἐπὶ πλεόν).

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΩΝ

ὑπὸ γνωστῶν προσώπων τὰ ὁποῖα διεκρίθησαν ὁπωσδήποτε διὰ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ βιβλίου, συνεστήθη ἐν Ἀθήναις ἡ Ἐταιρεία τῶν βιβλιοφίλων τῆς Ἑλλάδος» τῆς ὁποίας ἰδρυταὶ εἶναι 66. Μεταξὺ αὐτῶν ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, οἱ Μητροπολίται Παραμυθίας καὶ Ἰωαννίνων, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου κ.κ. Σωτηρίου, Χατζηδάκης, Κουγέας, Οἰκονόμου, Δουβουνιώτης, Μεγάρδος, Κούζης, Ἀμαντος, Παπούλιας, Μπαλάνος, Ἀλιβιζᾶτος, Ἀνδρεάδης, οἱ λογοτέχναι Παλαμᾶς, Μελάς, Νιρβάνας, Παπαντωνίου, Βλαχογιάννης, οἱ διευθυνταὶ ἀβιβλιοθηκῶν Καλογερόπουλος καὶ Τσιριμώκος, οἱ κ.κ. Λοβέρδος, Μπενάκης, Γεδεών, Βαλαωρίτης, Ἀρβανιτάκης, Καμπάνης, Δραγούμης, Μυστακίδης, Ρωμᾶνος, Στρέϊτ, Φιλαδελφεὺς καὶ ἄλλοι.

Σκοπὸς τῆς Ἐταιρίας εἶναι ἡ διάδοσις τῆς γνώσεως καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀγάπης τοῦ βιβλίου καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτὸ γραφικῶν τεχνῶν.

Μέσα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου εἶναι:

α') Ἱστορικὴ βιβλιογραφικὴ καὶ τεχνικὴ μελέτη τῶν ἑλληνικῶν ἐντύπων καὶ χειρογράφων.

β') Ἐνέργεια πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐθνικῆς βιβλιογραφίας.

γ') Συμβολὴ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς καλλιτεχνικῆς ἐκτυπώσεως, διακοσμησεως καὶ σταχώσεως τῶν βιβλίων ἐν Ἑλλάδι.

δ') Ὁργάνωσις ἐκθέσεων βιβλίων, χειρογράφων αὐτογράφων συναφῶν γραφικοτεχνημάτων, γεωγραφικῶν χαρτῶν, σημάτων φιλοβιβλίων (ex libris) καὶ καλλιτεχνικῶν βιβλιοδετήσεων.

ε') Ἐνίσχυσις ἰδρύσεως λαϊκῶν καὶ σχολικῶν βιβλιοθηκῶν.

στ') Ἀγορὰ πολυτίμων βιβλίων καὶ χειρογράφων πρὸς πλουτισμὸν τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

ζ') Ἐνέργεια πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τῆς ἐξαγωγῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν σπανίων καὶ πολυτίμων βιβλίων καὶ χειρογράφων.

η') Παροχὴ τεχνικῶν ὁδηγιῶν πρὸς καταρτισμὸν καὶ λειτουργίαν βιβλιοθηκῶν.

θ') Προκήρυξις διαγωνισμῶν σχετικῶν πρὸς τὸν θεὸν τῆς Ἐταιρίας.

ι') Δημοσίευσις σχετικῶν μελετῶν καὶ καταλόγων.

ΒΙΒΛΙΑ ΔΩΡΑ

Εἰς τὸν ἐγγράφοντα 10 συνδρομητὰς εἰς τὴν ΦΩΝΗΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ καὶ ἐμβάζοντα τὴν ἀξίαν τῶν συνδρομῶν τῶν ἐκ δραχμῶν 100 ἀποστέλλομεν ὡς ΔΩΡΟΝ τὰ κατωτέρω 6 ἐκλεκτὰ βιβλία

Ἐπίσης ἓνα σημειωματάριον χρυσόδετον μετὰ τὸ ὄνομά του.

1. Τὰ 100 χρόνια ὑπὸ Δόγη. Ποιήματα
2. Ἐνα Σερίζωμα ὑπὸ Ν. Τσιτσέλικου
3. Τὸ Ναν ὁπουλο ὑπὸ Δωδ. Διήγημα
4. Αἱ Ἀθήναι κατὰ τὸ 1850
5. Ὁ Μῦλος ὑπὸ Ζολᾶ. Διήγημα
6. Διηγήματα ὑπὸ Γ. Βάκων

Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται:

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ—ΑΘΗΝΑΙ

ΝΕΑΙ ΝΟΜΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ Ἰσχύοντες μέχρι 30 Ἰουνίου 1931
ΣΠΥΡ. ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ: ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (τόμοι δύο) Ἐκδοσις τρίτη ἐπεξεργασθεῖσα καὶ συμπληρωθεῖσα ὑπὸ Κ. Γ. Παπαδοπούλου Ἀρτοποιίου Τιμὴ δρχ. 850.—Διὰ τοὺς συνδρομητὰς δρχ. 750.—πληρωμὴ εἰς δόσεις δρχ. 30.—

Ὁ πρῶτος τόμος ἐκυκλοφόρησε. Ὁ δεύτερος ἐντὸς τοῦ 1931. Ὁ πρῶτος τόμος θὰ παραδίδεται μετὰ τὴν καταβολὴν δρχ. 420.—ὁ δὲ δεύτερος μετὰ τὴν καταβολὴν τοῦ υπολοίπου δρχ. 330.—

ΛΕΞΙΚΟΝ ΝΟΜΙΚΗΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ (τόμοι 10 σελίδες 7.000) Συντασσόμενον ὑπὸ συντακτικῆς ἐπιτροπῆς. Τιμὴ δρχ. 2.100.—Διὰ τοὺς συνδρομητὰς δρχ. 1.890.—πληρωμὴ εἰς δόσεις ἐκ δρχ. 30.—Κάθε 15 ἡμέρας ἐκδίδεται ἐν τεύχος σελίδες 96 τιμὴ δρχ. 30.—Κάθε 3 1/2 μῆνας εἰς τόμος, τιμὴ δρχ. 210.—(ἐκυκλοφόρησαν οἱ τρεῖς πρῶτοι τόμοι). Παράδοσις τευχῶν γίνεται μετὰ τὴν καταβολὴν 1 δόσεως, τόμου δὲ μετὰ τὴν καταβολὴν 7 δόσεων. (Ὁ τελευταῖος τόμος θὰ δοθῇ ἄνευ πληρωμῆς).

DERNBURG: ΡΩΜΑ-ΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ὡς τοῦτο ἰσχύει νῦν ἐν Ἑλλάδι (τόμοι πέντε). Ἐκδοσις τρίτη ἐπηρεμένη ὑπὸ Γ. Δουβουνιώτου. Τιμὴ δρχ. 800.—Διὰ τοὺς συνδρομητὰς δρχ. 600.—Πληρωμὴ εἰς δόσεις ἐκ δρχ. 30.—Τὸ ὅλον ἔργον θὰ κυκλοφορήσῃ μέχρι τοῦ Αὐγ. ὅστου 1931. Ἐκυκλοφόρησαν οἱ τόμοι: Ἑμπράγματον, Ἑνυχικόν, Κληρονομικόν. Ἐκαστος τόμος δίδεται μετὰ τὴν καταβολὴν 5 δόσεων. (Ὁ τελευταῖος τόμος, Γενικαὶ ἀρχαί, θὰ δοθῇ ἄνευ πληρωμῆς).

ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΤΡΙΑ ΕΡΓΑ

Γίνονται δεκταὶ ἐγγράφαί καὶ διὰ τὰ τρία ἔργα εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχμῶν 2.640 Πληρωμὴ εἰς δόσεις ἐκ δρχ. 30.—Παράδοσις τόμων ὡς ἀνωτέρω μετὰ τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν ὅτι καὶ οἱ τέσσαρες τελευταῖοι τόμοι τοῦ λεξικοῦ θὰ δοθῶσι δωρεάν.

ΠΡΟΠΑΗΡΩΜΗ

Διὰ τοὺς προπληρώνοντας ὁλόκληρον τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων γίνεται ἐκπτώσις 100)ο.

ΛΕΞΙΚΑ—ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

ΠΛΗΡΩΜΗ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΔΡ. 20. ΚΑΤΩΤΑΤΟΝ ΟΡΙΟΝ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΔΡ. 225.

ΚΑΘΕ ΔΥΟ ΜΗΝΑΣ ΘΑ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΜΟΣ

ΤΙΜΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΓΓΡΑΦΟΜΕΝΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΕΧΡΙ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1931

Τὰ κατωτέρω 6 λεξικά, γνωστὰ διὰ τὴν πρακτικότητά, τὴν ἀκρίβειαν, τὴν σαφήνειαν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν τῶν ἐκδοσιν, περιλαμβάνουν εἰς 1200—1300 σελίδας πᾶσαν τὴν χρήσιμον ὕλην συμπληρωμένα μετὰ τὰς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δημιουργηθεῖσας νέας λέξεις.

Τιμὰται ἕκαστον πᾶν ὁδετον Δρ. 120.—

δεδεμένον δέσμα πανί » 140.—

Γαλλοελληνικὸν Λεξικὸν Ν. Κομποπούλου

Ἑλληνογαλλικὸν Λεξικὸν Ν. Κομποπούλου.

Ἀγγλοελληνικὸν Λεξικὸν Ι. Περβάνογλου.

Ἑλληνοαγγλικὸν Λεξικὸν Ι. Περβάνογλου.

Γερμανοελληνικὸν Λεξικὸν Ἀ. Γιάνναρη.

Ἑλληνογερμανικὸν Λεξικὸν Ρ. Ρουσοπούλου.

Αἱ κατωτέρω 4 μέθοδοι συντεταγμένα: κατὰ τὰς τελευταίας παιδαγ. ἀρχὰς εἶναι αἱ τελειότεραι εἰς τὸ εἶδος τῶν διὰ τὴν ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν ἄνευ διδασκάλου.

Ἐκάστη μέθοδος χρυσόδ. δρ. 45.—

Ἡ Γαλλικὴ Δι' Εἰκόνων. Hoelzel ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Π. Κουρῆ.

Ἡ Γερμανικὴ Δι' Εἰκόνων. Hoelzel ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Π. Ἡπειρώτου.

Ἡ Ἀγγλικὴ Δι' Εἰκόνων. Hoelzel ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Ἡλ. Κωνσταντινίδου.

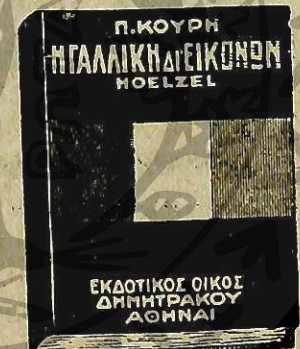
Μέθοδος Ἰταλικῆς Γλώσσης, Καντακίδου

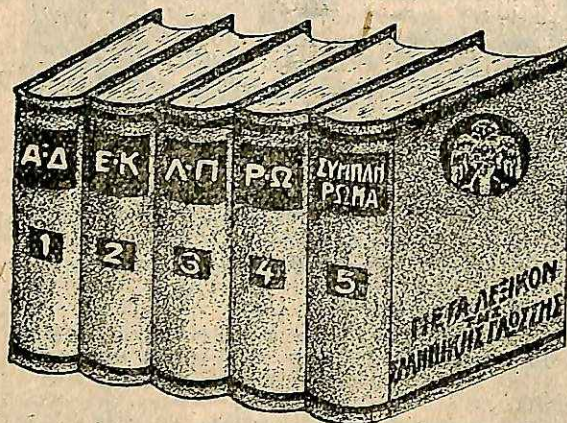
Κάθε βιβλιοθήκη, πρέπει νὰ ἔχη τὰς ἀπαραίτητους αὐτὰς μεθόδους καὶ Λεξικά. «Ὅποιος ἔξει μία ξένη γλῶσσα, ἀποκτᾷ καὶ μία νέα ψυχὴ». Μὴ λησμονῆτε τὸ ὄρθον αὐτὸ ἀπόφθεγμα.

Ἐκυκλοφόρησαν αἱ μέθοδοι

Γαλλικὴ καὶ Ἀγγλικὴ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε. - ΣΤΑΔΙΟΥ 4 - ΑΘΗΝΑΙ

ΑΘ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Τόμοι 5. Σχήμα μέγα 18×25.

Σελίδες περίπου 5.500.

Τιμή.—Διὰ τοὺς ἐγγεγραμμένους συνδρομητὰς μέχρι 30 Ἰουνίου

ἄδειον	Δρ.	700.—
δεδεμένον ὅλο πανί	»	900.—
δεδεμένον δέγμα πανί	»	1000.—

Πληρωμή δραχμαὶ 20 μηνιαίως.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΩΣ

Ἀναγνωστόπουλος Γ. τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς γλωσσολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
Ἀρβανιτόπουλος Α. τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
Πεζόπουλος Ε. τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἀρχαίας Ἑλλ. Φιλολογίας τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν.
Χαριτωνίδης Χ. τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἀρχαίας Ἑλλ. Φιλολογίας τοῦ Πανεπ. Θεσ/νίκης.
Γερακιὸς Σ. Δ.Φ. Καθηγητὴς τοῦ Α' ἀρρέων Γυμνασίου Ἀθηνῶν.
Συκουτρῆς Ι. Δ.Φ. συντάκτης τοῦ Μεγάλου Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τοῦ Κράτους.
Τζάρτζανος Ἀχ. Δ.Φ. τέως Ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος.
Φάβης Β. Δ.Φ. συντάκτης τοῦ μεγάλου Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τοῦ Κράτους.
καὶ ἄλλοι.

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΥΠΟ

Θ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Τιμή Δρ. 60.—

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου ὑποστηρίζει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀρχίσῃ ἐπιστημονικὴ μέτρησις τῆς ἐπιδόσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὰ διάφορα μαθήματα, διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἀπαλλαγῇ ὁ διδάσκαλος ἀπὸ τὰς εἰκασίας καὶ ὑποθέσεις, αἵτινες χαρακτηρίζουν τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐλέγχει τὸ σημερινὸν σύστημα τῆς ἐξετάσεως τῶν μαθητῶν καὶ παρουσιάζει νέα εἶδη ἐξετάσεων, τῶν ὁποίων διὰ μακρῶν ἐρμηνεύει τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σημασίαν. Δεικνύει πῶς δύναται ὁ διδάσκαλος νὰ ἐτοιμάσῃ τοιαύτας ἐξετάσεις εἰς τὰ διδασκόμενα μαθήματα καὶ ἐξηγῇ τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα τούτων.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου τούτου γίνεται βαθμυδὸν κτῆμα τῶν δημοδιδασκάλων διότι καὶ εἰς διδασκαλεῖον ἀναλύεται καὶ εἰς συνέδρια ὑπὸ τινων ἐπιθεωρητῶν ὠρίσθη ὡς θέμα συζητήσεως.

Εἰς κάθε βιβλιοθήκην σχολείου πρέπει ἐκτὸς ἄλλων νὰ ὑπάρχῃ καὶ τὸ νέον τοῦτο βιβλίον, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺτιμον βοήθημα εἰς τὴν ἐργασίαν παντὸς διδασκάλου.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΔΥΝΑΣΘΕ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΤΕ
40 ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΣ ΤΟΜΟΥΣ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΥΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΙΣ ΤΙΜΗΝ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

Ὅλα εἶναι βιβλία γραμμένα ἢ μεταφρασμένα ἀπὸ λογοτέχνας καὶ παιδαγωγούς εἰς γλῶσσαν ἀπλὴν ἥτοι ἀπὸ τοὺς: Ἀννινον Μπάμπην, Βουτυράν Δ., Καζαντζάκη Γαλάτ., Καζαντζάκη Ν., Καμπούρογλου Δ., Κλεάνθους Μυρσ., Νιρβάναν Π., Παπαντωνίου Ζαχ., Παπαχριστοδούλου Πολυδ., Σπεράντζαν Στυλ., Στρατηγόπουλον Ἀν. καὶ ἄλλους.

ΤΙΜΑΙ ΙΣΧΥΟΥΣΑΙ ΜΕΧΡΙ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1931

Ἐκάστη σειρὰ 20 τόμων ἀδέτων Δρ. 400.—
Δετικά ἐκάστου τόμου » 7.50

Τὰ ὑπογραμμιζόμενα ἐκυκλοφόρησαν.

ΗΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΕΚΛΕΞΕΤΕ 20 ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ
ΕΚ ΤΩΝ ΔΥΟ ΣΕΙΡΩΝ τῆς ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟ-
ΘΗΚΗΣ πληρώνοντες δρ. 20 μηνιαίως. Οἱ
προπληρώνοντες ὁλόκληρον σειρὰν ἔχουν
ἐκπτώσιν 10ο)ο.

ΣΕΙΡΑ Α'

20 ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ 7-12 ΕΤΩΝ

Θὰ ἐκδίδεται ἓνα τὸν μῆνα, ἀπὸ τοῦ Ἰα-
νουαρίου.

1. Μυθολογία γιὰ παιδιὰ Ι. (Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου) ὑπὸ Baldwin
2. Μυθολογία γιὰ παιδιὰ ΙΙ. (Οἱ ἥρωες) ὑπὸ Baldwin
3. Μῦθοι Αἰσώπειοι ὑπὸ Baldwin
4. Μῦθοι ὑπὸ Lafontaine
5. Ὠραῖες Παιδικές Ἱστορίες Grimm
6. Τὰ ὠραιότερα Παραμῦθια τοῦ Andersen
7. Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσεια τοῦ Ὀμήρου
8. Ροβινσὼν Κρούσος ὑπὸ Defoe
9. Δὸν Κιχῶτος ὑπὸ Cervantes
10. Οἱ περιπέτειες τοῦ βαρῶνου Μυνχάου-
ζεν ὑπὸ Mund.
11. Ταξίδια τοῦ Γκρίούλιβερ ὑπὸ Swift

12. Ἱστορίες γιὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον.
13. 20 Παραμῦθια ἐκλεκτὰ διαφόρων λαῶν
(ἐκλογαί).

14. Οἱ ἑπτὰ μικρὲς ἀδελφές Andrews Jane
ἦτοι: Ἀγκωνάκ ἢ Ἑσκιμώα, Τζεμιλά ἢ κόρη
τῆς Ἑρήμου, ἢ Πεν-Σε ἢ Κινέζα, Λουίζα ἢ
κόρη τῶν βουνῶν κλπ. (Γεωγραφικόν).

15. Δέκα παιδιὰ ποὺ ἔζησαν κατὰ ἐποχές
ἀπὸ τὸν παλιὸ καιρὸ ὡς τώρα ὑπὸ Andrews
Jane. (Ἱστορικόν).

16. Δραματικὰ διηγήματα καὶ Παιχνίδια.

17. Παιδικὰ Τραγούδια ὑπὸ Ζαχαρ. Παπα-
τωνίου καὶ Λαμπλεῖ.

18. Ὁ Σέρλοκ Χόλμς τῶν τετραπύδων,
παιδικὸ μυθιστόρημα, τοῦ ὁποῖου τὰ πρόσωπα
εἶναι ζῶα. (Φυσικοὶ χαρακτηρισμοὶ τῶν ζώων
κατὰ τὸν τρόπον ἀστειότατον).

19. Ἡ Πεντάμορφη Νεράιδα. (Ὠραιότατα
διηγήμ. Ὑγείας)

20. Ἐνας μικρὸς ὥμος διηγεῖται τὴν ζωὴν
τοῦ, ἦτοι τερπνότερας ἱστορίας ζώων καὶ πτηνῶν.

ΣΕΙΡΑ Β'

20 ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ 10-16 ΕΤΩΝ

Θὰ ἐκδίδεται ἓνα τὸν μῆνα. Τὸ πρῶτον θὰ
κυκλοφορήσῃ πρὸ τῆς πρωτοχρονίας.

1. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες τοῦ παρελθόντος.
2. Πέντε Ἐνδοξοὶ Λαοὶ ὑπὸ Guerber
3. Τὰ μεγαλύτερα γεγονότα τῆς ἀνθρωπότη-
τος ὑπὸ Guerber
4. Αἱ μεγαλύτεραι πράξεις.
5. Οἱ μεγάλοι θαλασσοπόροι (Κολόμβος,
Βάσκο δε Γάμπ, Μαλελαῖος, Κούιν κλπ.)
6. Οἱ μεγάλοι ἐφευρέται καὶ αἱ ἐφευρέ-
σεις τῶν ὑπὸ Bachman
7. Οἱ μεγάλοι εὐεργεταὶ τῆς Ἑλλάδος.
8. Ὁ Κόσμος στὴ δουλειά του (ἓνα βλέμ-
μα εἰς τὴν ζωὴ τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῶν
ἀρχαιοτάτων χρόνων ὡς σήμερον) V. Louthen.
9. Ἀνὰ τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θάλασσαν.
10. Ὑγιεινὲς συνήθειες Λαμπαδαίου Ε.
11. Βυζαντινὲς Ἱστορίες Diehl Σλουμπορτζέ.
12. Τί τρώγει ὁ κόσμος, νέα σειρὰ Carpenter
13. Πῶς ἐνδύεται ὁ κόσμος, νέα σειρὰ Carpenter
14. Πῶς στεγάζεται ὁ κόσμος, νέα σειρὰ.
15. Τὸ Ἀρχιπέλαγος εἰς ἀναστάσιον Ι. Βέρον.
16. Περιπέτειες Κινέζου Ἰουλίον Βέρον.
17. Ἀνω κάτω ὑπὸ Ἰουλίον Βέρον.
18. Ἡ χώρα τῶν ἀδαμάντων Ἰουλίον Βέρον.
19. Ὁ ἦρος τῆς Γῆς εἰς 80 ἡμέρας, Βέρον.
20. Ἡ μικρὴ μάγισσα τοῦ εἰσους. W.
Bonsels. Ἐνα μοναδικὸ βιβλίον σὲ περιγραφὰς
τοῦ εἰσους (ζώων, φυτῶν) καὶ ἓνας μεγαλοπρε-
πὴς ὕμνος στὴ δημιουργίαν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

Γ' ΣΕΙΡΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου—30 Ἰουνίου 1931.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 40 πολυτελείς τόμοι εἰκονογραφημένοι ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου διὰ παιδιά 7 - 16 ἐτῶν εἰς 2 σειρὰς ἀπὸ 20 τόμους ἑκάστη. Πληρωτέας εἰς δόσεις ἐκ δρ. 20 μηνιαίως. Συνδρομὴ διὰ 20 τόμους ἀδετούς Δραχ. 400.—
 Δετικά ἑκάστου τόμου..... » 7.50
 Κάθε μῆνα ἐκδίδονται δύο τόμοι.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ 10 ΤΟΜΟΙ

25 ΕΚΛΕΚΤΑ ΕΡΓΑ 30 τόμοι μικροὶ καὶ μεγάλοι.
 Συνολικὴ ἀξία καὶ τῶν 30 τόμων Δραχ. 2.600.—
 Διὰ τοὺς ἐγγεγραφομένους συνδρομητὰς τιμὴ εὐκαιρίας » 1.500.—
 Πληρωμὴ εἰς μηνιαίας δόσεις ἐκ δραχμῶν 50.— Κάθε μῆνα ἐκδίδεται ἓνας τόμος.

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ 3 ΤΟΜΟΙ

ΛΕΞΙΚΑ & ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ 6 Λεξικά καὶ 4 Μέθοδοι πρὸς ἐκμάθησιν ἄνευ διδασκάλου τῶν ξένων γλωσσῶν, Γαλλικῆς, Ἀγγλικῆς, Γερμανικῆς, Ἰταλικῆς, Ἑγγραφὴ κατ' ἐκλογὴν. Πληρωμὴ μηνιαίως δραχμὰς 20.—
 Κάθε δύο μῆνας ἐκδίδεται ἓνας τόμος.

Ἑκάστου Λεξικὸν ἀδετόν.. Δρ. 95.—
 χρυσόδετόν (ὅλο πανί)..... » 120.—
 Ἑκάστη Μέθοδος πανόδετος. » 45.—

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ 2 ΤΟΜΟΙ

ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ — ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ 6ῃ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ. ΤΟΜΟΙ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ 5000

Πληρωμὴ εἰς μηνιαίας δόσεις ἐκ δραχμῶν 20.— Κάθε τρεῖς μῆνας ἐκδίδεται εἰς τόμος. Ὁ πρῶτος τόμος θὰ κυκλοφορήσῃ τὴν 30ὴν Ἰουνίου.

Ἀδετόν..... Δρ. 700.—
 Χρυσόδετόν (ὅλο πανί).... » 900.—
 » (δέρμα πανί). » 1.000.—

ΝΟΜΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ: (ΤΙΜΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ)

Λεξικὸν Νομικῆς Διοικήσεως Ἀστυνομίας, τόμοι 10..... Δρ. 1890.—
 Ρωμαϊκὸν Δίκαιον Δερμπουρ, τόμοι 5..... » 600.—
 Πολιτικὴ Δικονομία Εὐκλείδου, τόμοι 2..... » 750.—
 Ἑγγραφὴ καὶ εἰς τὰ 3 ἔργα τόμοι 17 Δρ. 2610.—
 Δετικά ἑκάστου τόμου ὅλο πανί » 20.—
 Δετικά ἑκάστου τόμου δέρμα πανί » 50.—

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸν Ἑβδομηκον Οἶκον Δημητράκου Ἀθῆναι
 ὁδὸς Σταδίου 4 καὶ εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα τῶν ἑσπερίων.